Nädalavahetus
Äripäev

| Reede, 29. jaanuar 2016 | nr 20 (5380) | 3 eurot

TELLIJATELE

CONSOLIS Group – Euroopa suurim raudbetoonist ehituslahenduste tootja
10000 töötajat, 30 riiki, käive 1,3 miljardit EUR (2014)

CONSOLIS
E-BETOONELEMENT

Elementelamu

Tehases toodetud kivimaja eelised:
Täpne ja kontrollitud kvaliteediga lõpptulemus
Platsitööde väiksem maht ja ehitusprotsessi kiirus
Palju erinevaid viimistlusvõimalusi
Head soojusnäitajad ja sisekliima
Minimaalne hooldusvajadus ja väiksemad ekspluatatsioonikulud
Hoone väärtus püsib kõrge

Projekteerimine
Tootmine
Paigaldus

Täiendav informatsioon:
www.betoonelement.ee

PEHME MÖÖBEL

VEEL SEL NÄDALAL

-20%

www.skano.ee

SKANO
FURNITURE

TALLINNAS: Pärnu mnt 158/1 | Rocca al Mare Keskus | Järve Keskus
TARTUS: Sisustus E Kaubamaja PÄRNUS: Suur-Jõe 48

SkanoFurniture

Rahvusooper Estonia

2015/2016

www.opera.ee

G4S
ESITLEB:

Paul Hindemith
CARDILLAC

11., 19. ja 25. veebruaril

Kassad avatud E-P 11-19, info 683 1210, estonia@opera.ee. Piletid müügil Estonia kassas, Piletimaailmas ja Piletilevis. Soodustused õpilastele ja üliõpilastele 50%, tund enne etendust õpilastele, üliõpilastele ja pensionäridele 7 eurot.

SEB LEXUS TELE2 Kalev G4S LIVIKO anno 1898 AMSERV KH ENERGIA·KONSULT

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
reklaamitoimetaja Marina Altmaa, tel 667 0161, e-post marina.altmaa@aripaev.ee

UUS AVENSIS
JUHTIDE VALIK

TOYOTA

ALWAYS A **BETTER** WAY

Bi-LED-esitulede valgus on lausa 30 meetrit sügavam kui halogeenlampidel. Samas kasutavad LED-tuled vähem energiat.

Toyota Avensis
Touring Sports 1,8 l Multidrive S

Active Plus varustustasemega **KÕIK HINNAS**	SOOVITUSLIK JAEMÜÜGIHIND **22 540 €**	KUUMAKSE **218 €**	TOYOTA LIISINGU INTRESS **0,99%** + 3 kuu EURIBOR

- ✓ Toyota Safety Sense ohutuspakett
- ✓ Bi-LED-esituled
- ✓ Automaatne käiguvahetus
- ✓ Toyota Touch 2® multimeediasüsteem
- ✓ Võtmeta sisenemis- ja käivitussüsteem
- ✓ Bluetooth®-i vabakäesüsteem
- ✓ Tahavaatekaamera

TOYOTA LIISING & KINDLUSTUS

Auto Bild TÜV REPORT 2016 KVALITEEDIUURINGU **NR 1**

6 AASTAT TÜV KVALITEEDIUURINGU VÕITJA

TOYOTA.EE

TNS Emori uuringu "Car Brand Health 2014" põhjal on Toyota omanikud Eestis oma automargile kõige lojaalsemad. Kombineeritud kütusekulu 4,2–6,7 l / 100 km, CO_2 emissioon 108–155 g/km. Toyota Liisingu aastase fikseerimata kampaaniaintressiga, milleks on 0,99% + 3 kuu EURIBOR, on 21 530-eurose netohinnaga Avensise krediidikulukuse määr 1,24% aastas. Sissemakse 15%. Krediidi kogusumma 60 kuu jooksul on 22 296,75 eurot. Krediidi kogusumma arvutamisel ei ole arvestatud võimalikke sõiduki registreerimiskulusid, riigilõive, hindamisakti tasu ega finantseerimise eeltingimuseks oleva kasko- ja liikluskindlustuse makse suurust. Pakkumine kehtib Toyota Liisinguga ning kestab kuni 31.03.2016 või seni, kuni kampaaniaautod on saadaval. Finantsteenuse pakkuja on Nordea Finance Estonia AS. Tutvuge liisingutingimustega toyota.ee ning vajaduse korral konsulteerige asjatundjaga. Toyota Baltic AS jätab endale õiguse muuta hinnakirja ette teatamata. Konkreetse müügipakkumise saamiseks pöörduge Toyota ametlikku müügiesindusse.

UUDISED

Hiltoni suured palgad oli näpuviga

Sügisel uksed avav Hiltoni hotell töötajatele siiski nii suurt palka ei maksa kui Suurbritannias. ▶8

Ka mikroettevõte saab optsioone kasutada

Kui ettevõtte käivitamisel on palgaga kitsas, saab head töötajat hoida ka optsiooni abil. ▶12–13

Võib teha panuseid Twitteri ülevõtmisele

Blogikeskkonnal pole börsil hästi läinud, mõni suur IT-firma võib ta nüüd enda tiiva alla võtta. ▶16–17

PUHKEPÄEV

Kolm käiku gurmaanidele

Veebruarikuus vältav üritus Maitsev Tartu kutsub hea toidu armastajaid 14 ülikoolilinna restorani maitsma kolmekäigulist õhtusööki, kus keskendutakse kodumaisele toorainele. ▶21

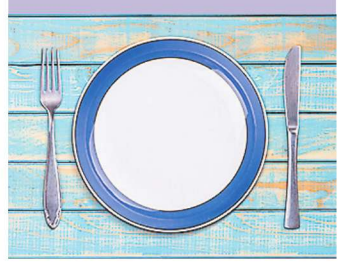

KOLUMN

„Need, kes kasvatavad lapsi, maksavad sotsiaalmaksu vähem või üldse mitte.

Kolme lapse ema Lea Danilson-Järg näitab, kuidas maksumuudatuse abil kolmanda lapse vanemate palka 15% tõsta. ▶14

ENERGIA

Puidu põletamine tõi tüli majja

Graanul Investi suuromaniku **Raul Kirjaneni** hinnangul päästab valitsus Eesti Energia bilanssi, kui lubab Narva elektrijaamades puitu põletada. Peaminister Taavi Rõivas aga kinnitas, et turumoonutusi riigi plaan kaasa ei too. ▶10–11

Nädalavahetus

Äripäev

Reede, 29. jaanuar 2016
nr 20 (5380) **3 eur**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0903	0,9172	9,3046	83,5018	28,25	-0,082%

▶ Äripäeva dividendide TOPi võitsid rahvusvahelise kontserni Transgroup Invest omanikud Sergei Glinka ja Tatjana Liksutova. Iga kolmas edetabelisse jõudnu pole kunagi varem nii suurt summat omanikuna teeninud. ▶4–7, erileht Dividendide TOP

LUUBI ALL

Edukad omanikud

← TATJANA Liksutova ja Sergei Glinka teenisid mõlemad omanikutulu 8,4 miljonit eurot. Miljoni või enam teenijaid oli kokku 40. FOTOD: STANISLAV MOSHKOV / SCANPIX, VEIKO TÕKMAN

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

TEGIJA

Margus Linnamäe murdis Dividendide TOPis 4. kohale

Kümneid ettevõtteid koondavast valdusfirmast MM Grupp OÜ omanikutulu teeniv suurettevõtja Margus Linnamäe võtab dividende välja 7 840 000 eurot, platseerudes värskes Äripäeva koostatud edetabelis selle summaga neljandale kohale. Dividendide edetabelis on ta aga uustulnuk, sest on seni võtnud oma ettevõtetest dividende üpris juhuslikult. Nüüdne jõudmine dividendide edetabelisse tähistab tema eelmise aasta aktiivset investeerimistegevust. Eelmine kord võttis Linnamäe dividende siis, kui ostis suurosaluse Eesti Meedias.

RÕÕMUSTAB

Värske Dividendide TOP purustas rekordi. 11 aasta jooksul, mil Äripäev on Dividendide TOPi avaldanud, pole ettevõtjatel nii head aastat olnud, nagu oli 2014. Põhjusi, miks omanikud rekordiliselt raha välja võtavad, on mitu. Osa ettevõtjaid võtab raha välja kulutamiseks, teised suunavad mõnda teise ettevõttesse. Põhjuseks võib olla ka omanikeringi muutus. Samas tunnistab mõnigi dividendide väljavõtja, et raha ei lähe mitte uude ärisse, vaid lihtsalt elu nautimiseks ja tuleviku kindlustamisse.

Siim Kallas tahab Euroopa majandust raputada. Endine eurovolinik Siim Kallas arvab, et Eesti võiks Euroopa Komisjoni eesistumise ajaks teha ettepaneku kaotada ettevõtte tulumaks reinvesteeritud kasumilt kogu Euroopa Liidus. Arvestades, et Soome majandusminister Olli Rehn soovitas Eesti "vaese mehe maksusüsteemi" kasutusele võtta ka Soomes, võiks ehk loota, et vähemasti tähelepanu saame kõvasti. Iseasi, kas Euroopa riike ettepanek vaimustab: maksusüsteemi peab enamik riike iga riigi oma asjaks.

KURVASTAB

Kartelliasi ähvardab lõppeda krõbeda arvega maksumaksjale. Livikot, Selverit, Maximat ja Rimi ning nende töötajaid kartellikokkuleppe kohtuasjas kaitsvad advokaadid on esitanud 600 000 euro ulatuses arveid, mis võivad kohtuniku eksimuse tõttu jääda maksumaksja tasuda. Nimelt peab kohtu alla andmine toimuma selleks määratud eelistungil, aga viina müügihinna tõstmise kokkuleppe asjas nii ei tehtud. Kuriteo aegumise tähtaeg jõudis kätte poolteist kuud pärast kohtu alla andmist.

Otepääl asuv Bernhardi spaahotell põles maha. Valga politsei menetleb põlengut süütamise paragrahvi järgi. Hotelli omanik Madis Mutso ütles, et neil on oma versioon selle kohta, kuidas tuli lahti läks, aga nad on uurijatele lubanud, et sellest praegu veel ei räägi. Põlengu puhkedes ei viibinud Bernhardis inimesi, sest nädala sees on spaahotell klientide nappuse tõttu suletud.

Ekspordi konkurentsivõime kidub. Eesti ekspordisektori konkurentsivõime on varasemast suurema surve all, mida tõendab ka eelmisel aastal toimunud turuosa kaotus eksporditurgudel, hoiatab Eesti Panga president Ardo Hansson. maailmamajandus taastub väga aeglaselt, mitu olulist kaubanduspartnerit on nõrgas seisus ning värskemad majandusprognoosid on eelnevatest pessimistlikumad: majanduskasv on väike, töötus buumiaja tasemest madalam, tootlikkus kasvab kehvalt, küll aga on palgakasv kiire.

Apple'i elukaares sai üks ajastu läbi. Steve Jobsi 2007. aastal turule toodud iPhone'ide müügi kasv on haripunkti ületanud: Apple prognoosib järgmises kvartalis esimest korda rohkem kui kümne aasta jooksul käibe langust. Hüperkiire kasvu jätkumist ei suuda enam tagada isegi kaubamärgitundlik Hiina keskklass, mis on seni olnud kõige entusiastlikum Apple'i nutitelefonide ostja.

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Eesti Energia solgib turgu

Kuidas nimetada olukorda, kui mõjuvõimas omanik laseb oma firma päästmiseks seadust muuta? Kas lõhnab ebavõrdse kohtlemise järele? Näiteks annab oma ettevõttele õiguse, mida sel varem polnud, ning päästab nii tema hapuks mineva ärimudeli, muutes oluliselt jõudude tasakaalu turul.

Just nii on valitsus talitanud äsja suurest varade allahindlusest teatanud Eesti Energiaga, andes talle õiguse põletada algusest peale küsitava äriplaaniga Auvere põlevkivielektrijaamas puitu. Äripäeva hinnangul saab Eesti Energia omanikult ehk riigilt põhjendamatult eeliseid, mis võivad näida ebaõiglased teiste turuosaliste suhtes. Sellise riski vähendamiseks tuleks firma tükeldada energia tootmise ja jaotamisega tegelevaks ettevõtteks ning osaliselt börsile viia – et temast saaks lõpuks üks turuosaline teiste hulgas mitte ainult vormilt, vaid ka sisult. Küsimus ei ole selles, kas puitu võib põletada või mitte. Küsimus on selles, kas turg on avatud, läbipaistev ja võrdsete võimalustega. Praegu see nii ei paista.

> **Energiamonopoli aeg on läbi.**

Riik ei peaks sööma erasektori turgu. Miks peaks üldse erafirmad Eestis midagi arendama, millessegi panustama ja kuhugi raha paigutama, kui riik soosib oma firmasid? Riigi roll on ikkagi luua tingimused ja keskkond, et erasektor investeeriks, mitte olukord, kus riigifirma sööb erasektori turgu.

Jah, otsus lubada puidu põletamist Auvere kateldes on praegu kasulik energiafirmale, Eesti majandusele ja Eesti maksumaksjale. Aga samas lööb see jalad alt tema konkurentidel, see on aga kahjulik nii Eesti ettevõtetele, majandusele kui ka maksumaksjale.

Eesti Energia töötajad näitavad näpuga graanulitootjate, eelkõige sõnakalt esineva Äripäeva poolt aasta ärimeheks valitud Raul Kirjaneni suunas, öeldes, et nemad kaitsevad riikliku energiafirmat kritiseerides oma kitsaid ärihuve. Seda nad kahtlemata teevad. Ent just selliseid ärimehi, kes investeerivad ja kasvatavad äri riigist sõltumatult, on Eestile hädasti vaja. Täpselt samamoodi kaitseb oma ärihuve riik ja Eesti Energia. Küsimus on, kas riik peaks üldse äri ajama? Äripäeva meelest mitte.

Tõsi, metsaomanikud rõõmustavad, sest praegu ei tasu kehvema kvaliteediga puitu metsast välja tuuagi.

Auvere küsimused. Pole tõsi, et Eesti Energia plaanid on olnud pikalt paigas. Sellisel juhul oleks firmal olnud ka luba puitu põletada algusest peale. Kuid see luba vormistati just äsja kiiruga ja tagantjärele, kuid selgus, et Auvere äriplaan loodetult ei toimi ning varad tuleb alla hinnata.

Auvere jaama rajamises kahtles nii ettevõtte juhtkond, nõukogu kui ka riigikontroll. Ometi suruti selle rajamine läbi, tuues ettekäändeks varustuskindluse ja julgeoleku. Seda rõhutasid pärast Eesti Energia varade allahindlust ka endine majandusminister Juhan Parts, kes jätab aga paraku osa asju üldse rääkimata.

Seaduse kohaselt vastutab varustuskindluse eest hoopis Elering, mitte Eesti Energia. Vastupidine seisukoht võib põhineda kunagisel olukorral, kus Eesti Energia oli riiklik monopol ning tegeles nii energia tootmise, ülekande, jaotamise kui ka müügiga ehk kõige võimalikuga. Kuid enam see nii ei ole. Juba aastaid. Kehtib vaba turg, kus kõigil peaks olema võrdsed võimalused.

Eleringi roll on luua n-ö turuplats, sealhulgas ühendusi naaberriikidega (Soome, Venemaa ja Läti), ja ka näiteks varujaamu (Kiisal), mis vajadusel kataks puudujäägi. Kui Eleringil on vaja osta turu ja süsteemi toimimiseks või varustuskindluse tagamiseks mingit toodet või teenust, siis hangib ta selle konkursi korras. Kui see nii ei ole, peaks valitsus tagama, et Elering täidaks oma rolli ka sisuliselt, mitte määrima teise ettevõtte kohustusi Eesti Energia kaela, nagu juhtus Auvere jaamaga.

AEG ON KASVUKS KÜPS

Ärilaen Krediidipangast

Krediidipanga finantseerimistoodete abil suurendad ettevõtte tootmisvõimsust ning jõuad ideest teostuseni.

Et mõtted ainult paberile ei jääks, tule panka!

Vaata tingimusi ja küsi personaalset pakkumist **www.krediidipank.ee/arilaen** või **tel 669 0900.**

Krediidipank

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

↑ **MIKKELI** muuseumis suleti edukas maalinäitus "Kuldaja värvid". Pidulikul näituse lõpetamisel tänas Enn Kunila kõiki, kes näituse korraldamisel toeks olid. FOTO: PEETER LANGOVITS / POSTIMEES / SCANPIX

EDETABEL

"Dividendid investeerin emotsionaalselt"

Täna juba üheteistkümnendat korda ilmuv Äripäeva Dividendide TOP on kõigi aegade rasvaseim.

ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Kui aasta tagasi teenisid esimesed 250 ettevõtjat omanikutulu kokku 151,6 miljonit eurot, siis seekord on koondsumma 190,2 miljonit eurot. Kokku on edetabelis 108 ettevõtjat, kes aasta tagasi esimese 250 hulka ei jõudnud. Samas on dividendide TOPis mitu ettevõtjat, kes teenivad oma äritegevusest korralikku omanikutulu stabiilselt igal aastal. Üks nendest on kunstilembene ettevõtja Enn Kunila, kes investeerib ettevõtlusest saadud dividendid emotsionaalselt kunsti ja heategevusse.

Dividendide edetabeli liikmed ei soovi üldjuhul oma investeeringutest rääkida. Suurte dividendimaksete tagamaadest rääkides ütles mitugi ettevõtjat anonüümseks jääda soovides, et oma ettevõtetest teenitud omanikutulu nad uude ärisse edasi ei paiguta. Pigem on tegemist enda ja lähedaste pensionipõlve kindlustamisega ning tarbimisse minevate summadega.

Üks vähestest, kes räägib oma investeeringutest, on Kunila. Ta tõdes, et omanikutulu investeerib ta emotsionaalselt.

"Need investeeringud, mis käivad läbi dividendide, ei ole klassikalises mõttes majanduslikud investeeringud. Need võivad olla, aga minu puhul kindlasti ei ole," selgitas Kunila. "Dividendidest tehtud investeeringud on pigem emotsionaalsed kulutused, kus on ratsionaalsusega vähem pistmist."

Kunila teenib dividenditulu ettevõttest Sperare, millele kuulub veerand valdusfirmast NG Kapital, mis omakorda on 68,75%ga NG Investeeringud OÜ suurim omanik. NG Investeeringud on aastaid olnud stabiilne dividendimaksja. Kunila sõnul on ettevõtte eesmärk olla sedavõrd edukas, et saaks stabiilselt dividende maksta. "Arvan, et see on meil õnnestunud. Stabiilsus elus, ükskõik, mis valdkonnas, on kõige tähtsam, selleks tuleb kõvasti tööd teha. Ühe korra on kõike lihtsam saavutada kui suuta seda pidevalt teha," sõnas Kunila.

2014. aastal võttis Kunila ettevõtlusest välja pea 1,7 miljonit eurot ning asub värskes edetabelis 22. kohal.

Missioon, mis tuleb täita. Eelkõige on emotsionaalsed investeeringud seotud kunstiga. "Kunstihuvi oli mul juba varajases nooruses ja koju sai ikka pilte ostetud. Aga on kaks täiesti erinevat asja, kas osta interjööritöid või omada kunstikollektsiooni ja sellega seonduvalt ka laiemat missiooni. Ühel hetkel üks asi kasvas teisest välja," selgitas Kunila. Lisaks investeerib Kunila ka heategevusse. "See ei ole enam ainult kunstiga seotud, vaid on laiemalt, pigem kultuuriga seotud heategevus," märkis Kunila.

Viimaste aastate investeeringud on Kuninal olnud seotud kunstikollektsiooni laiendamisega. "Maali soetamisel on minu jaoks oluline, et see töö kuuluks mind huvitavasse perioodi (1910–1945 – toim), et töö esindaks hästi autorit ning loomulikult peab see maal ka mulle endale väga meeldima," rääkis Kunila.

Kunila peab enda missiooniks eesti klassikalise maalikunsti tutvustamist Eestis ja maailmas. "Selleks, et seda piisavalt heal tasemel teha, olen püüdnud oma kunstikollektsiooni ka vastavalt arendada ja kujundada," selgitas Kunila.

Kunila sõnul arendab ja täiendab ta pidevalt ka kunstikogu kodulehte www.kunilaart.ee. Kodulehel on lisaks maalide reproduktsioonidele ka kollektsioonis olevate tööde kunstnike elulood ning kunstiteadlase Eero Epneri koostatud materjalid eesti kunstiajaloo tundides kasutamiseks.

Üle 25 aasta kunsti investeerinud Kunila jaoks on viimased paar aastat olnud märgilised: kollektsioon on pidevalt täienenud ja on toimunud hulk olulisi näitusi. 2014. aastal toimus Kunila kollektsiooni näitus "Kuldaja värvid" Eesti Kunstimuuseumi Johannes Mikkeli muuseumis. Näitus kestis pool aastat ning seda külastas ligikaudu 15 000 inimest. "Mudilaste jaoks andsime välja graafik Jaan Rõõmuse piltide ja Eero Epneri lustakate tekstidega värviraamatu ning näitusesaalis oli võimalik eesti klassikalise maalikunstiga tutvust teha multimeediaprogrammi vahendusel. See oli uudne ja põnev viis noortele kunsti tutvustada ja ma arvan, et olime selles edukad," rääkis Kunila.

"Kunstikollektsionäärina pean kunsti laiemat tutvustamist oma missiooniks ja lausa kohustuseks. Näituste korraldamine ja kunstiraamatute väljaandmine on üks osa sellest missioonist," märkis Kunila. Tema üks suundumus on viia kunst rohkem laste ja noorteni.

Näitus Roomas. 2015. aastal oli Kunila seotud nelja kunstinäituse korraldamisega. Üks neist oli "I colori del Nord" ("Põhjala värvid"), mis toimus Roomas kuulsas Vittoriano muuseumikompleksis. "See on nagu loterii peavõit – kui tekib võimalus sellises väärikas kohas näitust korraldada, siis tuleb seda teha," selgitas Kunila. Näituse raames ilmus ka itaalia- ja ingliskeelne kataloog, mis on Kunila sõnul oluline. Tema sõnul on Eesti kunst omanäoline ja Euroopas kõrgtasemel, aga meid tuntakse kahjuks vähe, sest me ei ole suutnud end Euroopa kunstiajalukku kirjutada. "Seda ei ole hilja ka praegu teha, aga raamatuid tuleb välja anda ka võõrkeeltes," märkis Kunila. Näitus Itaalias oli avatud kaks nädalat ja seda külastas 8000 inimest, mis on Kunila sõnul väga oluline number, sest Eesti on Itaalias siiski suhteliselt tundmatu maa tundmatute kunstnikega.

Kunila sõnul on näituste puhul oluline toimumise asukoht. "Väga oluline on, et ei teeks neid vähetuntud muuseumides ja paikades," selgitas ta ja lisas, et tema valib ise näitustele kohti. Kunstimuuseumides on enamasti plaanid vähemalt kolmeks aastaks ette tehtud, seega on Kunila valmis ootama, et koht, kus eesti klassikalist maalikunsti näidata, oleks väärikas.

Kaks olulist sündmust olid möödunud aastal seotud Kunila maalikunstnikust sõbra Olev Subbi 85. sünniaastapäeva tähistamisega – toimus kaks kunstinäitust, ilmus Olev Subbi elulooraamat ning esilinastus elulooline film "Õnnemaastikud".

"Neljas suur sündmus oli mullu koostöö Eesti Kontserdi ja Saaremaa ooperipäevadega, mille raames toimus Kuressaare linnuses näitus "Värvide sümfoonia"," märkis Kunila.

Kunila ütles, et on kunsti alal andnud välja umbes 20 raamatut, nii näitustega seoses kui ka paar autoriraamatut. "Väga oluline kunstiga seotud investeering oli ka oma maalihoidla rajamine. Praegune hoidla vastab kõikidele kunsti hoidmiseks ja säilitamiseks vajalikele tingimustele," lausus Kunila.

Kunilal on unistusi. "Unistused peavad ikka olema. Üks unistus on see, et veelgi täiendada olemasolevat kollektsiooni," sõnas Kunila. Selle aja kunsti aga liigub aina vähem.

Teine unistus on paremini tutvustada ajajärgu 1900–1945 eesti kunsti. "Ehk nn kuldaja kunsti, mis on oma olemuselt puhas eesti kunst, seal ei ole mõjutusi ühele ega teisele poole," rääkis Kunila. Kolmas unistus on välja anda Konrad Mäe elulooraamat inglise keeles.

Mis aga puudutab ettevõtlust ja NG Investeeringuid, siis Kunila sõnul on strateegia olnud mitte võtta ette uusi tundmatuid valdkondi, vaid arendada juba olemasolevaid. "Arendamine on lõputu tegevus ja valdkondi, kus juba tegutseme, ei ole sugugi vähe. Põhitegevus on olemasolevate investeeringute arendamine," tõdes Kunila.

NG Investeeringutes on mitu ettevõtet. "Põhiosanikke on kolm ja nad kuluvad kõikide ettevõtete nõukogusse. Igapäevaselt tegeleb ühe või teise ettevõtmisega konkreetse ettevõtte nõukogu esimees," selgitas Kunila. Tema vastutab peamiselt tootmise eest ning on Balbiino ja Liviko nõukogu esimees, lisaks juhib veel Kaubamaja Kinnisvara ja NG Investeeringute kinnisvaraettevõtteid.

Kunila usub, et ettevõtete edu taga on hea partnerlus ja usaldus. "Siin mängivad väga suurt rolli isikuomadused. Need on olulisemad kui muud omadused. Isikuomadusi muuta on väga keeruline, kõik muu on õpitav," märkis Kunila.

Kunila tõdeb, et isikuomadused määravad paljuski ka inimese karjääri. Näiteks Livikos on paljudel tööstaaž üle 20 aasta, mitmel isegi üle 40. "Kui on pikaajalised juhid, siis inimeste valikul toonitatakse ühtseid omadusi, mis aitavad moodustada ühtset tervikut," lausus Kunila. "Inimest tööle võttes ei saa vaadata ainult CVd, mina eelistan alati inimestega rääkida," lausus Kunila.

"Iga inimene tahab töötada heas ettevõttes. Kui suudetakse seda majanduslikult tagada, ettevõttel läheb hästi, inimesed sobivad omavahel, siis miks peaks inimene töökohta vahetama," mõtiskles Kunila.

Metoodika

Edetabeli koostamisel on arvestatud kohalikule kapitalile kuuluvate firmade reaalseid väljamakseid rahavoogude ja omakapitali muutuste aruande põhjal.
Dividend on määratud ja makstud 2013. aasta majandustulemuste eest 2014. aastal.
Äripäeva dividendide TOPi koostamise aluseks võeti 2014. aastal dividende väljamaksnud ettevõtted, kelle omanikeringist kuulus vähemalt 10% eraisiku(te)le.
Lisaks on võetud arvesse Äripäevale teadaolevad Eesti ettevõtjate osalused välisfirmades.

Täpsustus

Pärast ajakirja trükkiminekut selgus, et toimetuse süül oli edetabelist jäänud välja Niina Galanova (69), kes teenis omanikutulu 408 000 eurot ja oleks pidanud selle summaga olema 114. kohal Illar Rihkrandi ja Tiit Kuuli vahel. **Äripäeva** veebis ilmunud tabelis on see eksitus parandatud. Galanova teenis omanikutulu jaekaubandusfirmast Tõrvik, mis müüb tööriistu, jalanõusid ja kaitsevahendeid. Suurem osa müüdavast kaubast imporditakse Venemaalt, Saksamaalt ja Valgevenest.
Suure dividendimakse põhjuseks on tõenäoliselt ettevõttes 2014. aasta kevadel toimunud omanikevahetus. Praegu kuulub Tõrvik Mihhail Sokolovile ja Natalja Sokolovale ning nende ettevõttele ABITIC OÜ.

Ainult veebist

Tänase Äripäeva vahel ilmunud ajakirjas esitatud Äripäeva dividendide edetabel lõpeb summaga 240 900 eurot (250. koht). Pikemalt on edetabelit võimalik Äripäeva tellijatel vaadata meie veebilehel.
www.aripaev.ee

190,2

miljonit eurot omanikutulu teenisid kokku täna ilmuva edetabeli esimesed 250 ettevõtjat. Eelmisel aastal oli see number 151,6 miljonit eurot.

2000

ettevõtte majandusaasta aruannetele tuginedes on koostatud sel aastal ilmunud Äripäeva dividendide TOP.

Edetabel

Esikolmik transpordiettevõtjate päralt

2014. a makstud dividendid eurodes

Täna ilmunud Äripäeva eriväljaandes dividendide TOP on reastatud 250 omanikutulu teenijat. Avaldame nendest põhilehes TOP 25. Eriväljaanne jõuab kõigi Äripäeva tellijateni kolme tööpäeva jooksul.

1. Sergei Glinka **8 412 000**
Rahvusvahelise kontserni Transgroup Invest üks omanikest. Mitmekümnest ettevõttest koosneva kontserni äritegevus toimub peamiselt Venemaal, kontserni emafirma on aga registreeritud Eestis.

2. Tatjana Liksutova **8 412 000**
Transgroup Investi teine omanik. Sai osaluse oma endiselt abikaasalt Maksim Liksutovilt, kes on viimastel aastatel teinud kiiret karjääri Moskva linnavalitsuses.

3. Sergei Petrov **7 940 011**
Eesti ühe suurema transpordi-ekspedeerimisettevõtte Petromaks Spediitori ASi omanik.

4. Margus Linnamäe **7 840 000**
Teenib omanikutulu kümneid ettevõtteid koondavast valdusfirmast MM Grupp OÜ. Kontserni koosseisus on kaks olulisemat alamkontserni: Magnum AS ja UP Invest OÜ.

5. Armin Karu **6 836 189**
Kasiinoärimehe dividenditulu tuli ettevõttest HansaAssets, mille suurim vara on 45% suurune osalus börsifirmas Olympic Entertainment Group.

6. Rain Kivisik **5 643 611**
Internetikasiinodele tarkvara loova Playtechi üks asutajaid ja praegune väikeaktsionär on teadaolevalt ainus eestlane, kes on ettevõtte peadpööritavast arengust suurt tulu lõiganud.

7. Oleg Ossinovski **4 308 934**
Dividenditulu teenis ta firmast Skinest Finants, mis tegeleb finantsinvesteeringutega.

8. Hillar Teder **4 000 000**
On tabelis eeskätt tänu Londoni börsil oleva Vene jaekaubandusketi O'Key dividendimaksele.

9. Toomas Annus **2 885 346**
Kontrollib Riverito kontserni, mille olulisim ettevõte on Baltimaade suurim ehitusettevõte Merko Ehitus.

10. Stephan David Balkin **2 400 000**
Monacos kinnisvaraäri ajav taanlane teenis dividenditulu börsifirmast Silvano.

11. Mari Tool **2 360 000**
Dividendide edetabelis on ta tänu börsifirmale Silvano.

12. Tõnu Toomik **1 906 632**
Börsifirma Merko Ehitus suuromaniku Riverito suuruselt teine aktsionär. Talle kuulub Riveritost 12,61%.

13. Margus Kangro **1 817 714**
Tema ettevõtte Alvekor suurim vara on 25% suurune osalus Viru Keemia Grupis.

14. Alar Tamming **1 801 030**
Valuutavahetuse ja kullamüügiga tegeleva Tavidi suuromanik.

15. Jüri Käo **1 798 000**
NG Investeeringute üks omanikke. Valdusfirma tuntumad investeeringud on Tallinna Kaubamaja, Liviko, Balbiino, Kitmani Thulema.

16. Rezida Skandeberg ja Ivar Richard Skandeberg **mõlemad 1 765 715**
Teenisid dividenditulu valdusfirmast Ivre Holding OÜ, millel oli kaks tütarfirmat Soomes ja üks Saksamaal. Ettevõte tegutseb kinnisvara- ja ehitusäris. Ivar Richard Skandeberg on tabelis esimest korda, sest varem kuulus Ivre Holding ainult Rezida Skandebergile.

18. Andres Järving **1 769 855**
Kuulub NG Investeeringute omanikeringi.

19. Janek Veeber **1 680 000**
Fortum Tartu, Ajakirjande Kirjastuse ja Õhtulehe üks omanikest oma valdusfirma Hajime tütarfirmade kaudu.

20. Aare Kurist **1 666 000**
Talle kuulub 2% Margus Linnamäe suuromanduses olevast MM Grupist. Head omanikutulu teenib aga ka firmast Forestec Eesti.

21. Kristjan Rahu **1 663 000**
Suurema summa teenis energiakontsernist Utilitas, mille tuntumad firmad on Tallinna Küte ja Eraküte.

22. Enn Kunila **1 657 000**
Teenib dividenditulu ettevõttest Sperare, millele kuulub veerand valdusfirmast NG Kapital, mis omakorda on 68,75%ga NG Investeeringud OÜ suurim omanik.

23. Ingmar Mattus **1 578 803**
Neli aastat tagasi asutatud maaklerfirma Armada Markets ASi omanik.

24. Gerhard Eberle **1 528 443**
Eesti kodakondsust omava sakslase firmad toodavad Läänemaal, Järvamaal ja Hiiumaal merel kasutatavat turvavarustust.

25. Aivar Kokk **1 510 586**
Talle kuulub A & K Holding OÜ grupp (Ha Serv), mis on Eesti suurim lehtpuidu hööveldus ja kuivatusega tegelev ettevõte.

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

EDETABEL

Piirangud aitasid leida tulusama äri

MAAKLERIFIRMA Armada Markets omanik Ingmar Mattus tõi firma kiire arengu selgituseks, et nad pakuvad teenuseid, mida on ka ise valmis tarbima. FOTO: ANDRAS KRALLA

ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

79
uut tulijat on tänavuses Äripäeva Dividendide TOPis. Üks neist on Ingmar Mattus, kes asetus 1578 803 euroga 23. kohale.

Mattus: riik peaks oma ettevõtete nimel võitlema

Esimest korda Äripäeva Dividendide TOPi ja kohe kõrgele 23. kohale jõudnud maaklerifirma Armada Markets omaniku Ingmar Mattuse äriedu üheks põhjuseks oli riigi soov finantssektorit varasemast rangemini reguleerida. See sundis Armada Marketsit oma esialgset äritegevust muutma ning nii leitigi palju kiirema kasvuga valdkond, mis võimaldas esimest korda võtta nii suurt omanikutulu, et pääseti edetabelisse.

Ingmar Mattus on koos venna Illimar Mattuse ja äripartner Nikolai Nikolajenkoga finantsturul kaubelnud juba 1997. aastast ning teinud koostööd väga paljude Euroopa ja USA maaklеritega.

"Sõber küsis, miks ma ise maaklerifirmat ei tee," meenutas Mattus äriga alustamise aega. "Pärast juristide ja teiste turuosalistega kohtumist sai selgeks, et asutame elektroonilisi valuutavahetustehinguid pakkuva maaklerifirma," ütles ta. Aasta oli 2011 ja sündis Armada Markets.

Kui alguses olid ettevõtte klientideks eraisikud ja ettevõtted, siis peagi tuli suunda muuta ja keskenduti finantsettevõtete teenindamisele. See on end ära tasunud: Ingmar Mattus teenis 2014. aastal ettevõtlusest pea 1,6 miljonit eurot ning asub Äripäeva Dividendide TOPis 23. kohal.

Armada Marketsi omaniku Ingmar Mattuse sõnul on nad tavaliselt investeerinud dividenditulu ettevõtlusesse. Huvipakkuvasse firmasse on ta valmis panema kuni pool miljonit eurot.

Kuidas on läinud ettevõtte neli tegutsemisaastat? Mida olete saavutanud? Oleme asutamisest peale keskendunud selliste teenuste pakkumisele, mida oleksime ka ise nõus tarbima. Siit ka kiire arengu põhjus. Asutamisel polnud meie eesmärk suure kasumi teenimine, vaid pigem tegelemine enda jaoks huvitavate asjadega – ja teha seda südamega. Tundub, et kliendid tunnetasidki selle ära, sest esimese kolme aasta eesmärgi täitsime vähem kui aastaga.

Eesti patrioodina ongi mul kõige parem meel just selle üle, et ka väikeses riigis on võimalik tegeleda kvaliteetsete teenuste ekspordiga. Tõsi, riik võiks olla ettevõtjasõbralikum ja seda mitte ainult maksupoliitika seisukohalt. Räägime TransferWise'ist, GrabCadist ja teistest sellistest firmadest kui Eesti ettevõtetest, kuid tegelikult on nad eestlaste asutatud välisettevõtted. Riigina võiksime mõelda, mida on tehtud valesti ja mida saaks paremini teha, et nii Eesti kui ka teiste riikide ettevõtjatel oleks siin soodne keskkond töökohti luua ja äri arendada.

Milline on teie ettevõtte dividendipoliitika? Meil ei ole kunagi olnud kivisse raiutud dividendipoliitikat. Pigem oleme eelistanud hoida raha ettevõtluses, sest kõrge kapitaliseeritus on nii klientide, töötajate kui ka ettevõtte omanike huvides. Samas on loomulik, et kui toimuvad ettevõttevälised muutused näiteks regulatiivsel tasandil või kui kusagil naaberriigis või kaugemal on ettevõtjasõbralikum keskkond, siis sellele ka reageeritakse. Elame avatud maailmas, omavahel konkureerivad nii inimesed, ettevõtted kui ka riigid.

Mida te dividendidega tegite? Tavaliselt oleme dividenditulu investeerinud ettevõtlusesse, alati oleme huvitatud ka rendivooga kinnisvarast, mida tuleb praegu otsida pigem väljastpoolt Eestit. Oleme avatud ka kõiksugu huvitavatele pakkumistele, kui mõni alustav või kiire arenguga ettevõte soovib kapitali kaasata. Maht võiks olla kuni pool miljonit eurot projekti kohta. Partneritega koos võime rahastada ka suuremaid projekte.

Kas olete aktiivne investor? Kui jah, siis kuhu investeerite ja millest lähtute? Väärtpaberitesse investeerimiseks pole mul kahjuks enam aega, samas jälgin erinevaid aktsiaid huviga. Viimasel ajal pakub huvi Volkswagen, Eestis hoian pilku peal Olympicu aktsial, kuid kuna tegemist on hästi juhitud ettevõttega, siis arvatavasti väga head sisenemisvõimalust ei avanegi. Jälgin aktiivselt tooraine-te liikumisi ja pärast rahvusvaheliste sanktsioonide eemaldamist olen tõsisemalt analüüsinud Iraani majanduskeskkonda.

Millega veel tegelete peale Armada Marketsi juhtimise? Kasvatan kolme väga toredat poega. Nõustan ettevõtteid finantstehnoloogia, protsesside juhtimise ja turunduse asjus. Reisin palju, teen sporti ja õpin kitarri mängima.

Ütlesite, et viibite palju Eestist eemal. Kas seoses Armada Marketsiga? Reisime perega palju, et laste silmaringi laiendada ja maailma avastada. Tööalaselt pean ennast Euroopa ja Aasia vahel jagama, et suhelda klientidega, hoida suhteid koostööpartneritega ja leida uusi investeerimisobjekte.

Mis on mis Armada Markets

Pakub alates 2014. aasta lõpust ettevõtetele finantsturgudel kauplemisega seotud tehnoloogiaid, näiteks pankadevahelise likviidsuse agregeerimine, tehingukorralduste käitlemine, raporteerimine ja analüüs.
Lisaks pakutakse serverimajutuse, võrgunduse, tarkvaraarenduse, turunduse ja müügiga seotud nõustamisteenuseid.
Kliendid on eelkõige Euroopa ja Aasia finantsettevõtted.

Dividendide TOPis 10% naisi

Värskes Äripäeva Dividendide TOPis on 250 liikme seas 25 naist. Avaldame kümme edukaimat naist Dividendide TOPis.

2. koht, Tatjana Liksutova (8 412 000 eurot). Dividendide TOPi kõige kõrgemal kohal asub Transgroup Investi üks omanikest Tatjana Liksutova. Liksutova ei viibi sekretäri sõnul palju Eestis ning hoiab avalikkuse eest varju. Sai osaluse ettevõttes endiselt abikaasalt Maksim Liksutovilt, kes on viimastel aastatel teinud kiiret karjääri Moskva linnavalitsuses. 2012. aastal sai mehest Moskva abilinnapea transpordi alal. Venemaal kehtiva seaduse järgi ei tohi ametnikel ega nende abikaasadel välisfirmades osalusi olla.

16. koht, Rezida Skandeberg (1 765 715 eurot). Teenib dividenditulu valdusfirmast Ivre Holding OÜ, millel oli kaks tütarfirmat Soomes ja üks Saksamaal. Ettevõte tegutseb kinnisvara- ja ehitusäris. Teinud aastaga edetabelis suure hüppe – aasta tagasi oli Skandeberg dividendide edetabelis 328. kohal.

38. koht, Marika Vahter (1 030 000 eurot). Vahter on ühtlasi kõrgeimale kohale jõudnud uus tulija kogu edetabelis. Tema varasem nimi oli Marika Nõmmiste. Talle kuulub võõrkeelsete raamatute müügiga tegelev Allecto AS. Vahter viibib enamiku ajast Eestist eemal ja temaga on väga raske kontakti saada. Ettevõtte müügitulu oli 2014. aastal 2,3 miljonit eurot ja kasum 0,2 miljonit eurot. Suurema osa müügitulust teenib väljaspool Eestit. Samas on ettevõte olnud edukas riigihangetel, mille on korraldanud näiteks sihtasutus Innove, Heino Elleri nimeline Tartu muusikakool, kaitsevägi, sisekaitseakadeemia. Lisaks raamatute müügile korraldab firma ka metoodilisi seminare võõrkeeleõpetajatele ning raamatunäitusi õppeasutustes ja raamatukogudes.

49. koht, Elena Ryzhikova (865 710 eurot). Teenis suure summa omanikutulu 2007. aasta sügisel asutatud osaühingust Edelvais Managment, mis osutab finantsteenuseid. Ettevõtte juhid on viimastes aruannetes kirjutanud, et keerulise majandusolukorra ja üldise majandustehingute mahu vähenemise tõttu Eesti turul otsib firma uusi võimalusi. 2013. aastal laekus ettevõttesse dividenditulu 1,25 miljonit eurot ja see võimaldas ka aasta hiljem maksta omanikule häid dividende. Ettevõtte asutajaks oli Ruslan Džalilov ja firma omanikeringis on olnud ka üks Marshalli saartel registreeritud ettevõte. Möödunud aasta lõpus sai ettevõtte suuromanikuks Aleksandr Aru (endise nimega Aleksandr Štšus), kellest aastaid tagasi kirjutas palju seltskonnaajakirjandus. Põhjuseks tema abielu skandaalse ärinaise Terje Aruga. Viimane ei kuulu küll äriregistri andmetel Edelvais Managmenti juhtkonna ja omanike hulka, kuid üheks firma kontaktaadressiks on märgitud Terje Aru e-post. Lisaks Aleksandr Arule ja Elena Ryzhikovale on ettevõtte omanike hulgas Venemaal elav Andrey Ryzhikov.

53. koht, Karin Nurmetalu (816 488 eurot). Logistikakontserni Baltic Maritime Logistics Group üks omanikke.

71. koht, Tiiu Pedaja (579 464 eurot). Pikaajalise investeerimispanganduse kogemusega Tiiu Pedaja on osalenud Eesti Ehituse, Tallinki, Grindexi, Baltika Grupi, Lietuvos Telekomase ja Eesti Telekomi aktsiate avalike esmapakkumiste korraldamisel. Ta on aidanud kaasata riskikapitali Sportlandil, Talleggil, MicroLinkil ja Videoplanetil. Praegu kuulub talle finantsnõustamisfirma OÜ PT Consols, mille põhiturud olid 2014. aastal Küpros ja Briti Neitsisaared. PT Consols on ka Virumaal asuva Eisma sadama omanik. Pedaja sõnul ei arva ta, et peaks avalikult rääkima oma tegemistest ja dividendidest.

92. koht, Marina Isaikina (498 007 eurot). Üks tänavuse TOPi uus tulija, kes on 1990. aastal asutatud isikukaitsevahendeid müüva osaühingu Universaal omanik. Isaikina sõnul ei ole tema äri nii edukas, et sellest rääkida. Dividendide väljamaksmine oli tema sõnul eriline orukord, sest ettevõtte omanikering muutus. 2014. aasta alguseni kuulusid ettevõtte omanikeringi ka Evald Raudsepp, Jaan Kärner ja Krista Põldma.

101. koht, Eve Hirv (472 000 eurot). Teenis omanikutulu kahest ettevõttest. Suurem summa tuli EstTextile'ist, väiksem summa ProScandiast.

106. koht, Monica Pihlak (436 235 eurot). Vandeadvokaat on valdusfirma NG Investeeringud üks suuremaid omanikke Jüri Käo, Enn Kunila, Andres Järvingu ja Alle Vanaselja kõrval. Pihlaku 4,3% osalus pärineb ajast, kui ta töötas autode ohutusrihmasid tootva Norma juristina. NG Investeeringud on peamine Pihlaku dividenditulu allikas. Advokaadina on ta spetsialiseerunud äri-, maksu- ja tööõigusele, samuti on tegutsenud pankrotihaldurina.

Noorimad teenivad mängudega

Äripäeva dividendide edetabelis on 250 suurima omanikutulu teenija seas alla 35aastaseid vaid viis, kellest noorim, 98. kohal olev Vladimir Funtikov, toodab mobiilimänge.

Noorimate dividendivõtjate esiviisik vanuse järgi.

29aastane Vladimir Funtikov, 98. koht, 483 000 eurot. Mobiilimängude tootja Creative Mobile suurim omanik. Tänu ühele mängule komeedina Eesti ärimaalima tõusnud Funtikovi ettevõttel pole viimastel aastatel enam nii hästi läinud. Kui veel 2012. aastal teeniti maksude-eelseks kasumiks 5,6 miljonit eurot, siis aasta hiljem 1,6 miljonit ja 2014. aastal vaid 0,4 miljonit eurot. Ka käive kukkus kahe aastaga 8,4 miljonilt 4,9 miljonile eurole.
Ettevõtte edu algas 2011. aastal, mil käive ja kasum tegid tohutu hüppe tänu mängu "Drag Racing" edule. 2014. aastal ostis Creative Mobile ASilt Letofin 137 000 euro eest enamusosaluse meditsiiniettevõttes Medco Partners OÜ.

30aastane Kristjan Luts, 157. koht, 335 346 eurot. Luts on uustulnukas, kellele kuulub veebiportaale haldav ja mobiilimänge loov ettevõte KL Games. Lutsu sõnul hoiavad nad madalat profiili ning oma tegemistest ei soovi ta rääkida. "Meeldib nii rohkem," ütles Luts. Luts hakkas koos Kaarel Kirsipuuga mobiilmänge looma juba 2004. aastal. Edu saavutasid aga 2012. aastal loodud mänguga "Can You Escape". See on ka ainuke saavutus, millest Eesti ajakirjandus on kirjutanud – toona ei olnud Lutsul oma sõnul lihtsalt valikut ja ta andis ajakirjanikule intervjuu.

29
aastat vana on noorim tänavusse Äripäeva Dividendide TOPi jõudnu.

30aastane Sergei Astafjev ja 31aastane Aleksandr Kostin, 172. koht, 309 000 eurot. Dividenditabelis kolmandat aastat järjest oleva kiirlaenufirma SMS Money omanik Sergei Astafjev hoiab koos äripartner Aleksandr Kostiniga samuti madalat profiili. Neid ei leia Facebookist, neist ei ole ka varem kirjutatud. Astafjev ütles, et dividendide edetabel on tore ning et tema äri edeneb hästi, kuid sellest rääkida ta ei soovi.

35aastane Margus Lentsius, 163. koht, 317 607 eurot. Advokaadibüroo Lentsius ja Casus partner. Dividenditulu teenis Lentsius aga hoopis oma ettevõttest Fortuuna Capital, mis teeb finantsinvesteeringuid. Lentisus oli ka eelmisel aastal advokaatide dividendide edetabelis 18. kohal, võttes 120 092 eurot omanikutulu.

TOPi raudvara võtab miljoneid

Äripäeva dividendide TOPi vanim liige on 78aastane ettevõtja. Tänavuses edetabelis on üle 70aastaseid ettevõtjaid kokku 11.

Avalikustame kümme vanimat dividenditulusaajat vanuse järgi.

78aastane Ilja Jasenovets, 227. koht (255 000 eurot). Ilja Jasenovets teenis dividenditulu ettevõttest Vestertoon, millele kuulub natukene üle veerandi ettevõttest EKLT, mis on maailma juhtiva kullerifirma UPS volitatud esindaja Eestis.

75aastane Jakov Leškin, 149. koht (355 370 eurot). Tegeleb vagunite rentimisega firmas Viskont OÜ. Aastaid tagasi äri veel õitses, kuid on viimastel aastatel kokku kuivanud, sest rendihinnad on olnud langustrendis.

74aastane Karin Nurmetalu, 53. koht (816 488 eurot). Logistikakontserni Baltic Maritime Logistics Group üks omanikke.

74aastane Alexander Kofkin, 40. koht (1 000 000 eurot). Möödunud aastal koos Tallinna linnapea ja Keskerakonna esimehe Edgar Savisaarega korruptsiooniskandaali sattunud hotelli- ja kinnisvaraärimees teenis aasta varem arvestatava summa omanikutulu firmast Meriton Hotels.

73aastane Tiit Kõuhkna, 193. koht (285 000 eurot). On koos poja Toomasega Hiiu Kaluri omanik. Investeerinud ka kinnisvaraprojektidesse. Omanikutulu teenis valdusfirmast Trainera.

72aastane Indrek Toome, 50. koht (827 500 eurot). Teeb äri koos Alvar Ildiga ja neile kuulub Harmaron OÜ, millele omakorda kuulub pool ASist Rävala Parkla. Harmaron oli ka Viru Keskuse üks omanikest, kuid Ild ja Toome otsustasid 2014. aasta kevadel Viru Keskusega seotud osalused kahes ettevõttes maha müüa Viru Keskuse suuromanikule, soomlaste Pontos OY-le. "Harmaron OÜ omanikud Indrek Toome ja Alvar Ild, kes on olnud meie pikaajalised partnerid Eestis, on nüüd üpriski vanad ja nad soovisid oma osaluse rahaks teha ning me ostsime selle ära," selgitas tehingut Pontos Grupi tegevjuht Kai Becker toona.

72aastane Ants Laos, 102. koht (471 431 eurot). Viru Keemia Grupi (VKG) ainus eraisikust aktsionär. Ligi pool tema dividenditulust laekuski 2014. aastal sellest tööstuskontsernist. Ülejäänud summa teenis kunagine Edgar Savisaare valitsuse kaubandusminister perefirmast Sillever OÜ, mis on teinud erinevaid investeeringuid.

72aastane Ahto Tammsaar, 119. koht (400 200 eurot). 1993. aastal asutatud ASi Viru Elektrikaubandus üks kolmest omanikust. Tegemist on projektijuhtimise ja elektrimaterjalide hulgikaubandusettevõttega. Alates 1996. aastast on ettevõtte koostööpartner Lätis EK Sistemas SIA ja Leedus UAB Elektros Iranga. 2014. aasta suvel müüdi mõlemas ettevõttes osalus kaasaktsionäridele, kuid koostööd jätkati koostöölepinuga.

71aastane Bjarne Krister Lindroos, 188. koht (299 250 eurot). Temale kuulub ettevõte Universal Consulting Bureau, mis tegeleb logistiliste lahenduste analüüsi ja nõustamisega. Ettevõttel on tütarfirmad Soomes.

70aastane Alvar Ild, 50. koht (827 500 eurot). Teeb äri koos Indek Toomega.

70aastane Peeter Kangur, 140. koht (367 074 eurot). ELKE Grupi osanik, teenis kontsernist ka omanikutulu.

Nelja Energia tegevusaladeks on taastuvenergeetika arendamine ja taastuvenergia tootmine. Nelja Energia arendab ja opereerib tuuleparke, olles Baltikumi suurim tuuleenergia tootja. Ettevõte baseerub Norra ja Eesti kapitalil.

4 ENERGIA

Nelja Energia ASi meeskonnaga on oodatud liituma

FINANTSANALÜÜTIK / INVESTEERINGUTE JUHT

Oled ideaalne kandidaat, kui sul on finantsalane kõrgharidus ning omad vähemalt 5 aastat töökogemust finantsanalüütikuna. Sinu suurepärane eesti ja inglise keele oskus lubab Sul end vabalt väljendada nii suuliselt kui ka kirjas. Samuti on Sul väga hea arvuti kasutamise oskus (Excel, Word, Power Point).

Hindame seda, et oled iseseisev mõtleja, leiad lahendused ja võtad vastutuse oma tegude eest, olles samal ajal hea meeskonnamängija. Meile meeldiks väga Sinu mõneti vastuolulised loomuomadused, olles kõrge energiaga suhete looja, ent samal ajal rutiini taluv, kannatlik ja detailidele orienteeritud analüütik, kes viib alustatu lõpule.

Finantsanalüütiku / investeeringute juhi väljakutseteks on grupi ettevõtete investoraruannete koostamine Eestis, Lätis ja Leedus, grupi ettevõtete ülevaadete ja nõukogu materjalide koostamine, uute taastuvenergia projektide tasuvusarvestuse, analüüside ja memorandumite koostamine, samuti maailma ja lähiturgude taastuvenergia turuülevaadete koostamine ning suhtlemine taastuvenergia organisatsioonidega.

Pakume Sulle võimalust edasi arendada Eesti taastuvenergeetikat, olles osa roheliselt mõtlevas ettevõttes. Sind ootab väljavaade areneda ja ennast teostada rahvusvahelisel tasandil, samuti võimalus luua oma tegevusega jätkusuutlik ja kvaliteetne tulemus, mis mõjutab oluliselt elukeskkonda.

Kas oled valmis panustama rohelise energia turule? Esita oma kandideerimisavaldus tööotsinguportaalis või saada oma inglisekeelne CV koos inglisekeelse motivatsioonikirjaga aadressile kandideeri@manpower.ee hiljemalt 07.02.2016.

Tööaeg: täistööaeg
Kontaktandmed: Krista Mõts, HR konsultant
Telefon: 6306565
Internetiaadress: www.manpower.ee

Manpower

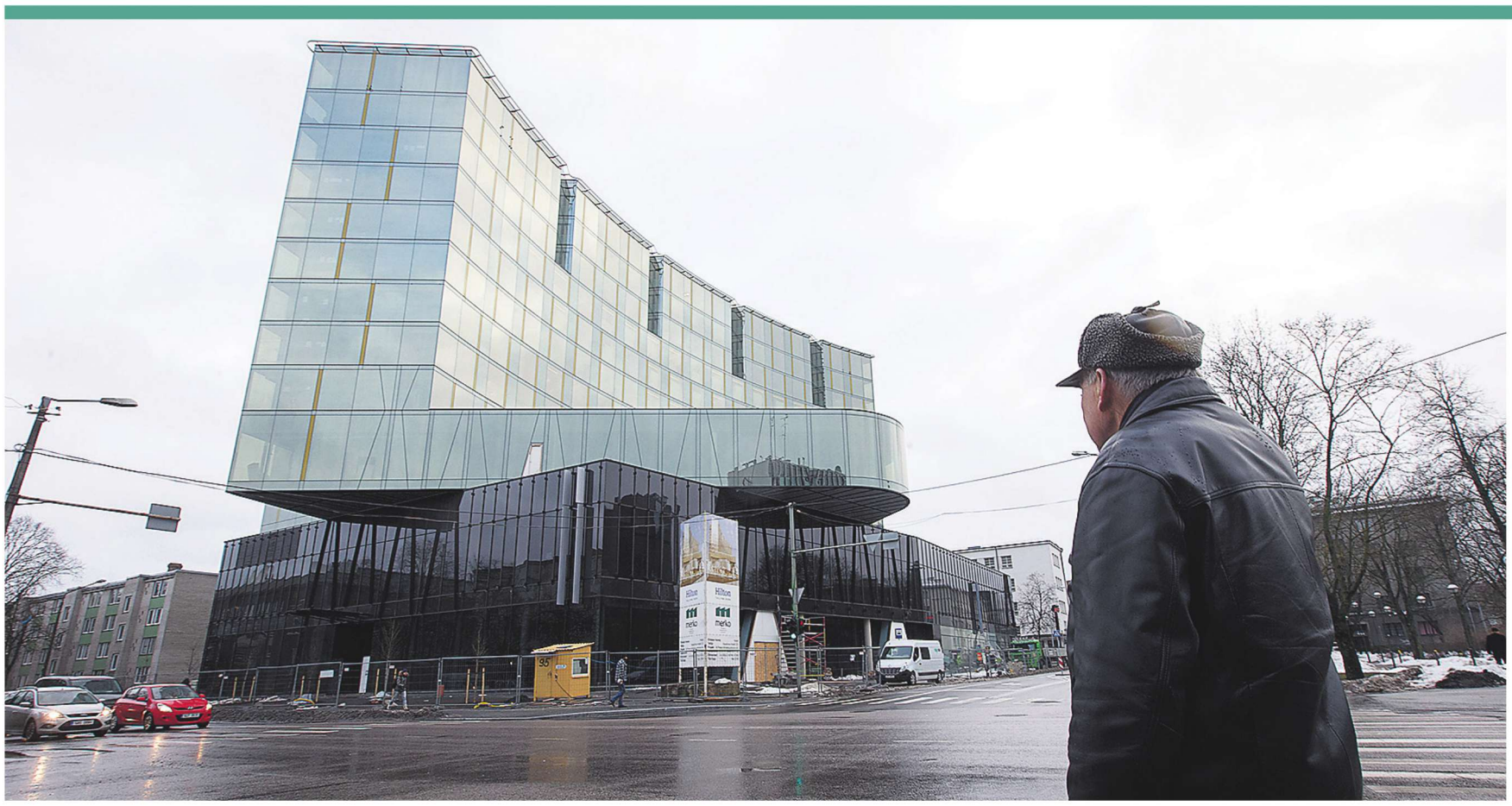

Ä Võrdlus

Majutus- ja toitlustusettevõtete keskmine kuupalk on tõusuteel

keskmine brutokuupalk, eurodes

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

← HILTONI hotell Tallinnas on juba peaaegu valmis ja otsib töötajaid. Uksed avab uus pealinna majutusasutus selle aasta sügisel. FOTO: ANDRAS KRALLA

HOTELL

Hilton ei kavatse Eestis hiigelpalku maksta. Kuulutuses Suurbritannia palgad

Ä ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Suurbritannia töökuulutuste portaalis märgitud kõrged palgad Tallinna Hilton Parki hotellis on eksitus, ütles hotelli juht Daniel Habersatter.

Suurbritannia töökuulutuste portaalis Glassdoor.com on terve rida Hiltoni töökuulutusi sel sügisel Tallinnas avatavasse hotelli. Kuulutustes on välja toodud ka iga ametiposti keskmine palk Hiltoni hotellides üle kogu maailma.

Kuulutuste järgi on Hiltoni administraatori keskmine tunnipalk 13,30 eurot tunnis. Kokk saab 18,15 eurot tunnis. Juhataja keskmine palk on enam kui 5200 eurot kuus ning konverentside ja ürituste müügijuhi palk üle 4700 euro kuus.

> **Hiltoni turunduse kaudu suureneb Eesti tuntus ja uute jaotuskanalite kaudu tuleb Eestisse loodetavasti uusi külastajaid.**
>
> **Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu juhatuse aseesimees Feliks Mägus**

Paraku nentis Hilton Tallinn Parki juht Daniel Habersatter, et tegu on eksitusega – esiteks pole nemad töökuulutusi Glassdoori üles pannud ja teiseks on sealsetes pakkumistes olevad keskmised palgad Suurbritannia omad. Eestis Hilton selliseid palkasid maksta ei kavatse.

"See info on kindlasti väga eksitav ja me ei taha, et see nii oleks. Tahame olla läbipaistev ja avatud ettevõte," ütles Habersatter. Ta lisas, et Eesti Hiltonis tulevad palgad tõenäoliselt siiski selle valdkonna Eesti keskmise järgi. Talentide püüdmiseks lubab Habersatter töötajatele ka konkurentsivõimelist motivatsioonipaketti.

Statistikaameti andmetel oli eelmise aasta kolmandas kvartalis keskmine palk Eesti majutuse ja toitlustuse tegevusalal 707,44 eurot kuus, kusjuures just selles valdkonnas tõusis keskmine brutokuupalk eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes kõige rohkem ehk 16,8%.

Habersatter märkis, et Glassdoor on tööportaal, kust leiab paljude töötajate ja töökohtade kuulutusi ja arvustusi. Olemuselt on see sarnane reisiportaaliga TripAdvisor. "Tundub, et kuulutused on lihtsalt kopeeritud Hiltoni kodulehelt Glassdoori lehele ja sinna on sattunud juurde ka Suurbritannia keskmised palgad," selgitas ta. Habersatter lisas, et kõik, kes neile tööle tulla tahavad, võiksid otsida õiget infot Hiltoni kodulehelt.

Majutussektoril võib raskemaks minna. Nordic Hotelsi juhatuse liikme ja Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu juhatuse aseesimehe Feliks Mäguse sõnul on Eesti majutusasutuste töötajate palk küll iga aastaga järjest kasvanud, kuid samas on tubade netomüügihinnad langenud. See aga toob kaasa majutusettevõtete rentaabluse languse ja võimalik, et seab osa majutusettevõtete elujõulisuse küsimärgi alla.

Rahvusvahelise hotelliketi Hilton tulek Tallinna on Mäguse sõnul positiivne, sest see suurendab Eesti kui reisisihtkoha usaldusväärsust. "Hiltoni turunduse kaudu suureneb Eesti tuntus ja uute jaotuskanalite kaudu tuleb Eestisse loodetavasti uusi külastajaid," rääkis ta.

Samas on Mäguse sõnul Läti ettevõtluskeskkond Eesti omast atraktiivsem – lisaks Hiltoni Garden Inn'i hotellile tuleb Riiga ka Accor Hotels erinevate brändidega, Kempinski ja ilmselt ka Sheraton. "Sellest järeldub, et rahvusvahelised hotelliketid näevad seal suuremat potentsiaali," ütles ta.

Riik võttis ette aktsiisid ja kütusepetised

Ä KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Rahandusministeerium saatis kooskõlastusringile alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse väljatöötamiskavatsuse, kus käsitletakse aktsiisipoliitikat ning meetmeid võitluses kütusepettustega.

Dokumendis tutvustatakse nelja teemat. Esmalt kaalutakse võimalusi luua gaasilistele kütustele pikemalt ettevaatav aktsiisipoliitika. Tulevikus soovib rahandusministeerium maksustamisel rohkem arvestada kütuse energiasisaldust ja keskkonnamõju.

Rahandusministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna peaspetsialist Lauri Lelumees märkis, et küsimus on võrdses kohtlemises ja suhteliselt põhjendamata erandites. Samuti on fookuses vedelgaas kütteainena kasutamisel. "Soovime anda suuremat kindlust neile ettevõtetele, kes kaaluvad investeeringute tegemist gaasitanklate taristusse," sõnas Lelumees.

Konkreetsemaid määrade ja rakendamise aja valikuvõimalusi tutvustab rahandusministeerium valitsuskabinetis kevadel.

Ühtne määr. Teiseks plaanitakse võitluses kütusepettustega lihtsustada mootorikütusena kasutatava raske kütteõli ja põlevkivikütteõli maksustamist nii, et kui kütust kasutatakse mootoris, rakendatakse automaatselt diislikütuse aktsiisimäära.

Lelumees kommenteeris, et praegu kehtiva seaduse järgi peab maksuhaldur kahtluse korral proovide võtmisega tõendama raske kütteõli ja põlevkivikütteõli sarnasust diislikütusega. Kui proov näitab sarnasust, siis maksustatakse see diislikütuse kõrgema aktsiisi järgi.

Kui suur on probleem, et raske kütteõli kasutatakse mootorites? "Küsimus on, mitu protsenti nendest juhtumitest maksu- ja tolliamet avastab. Klassifitseerimise reeglite järgi saab praegu diislikütust baaskütusena kasutades suhteliselt lihtsalt toota raske kütteõli. Näiteks kui diislikütusele lisatakse kümme protsenti määrdeõli või suhteliselt väike kogus masuuti, siis tavaliselt klassifitseeritakse see toode raskeks kütteõliks. Raske kütteõli aktsiis tõuseb küll 1. veebruaril 58 eurole tonni eest, kuid diislikütuse aktsiis on suurusjärgu võrra kõrgem," selgitas Lelumees. Uute aktsiisimääradega on diislikütuse ja raske kütteõli aktsiisi vahe umbes üheksakordne.

Loa kohustus. Kolmandaks plaanib rahandusministeerium muuta energiatoodete aktsiisivabastuse loa kohustuslikuks mitte ainult aktsiisivaba soetuse, vaid ka kasutamise ja ladustamise puhul.

Tootmine aktsiisilattu. Neljandaks tuleks kontrolli tõhustamiseks vedela põlevaine tootmine üle viia aktsiisilattu, juhul kui lõpptoote ühe komponendina kasutatakse aktsiisiga maksustamisele kuuluvat kütust (nt bensiini, diislikütust, rasket kütteõli). See meede muudab maksuhalduri jaoks administreerimise lihtsamaks, ühtlasi kaob osaline topeltmaksustamine.

Lisaks palub rahandusministeerium keskkonnaministeeriumil koostöös majandusministeeriumiga hinnata, kas emulsioonkütuste laiem kasutuselevõtt aitab märkimisväärselt vähendada õhuheitmeid võrreldes fossiilkütuse põletamisega kas sellel on Eestis perspektiivi.

Ä Taust

Kütusesegamise äriprojekt

Eelmise aasta oktoobris kirjutas Äripäev, et koalitsioonilähedastel Reformierakonna esindajana tähtsalt kohal istunud Rain Rosimannuse äripartnerid eesotsas Richard Tomingasega on toona kokku lepitud seadusemuudatuste tulemusena edendamas väga tulusat kütuseäri.

Mehed on avastanud viisi, kuidas segada diislikütust lisanditega niimoodi, et saadud kütuse aktsiis sulab lausa kümneid kordi väiksemaks, kuigi kütus ise on omadustelt ligilähedane oma põhikomponendi diislikütusega. Riigil jääb aga ainuüksi mõne kuuga nende ja ka teiste sama nippi kasutavate kütuseärimeeste tõttu saamata miljoneid eurosid aktsiisitulu.

Eelmise aasta juulis asutasid Rain Rosimannuse osalusega Happy Hydrocarbons OÜ ja Richard Tomingasele, Kristjan Oleile ning Sven Viidasele kuuluv Novutech OÜ ettevõtte Novus Greenoil OÜ. Rosimannuse firmast sai kütuseettevõttes väikeosanik 10 protsendiga. Novus Greenoil pidi hakkama tootma keskkonnasõbralikke emulgeeritud kütuseid, mida juba testiti Tallinki laeval. Tallink oligi Tomingase sõnul tema ja Rosimannuse ühise äri alguspunkt, kuna Rosimannus olevat varem Tallinkile Happy Hydrocarbonsiga maaletoodud kütuselisandeid müünud. Et ka Tomingasel ja tema partneritel oli sihikul Tallink, pandi seljad kokku.

Pärast artikli ilmumist teatas Rosimannus, et lahkub Novus Greenoili osanike ringist, sest koostööks alust ei ole.

SUUR ALLAHINDLUS

Nurgadiivan Airton 595 € (995 €)
Must ja beež Nordica kangas, vasak või parem nurk.

Jenkkivoodi Supreme 695 € (1295 €)
Luksuslik 5 tsooniga pocket-vedrustus. Voodiots kauba peale.

3-kohaline diivan Pasadena 795 € (1249 €)
Kvaliteetne ja mõnus Pohjanmaan diivan. 20-aastane garantii.

Pesukastiga voodi Miro 595 € (795 €)
Valge pu-nahk, mõõtmed 160x200 cm.

Raamatuvitriin Ainola 895 € (1295 €)
Soomes valmistatud kvaliteetne vitriin. 217x120x39 cm.

Suur valik parimat mööblit superhea hinnaga!

Söögikomplekt Soul 399 € (739 €)
Kõrgläikega laud 180x90 cm + 6 pu-nahast tooli.
Värvid must ja valge.

Söögikomplekt Artist 395 € (575 €)
Laud 120x80 cm + 4 tooli. Must ja valge.

Diivan Nelly 399 € (595 €)
Piiratud värvivalik

Söögitool Shell 99 € (129 €)
Valge ja must.

Piltidel on illustreeriv tähendus. Kampaania kestab kuni 05.02.2016.

Masku kauplused asuvad:

Masku Tallinn
Smuuli tee 43 / Peterburi tee 62A, Tallinn
E-R 10-20; L 10-18; P 10-16
Tel.: 633 8929

Masku Tartu
Jõe Keskus, Sõbra 58, Tartu
E-R 10-19; L 10-16; P 10-16
Tel.: 776 3067

masku.ee

MASKU

29. jaanuar 2016 ÄRIPÄEV
toimetaja Anu Jõgi, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

ENERGIA

Puidu põletamise plaan peletab 45miljonilise investeeringu. Valitsus näeb ekspordivõimalust

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

Valitsuse plaan lubada Eesti Energial massiliselt puitu põletada ning toetuste baasil taastuvenergia tootmist arendada riputab puidutöösturite hinnangul puitu kasutavate firmade pea kohale kirve.

Äripäeva aasta ärimees 2015, Graanul Invesi suuromanik Raul Kirjanen selgitas Eesti Päevalehes, et valitsuse möödunud nädalal tehtud otsus lubada Eesti Energial põletada Narva elektrijaamades puitu kahjustab sektoris tegutsevaid ettevõtteid. Näiteks Graanul Invest jätab tema sõnul pooleli plaani laiendada Väike-Maarja tootmisüksust, mille investeering oleks 45 miljonit eurot, kui puidu masspõletamise otsus seaduseks saab.

Valitsus tahab teenida statistikakaubandusega. Nimelt otsustas valitsuskabinet, et Narva elektrijaamades võiks jätkata puidu põletamist taastuvenergia ekspordi eesmärgil, pikas plaanis on plaan müüa Euroopa Liidu eesmärki ületavad ühikud statistikakaubanduse raames riikidele, kes taastuvenergia eesmärke ei täida. Müügi eest saab riik raha, mis sellega rahaga edasi tehakse, otsustakse siis, kui müügiaeg käes.

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit peab küll Narva elektrijaamades piirkonna madalakvaliteedilise küttepuidu ja raiejäätmete kasutamist positiivseks suunaks, ent samal ajal märgib, et toetuste baasil arendatav taastuvenergia tootmine seab ohtu välja jaehitatud puidutööstusettevõtete ja kogu sektori konkurentsivõime.

Peaminister Taavi Rõivas selgitas, et statistikakaubanduse raames Narva elektrijaamades küttepuidu põletamine ning toetuste baasil arendatav taastuvenergia tootmine ei sea ohtu puidutööstusettevõtete konkurentsivõimet. Rõivas selgitas, et temale teadolevalt on puidutöösturid väga erineval arvamusel. Need, kes peamiselt ümarpalki kasutavad, on tema sõnul väga huvitatud, et oleks rohkem ka vähemväärtusliku puidu nõudlust. Neile olevat oluline, et oleks midagi peale hakata ka latvade ja okstega.

"Ma iseenesest mõistan nende muret. Loomulikult ei tohi tekitada suuri hinnašokke, selleks on meil ka spetsiaalsed meetodid välja mõeldud, valitsus peab iga kord üle vaatama tehingu detailid, et hinnašokki ei tekiks," rõhutas Rõivas. Ta lisas, et eksporti aga kuntslikult piirama ei hakata. "Eksport toob riiki jõukust ja me peame tegema kõik selleks, et eksporti tõsta, mitte sätestama piirangud, et võsa kasvaks," kommenteeris Rõivas.

Kirjaneni hinnangul tegeleb valitsus aga Eesti Energia bilansi päästmisega ning kisub toetuste baasil taastuvenergia tootmisega Auveres riikliku energiatootja Euroopa Komisjoniga riigiabivaidlusesse. Kirjaneni sõnul muutub puidutööstussektori töö toorme hinna liikumiste tõttu prognoosimatuks ning kahjustub kohaliku tööstuse konkurentsivõimet.

Rõivas kinnitas, et turumoonutusi riigi plaan kaasa ei too ning 2009. aasta ebaõnnestumistest on õppust võetud. Toona ei hinnanud Eesti Energia tema sõnul piisavalt turuolukorda ja tehingud tõstsid puidu turuhinda. "Me oleme kokku leppinud, et kui me läheme suurtesse tehingutesse statistikakaubanduse raames, siis ikkagi valitsusel on võimalus iga konkreetset tehingut üle vaadata, kas see tõstab turuhinda või mitte, ja kui me oleme veendunud, et see mõju turule ei ole negatiivne, siis on võimalik ka tehingusse minna. Me oleme sellised kaitsemehhanismid paika pannud," kinnitas Rõivas.

> **Eksport toob riiki jõukust ja me peame tegema kõik selleks, et eksporti tõsta, mitte sätestama piirangud, et võsa kasvaks.**
>
> **peaminister Taavi Rõivas**

GRAANUL Investi suuromanik Raul Kirjanen nimetab valitsuse plaani Eesti Energia bilansi päästmiseks. FOTO: ANDRAS KRALLA

Riigiabi vaidluse oht. Euroopa Komisjon on alustanud sarnase skeemi uurimist Inglismaal, nagu praegu kasutatakse Auvere jaama puhul. Rõivas märkis, et kui tegemist on selliste kaasustega, kus peab riigiabi luba taotlema, tuleb seda korrektselt teha. "Selles on Eesti riigil märkimisväärne kogemus ja kui me nii kaugele jõuame, siis seda saavad majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ametnikud ette valmistada. See on täiesti elementaarne eeldus, et kui me mingi konkreetse luba vajava tehinguga edasi läheme, siis tuleb see luba õigel hetkel hankida," selgitas Rõivas.

Ta rõhutas, et kõikidel puhkudel peavad ametnikud vastavad analüüsid tegema, ent tema hinnangul on taastuvenergia osakaalu suurendamisel ja selle eest eksporditulu saamisel väga suur perspektiiv. "Kui Eesti eksport potentsiaalset kasvab 25 protsenti aastas, siis see mitte ainult ei mõjuta riigieelarvelisi näitajaid, mitte ainult ei mõjuta Eesti Energia kasumi näitajaid, vaid see avaldab mõju ka Eesti majanduse mahule tervikuna. Me teame, et Eesti SKP 1 protsent on 200 miljonit ja 25 või 50 miljonit on täiesti märgatav ka statistiliselt," selgitas Rõivas.

Puidutööstuste liidu hinnangul on sektor viimastel aastatel silma paistnud suurte investeeringutega tootmiste laiendamisse ja efektiivistamisse, mis on oluline samm majandusarengu ja puidupotentsiaali kasutuse suurendamise suunal. Madalakvaliteedilise puidu biomassi kasutamine Narva elektrijaamades võiks olla liidu hinnangul kasvu toetav osa, küll aga teeb tööstust murelikuks valitsuse ootus Narva elektrijaamades toota taastuvenergiat suurusjärgus 3 TWh aastas, mis on puitu teisendatuna ligikaudu 3 miljonit tihumeetrit ehk ligikaudu üks kolmandik praegusest raiemahust.

Puidutööstuse liidu hinnangul ei tohiks Eesti päritoluga puidulise biomassi kogus esimeses järgus ületada 0,5 miljonit tihumeetrit, et vähendada turutingimustel tegutsevatele puidutööstustele avalduvat võimalikku negatiivset mõju ning vältida taastuvenergia tootmist lisandväärtust pakkuva tööstuse arvel.

EL: maksud riigile, kus teenitakse kasum

Euroopa Komisjon esitas eile eelnõude ettepanekud, mille eesmärk on kinni toppida maksuaugud, mis on võimaldanud ettevõtetel oma maksukoormust märkimisväärselt vähendada.

Selline olukord ei saa jätkuda, kus ettevõtted maksavad väga vähe või ei maksa üldse makse riigis, kus nad oma kasumi teenivad, ütles Euroopa Komisjoni maksuvolinik Pierre Moscovici.

"Agressiivselt oma maksustatavat tulu vähendavate firmade

↑ **MAKSUVOLINIK Pierre Moscovici.** FOTO: EPA

päevad on loetud," ütles Moscovici kolmapäeval ajakirjanikele.

Juuniks loodab Moscovici eile avalikuks saanud ettepanekute suhtes poliitilist konsensust, vahendas agentuur Bloomberg.

Ettepaneku järgi tuleb firmadel oma kasumid riikide lõikes lahti lüüa ja andmed maksuametitele esitada. Samuti sätestab komisjoni ettepanek miinimumstandardid, mida ELi riigid oma maksuseadusi kavandades peaksid järgima. Ehk komisjon annab suunised, kuidas ELi seadustesse üle võtta OECD ettepanekud maksudest kõrvalehoidmise vältimiseks (nn BEPS-suunised maksubaasi erosiooni ja kasumi madalama maksumääraga riiki ümberkantimise ohjamiseks).

Täiendavad ettepanekud plaanib komisjon lauale panna mais, mille alusel tuleks riikidel need riigipõhised maksuandmed ka avalikuks teha.

Maksude agressiivne optimeerimine, mida kasutavad eriti hargmaised suurkorporatsioonid, läheb ELile saamata tuluna aastas maksma ligi 70 miljardit eurot. Seda on viis korda rohkem, kui EL kavatseb sel ja tuleval aastal kulutada pagulaskriisi lahendamisele. Lisaks tähendab selline kasumi kantimine, et n-ö kodumaiste firmade maksukoormus on hargmaiste ettevõtetega võrreldes 30% kõrgem.

Hargmaiste suurkorporatsioonide maksulepingud on praegu konkurentsivoliniku teravdatud tähelepanu all, et selgitada välja, kas ja kuivõrd on tegemist lubamatu riigiabiga. Tõuke selleks uurimiseks andis nn LuxLeaksi skandaal, mis tõi päevavalgele hulga taolisi maksulepinguid, mis võimaldasid suurfirmadel, nagu Starbucks ja Apple, väga vähe makse maksta. See moonutab ärikeskkonda teiste sama ala ettevõtete jaoks, kellega taolisi soodsaid maksulepinguid pole sõlmitud.

Maksumuudatused ELis vajavad kõigi 28 liikmesriigi heakskiitu.

ÄRIPÄEV.EE

Tallink rajab Lasnamäele tennisekeskuse

Tallink rajab aasta lõpuks Tallinnasse tennisekeskuse ja investeerib Helsingisse rajatavasse Guggenheimi muuseumisse.

Lasnamäele Punane 76 planeeritud Tallinki tennisekeskus peaks plaani kohaselt valmima juba 2016. aasta lõpus, teatas ettevõte. ASi Merko Ehitus Eesti ehitatavas keskuses on 14 tenniseväljakut, 10 sulgpalliväljakut, 3 rühmatreeningu saali, jõusaal ja olmeruumid.

ASi Infortar tütarettevõtte Inf Maja OÜ tellimusel valmiva tennisekeskuse investeeringu maht on ligi 10 miljonit eurot. Tallinki tennisekeskuse pindala on 14 500 ruutmeetrit.

Soome rahvusringhääling kirjutas, et viis suurt turismiettevõtet on otsustanud investeerida Guggenheimi muuseumi rajamisse Helsingis üle miljoni euro. Peale Tallinki on investorite hulgas Eckerö Line, Finnair, Taksi Helsinki ja Viking Line.

ÄRIPÄEV.EE

ALKOHOLITÖÖSTUS

Liviko tõmbab koomale

Alkoholitootja Liviko teatas, et viib oma tootmise esimesel poolaastal osalisele tööajale ning sellega seoses lõpetab töösuhte 20 inimesega.

Liviko põhjendas muudatusi 15 protsendi võrra tõusva aktsiisimääraga ning lisas, et eelmisel aastal kaotas 15protsendilise aktsiisitõusu tõttu Livikos töö 18 inimest.

MOBIILSIDE

Tele2 käive eelmisel aastal suurenes

Tele2 Eesti suurendas eelmisel aastal tänu hüppeliselt kasvavale internetiteenuse nõudlusele käivet 4 protsenti.

Ettevõtte käive ulatus mullu üle 72 miljoni euro, EBITDA ehk ärikasum enne kulumit püsis stabiilne, teatas Tele2.

Tegevdirektor Argo Virkebau sõnul moodustab suure osa tarbitud mobiilsest internetist välismaal kasutatud andmesideteenuste maht. "2015. aastal kasvas klientide välisriikides kasutatud interneti maht võrreldes eelneva aastaga 6,3 korda," ütles Virkebau.

Ä Mis on mis
Statistikakaubandus

Euroopa Liit on seadnud eesmärgiks tõsta taastuvenergia osa 2020. aastaks 25 protsendile võrreldes aastaga 2005. Eesti on suurema osa riiklikust taastuvenergia eesmärgist täitnud. Üleliigsed ühikud saab müüa neile riikidele, kes eesmärki täitnud ei ole.

Riik soovib statistikakaubanduses osalemisega luua ligi 2300 töökohta Ida-Virumaal, kasvatada eksporti, tuua majandusse juurde suurusjärgus 50 miljonit eurot riigieelarve tulu ja saavutada seeläbi regioonis hästi majandatud metsad.

Ä Tasub teada
Sarnane juhtum riigiabi kahtlusega

Euroopa Komisjon uurib, kas Suurbritannia plaan Draxi söelektrijaamas biokütust põletama hakata on kooskõlas Euroopa Liidu riigiabi reeglitega.

Möödunud aasta aprillis teatas Suurbritannia, et plaanib elektrijaamas ühe ploki biomassi põletamisele ümber ehitada. Üksus suudab puidupelletitest toota 645 MW energiat.

Üksuses toodetud energia on fikseeritud hinnaga. Kui keskmine hulgihind langeb sellest allapoole, hüvitab riik selle vahe tehase operaatorile. Uuel kujul peaks tehas töötama 2027. aastani ning tootma aastas 3,7 TWh energiat, vajades aastas 2,4 mln tonni pelleteid.

Jaanuari alguses teatas Euroopa Komisjon, et uurib, kas elektrijaam ei saa seetõttu ebaõiglaseid konkurentsieeliseid ning kas vaba konkurents pole moonutatud.

Hansson: eksport on surve all

Eesti Panga presidendi Ardo Hanssoni sõnul on ekspordisektori konkurentsivõime varasemast suurema surve all, mida tõendab ka eelmisel aastal toimunud turuosa kaotus eksporditurgudel.

Kolmapäeval Pärnus Eesti Majandusteaduse Seltsi aastakonverentsil esinenud Hansson tõi välja, et maailmamajandus taastub väga aeglaselt, mitu olulist kaubanduspartnerit on nõrgas seisus ning värskemad majandusprognoosid on eelnevatest pessimistlikumad.

"Välisturgude oodatust aeglasemal taastumisel on ka Eesti majandusele selge ja nähtav mõju, muutes kiirema majanduskasvu saavutamise raskemaks. Võitlus turuosa pärast on teravnenud ja Eesti eksportiva sektori konkurentsivõime on aeglase tootlikkuse kasvu või kohati ka selle languse tõttu varasemast suurema surve all."

Hanssoni sõnul sõltub Eesti majanduse väljavaade välisnõudluse taastumisest, aga eelkõige Eestis võimest suurendada tootmispotentsiaali. "Eesti majandus on teelahkmel ja lähiaastatel on heal juhul majanduse probleemiks tööjõupuudus. Halval juhul, kui meie tööviljakus ei kasva, hakkab palgatõus oluliselt aeglustuma ja võimalik on see, et palgad hakkavad hoopis alanema koos tööpuuduse suurenemisega," märkis Hansson.

ÄRIPÄEV.EE

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Urve Vilk, tel 667 0340, e-post urve.vilk@aripaev.ee

OSALUS

Optsioonid abiks suure kala püüdmisel.

SIGNE SILLASOO
kaasautor

Osalusoptsioonide andmine meelitab ettevõttesse võtmetöötajaid, eriti juhul, kui kohe pole võimalik suurt palka maksta.

Osalusoptsioon aitab tööturult töötajaid püüda. Lisaks muudab see motivatsioonipaketi osana töötaja motiveeritumaks ja lojaalsemaks.

2013. aastal aktiivset tegevust alustanud keeleõpet pakkuv *start-up* Lingvist jagab võtmetöötajatele osalusoptsioone. Firma käimatõmbamisel oli ettevõtte äriarendaja ja ühe esimese töötaja Ave Habakuke sõnul olemas tugi – ingelinvesteering. "See andis meile stabiilsuse ja saime töötajatele alguses ilusasti palka maksta," märkis ta. Osa töötajate värbamise paketist oli aga ka optsioonide jagamine.

Töökeskkonnale on see lahendus Lingvistis hästi mõjunud. Habakuke sõnul on see tekitanud töötajates rohkem vastutustunnet ja motivatsiooni. "Ühised eesmärgid on meil kõigi firma töötajatega läbi räägitud. Igaüks panustab ettevõtte arengusse nõu ja jõuga, nii hästi kui oskab," ütles Habakuk. See loob kõigile isiklikuma seose ettevõtte arengu ja käekäiguga.

Peale töötajate motiveerimise räägib optsioonide jagamise kasuks Habakuke sõnul võimalus tööturult n-ö suuremaid kalu püüdma minna, kui on vaja ettevõttes täita vastutusrikkaid või juhtivaid ametikohti. "Sõltuvalt ettevõttest ja inimestest võivad optsioonid tööläbirääkimiste käigus üsnagi oluliseks saada," ütles ta. Samas mingeid eraldi privileege see siiski ettevõttesiseselt kaasa ei too.

↑ **TÖÖJÕU rendiplatvormi GoWorkaBit juht Kristjan Vanaselja peab oluliseks, et töötaja ei liituks firmaga üksnes saadava optsiooni pärast, vaid peaks ka oluliseks ettevõtte ideed ja meeskonda.** FOTO: RAUL MEE

Kiire tööjõu rendiplatvormi GoWorkaBit juht Kristjan Vanaselja peab õigete töötajate leidmisel väga oluliseks sääraseid üritusi nagu Garage48 Hackathon, kus erinevate oskustega inimesed arendavad esialgsetest äriideedest paari päeva jooksul prototüübi. "Sellised sündmused on fantastiline koht, kust on võimalik ettevõttesse leida väga toredaid ja professionaalseid töötajaid," sõnas ta. Just nii õnnestus ettevõttel kaasata enda meeskonda alustamiseks vajalikke arendus-, müügi- ja turundusoskustega liikmeid.

Üheksa korda mõõda, üks kord lõika. Alguses tehti GoWorkaBitis tööd õhinapõhiselt, miinimumtasu saadi endale maksma hakata poolteist aastat pärast asutamist. "Saime alguses väljastpoolt suuremat abi küsimata kohe oma tegevustega peale hakata. Õnneks õnnestus meil ka suhteliselt kiiresti endale kliendid ja käive saada, mis andis võimaluse mingitesse rollidesse, näiteks klienditoe poolele, inimesi ka juurde palgata," selgitas Vanaselja. Firma kasvades – praegu on tööl 8 inimest – ja uusi töötajaid palgates on jutuks tulnud ka võimalus jagada firma osalusoptsioone.

"Praeguse seisuga on osanikud ikkagi neli asutajat. Mõne töötajaga pole meil *cliff* (aastane katseaeg optsiooni väljateenimiseks – toim) veel täis saanud, mõnega oleme koostöö lõpetanud ja mõnel ei ole endal motivatsiooni olnud," selgitas Vanaselja. Tema sõnul tahab ettevõte ühel hetkel jõuda selleni, et kõik töötajad, kes ettevõttesse panustavad, saaksid sellest ka osa. "See (osalusoptsioonide jagamine – toim) on meil asutajate ringis läbi räägitud põhimõte, mida tahame kindlasti juurutada," ütles Vanaselja.

Enne kui optsioone lubama hakata, tuleks Vanaselja sõnul läbi mõelda ja ka töötajatega läbi rääkida üksikasjad – mis tingimustel on võimalik optsioone välja teenida, millise aja jooksul ja mis saab näiteks siis, kui tee töötajaga lahku läheb. "Meil on selleks juurutatud aastane katseaeg, mille jooksul on mõlemal poolel võimalik teineteisega tuttavaks saada ja mõista, kuidas koostöö sujub. Samuti ei toimu osaluse väljateenimine ühekorraga, vaid pikema aja, kolme-nelja aasta vältel. Selle eesmärk on maandada riske," selgitas Vanaselja.

Mõnus töökeskkond meelitab. GoWorkaBitil püsivat kontoripinda pole, järgitake põhimõtet, et igaüks saab töötada seal, kus talle meeldib. Mõnele inimesele virtuaalne töökeskkond ei sobi. "Nad sooviksid pigem olla iga päev kogu meeskonnaga füüsiliselt koos," selgitas Vanaselja.

Kui ei ole võimalik aga seda pakkuda, ei pruugi koostöö väga pikalt jätkuda. "Selleks tuleb valmis olla," rääkis Vanaselja enda kogemusest. Ehk kui värbamine ei õnnestu või uue töötajaga ühist keelt ei leita, ei tohiks olla raske optsioonide jaotamist tagasi keerata, kui tingimustes on eelnevalt kokku lepitud, lisas ta.

Samas, kui lahkuminek on rahulik ja mõistlik ning koos on aastaid ettevõtet ehitatud ja kasvatatud, ei näe Vanaselja põhjust, miks osalus ei võiks töötajale alles jääda. Lood võivad olla aga teised neil puhkudel, kui on kaasatud ka investorite raha – siis tuleb arvestada sellega, et see võib kaasa tuua lisanõudmisi, kompromisse ja mõnikord ka raskeid valikuid.

Osalusega motiveerimisest tähtsamgi on juhtide sõnu toetava ja inspireeriva töökeskkonna loomine. "Rahast olulisem on ettevõtte töökultuuri loomine – et leida tööle need inimesed, keda töö sisu, eesmärk ja ettevõtte õhkkond innustavad, mitte need, keda tuleb tööle osta," lausus Habakuk. "Esimeste töötajate palkamisest alates on oluline loodud kultuuri ka säilitada, kuna just see võib muutuda inimestele väga ligitõmbavaks, innustavaks ja motiveerivaks," rõhutas ta. Tuntud näited sellistest firmadest on Google ja Skype.

Vanaselja lisas, et tahetakse, et inimesed tunneksid ennast motiveerituna, aga mitte ainult palga või osaluse tõttu, vaid tänu meeskonnatundele. "Et inimesed, kes meiega on liitunud, ei oleks seda teinud optsioonide pärast, vaid pigem meeskonna, idee ja visiooni pärast, mida oleme proovinud ellu viia."

Motivatsioon kasvab

Optsioonileping ja hunnik tingimusi

Üks variant alustava ettevõtte töötajate motiveerimiseks on anda neile võimalus tulevikus omandada osa ettevõttest, ütles Fondia Balticu õigusnõustaja Liis Halling. Juriidiliselt vormistatakse selline kokkulepe optsioonilepinguna. See annab töötajale õiguse, kuid mitte kohustuse omandada osalus tööandja ettevõttes kokkulepitud hinnaga kindla aja jooksul või kindlal päeval.

Et töötaja poolt optsiooniga omandatav osalus oleks tulumaksuseaduse mõttes maksuvaba, peab optsiooni andmise ja selle realiseerimise vahele jääma vähemalt kolm aastat. "Vastavalt ettevõtte eesmärkidele võib tööandja seada optsiooni saamise tingimuseks ka, et töötaja peab osaluse saamiseks olema tööandja juures töötanud vähemalt neli või viis aastat," lisas Halling.

Tingimusi võib optsioonilepingus seada teisigi, näiteks et juhtkond saab osaluse omandada teatud majandusnäitajate saavutamisel. Lisaks võib anda optsioone ema- või tütarettevõtte osadele – maksuvaba erand kehtib nimelt osaluse omandamisele mitte ainult tööandja, vaid ka tööandjaga samasse kontserni kuuluvas äriühingus.

Kui optsioonilepingus ette nähtud tähtaeg on saabunud, täidab töötaja märkimislehe ehk osaluse omandamise sooviavalduse, mis harilikult on lisatud optsioonilepingule. Lisaks peab töötaja tasuma tööandjale optsioonilepingus ette nähtud osaluse omandamise hinna ning seejärel võibki ta osanikuks saada. Kui ettevõte väljastab töötajatele uued osad, on töötajal kohustus tasuda nende eest vähemalt nimiväärtus.

> **Kuna optsioonilepingu sõlmimise hetkel on raske ennustada, milline on osa hind mitme aasta pärast, ei pea hinda lepingus täpselt ära määrama.**
> Fondia Balticu õigusnõustaja Liis Halling

"Kuna optsioonilepingu sõlmimise hetkel on raske ennustada, milline on ettevõtte reaalne olukord ja osa hind mitme aasta pärast, ei pea töötaja poolt tasutavat hinda optsioonilepingus täpselt ära määrama," märkis Halling. Küll aga tuleb sel juhul määrata, kuidas ja millise metoodika alusel tasutav hind kujuneb. Ideaalis võiks ettevõtte osa hind vahepeal nii palju tõusta, et töötaja teenib tema poolt makstava hinna, näiteks nimiväärtuse ja osa turuhinna vahelt hiljem ilusa tulu. "Selline perspektiiv võiks töötajaid pingutama motiveerida," nentis Halling.

Üheks probleemiks on kolme aasta reegli piiratus tänapäeva *start-up*-maailmas. "Kui mõni võtmetöötaja, kelle tasust enamik on antud optsioonides, soovib lahkuda enne kolme aasta täitumist või peaks näiteks hoopis *exit* enne selle tähtaja saabumist aset leidma, tekitab see hulganisti juriidilisi ja maksunduslikke probleeme," selgitas Halling.

Üldjuhul kirjutatakse seepärast optsioonilepingutesse sisse, et kui töötaja lahkub enne tähtaega, siis tal õigust optsiooni realiseerida ei ole. "Kuna optsiooni andmise eesmärk peaks olema töötajate sidumine ettevõttega, siis lahkujatele optsioonide võimaldamine nulliks selle eesmärgi, rääkimata maksuprobleemidest."

Optsioonileping võib sisaldada ka tööandja õigust teatud tingimustel optsioon n-ö tagasi kutsuda. "Teisest küljest jällegi on võimalik leppetrahvi sätestamine – kui töötajale lubatakse optsiooni, aga osaluse omandamise aja saabudes selgub, et osalust talle ei väljastata, siis võib tööandja olla kohustatud maksma töötajale leppetrahvi," märkis Halling.

Tasub teada
Osalusoptsioonide andmise head ja vead

Osalusoptsiooni andmine tähendab, et töötajale antakse teatud tingimustel õigus osta tulevikus ette kindlaks määratud hinnaga kindla ajaperioodi jooksul või kindlal päeval osalus (nt ettevõtte aktsiaid või osa osaühingust) tööandja ettevõttes või tööandjaga samasse kontserni kuuluvas äriühingus.

Enne osalusoptsiooni andmist tuleb tavaliselt läbida katseaeg.

Plussid:

- Uus töötaja, kellele kasvav ettevõte osalusoptsiooni pakub, aitab enamasti kasvatada ettevõtte käivet ja ehk ka kasumit, mille abil on võimalik laienemisplaane ellu viia.
- Firma osalust omav töötaja on tihti rohkem motiveeritud ja valmis enam panustama, et ettevõte tulemuslikult tööle hakkaks ja areneks.
- Ta on tavaliselt ka lojaalsem, mistõttu väheneb kaadrivoolavus.
- Maksuvabalt saab optsiooni realiseerida ehk osaluse omandada pärast kolme aasta möödumist optsiooni andmisest.

Miinused:

- Kui optsioon realiseeritakse enne kolme aastat või võõrandatakse, siis maksustatakse see erisoodustusena.
- Ettevõtte kehva käekäigu korral jäädakse ettevõttesse toodud rahast ilma.

ALLIKAD: ALARI REMMELG, SA TUURU; KRISTJAN VANASELJA, GOWORKABIT, ÄRIPÄEV

Kommentaar
Töötasu alternatiiv võib olla osaluse andmine

ANNELI KATTAI
SA Valgamaa Arenguagentuur
ettevõtluskonsultant

Oma töös näeme palju alustavaid ettevõtteid. Enamikul neist silmad säravad, saavad teha, mida neile meeldib (töö on hobi) ja nii, nagu neile meeldib (reguleerida oma tööaega). Enamasti alustavadki nad ise ettevõttes töötamist tasu saamata, vabatahtlikuna.

Kuidas toimub nendes ettevõtetes töötamine, kui töötajatele pole võimalik palka maksta? Ettevõtjad ise ütlevad, et kaasavad oma pereliikmeid ehk loovad pereettevõtte või võtavad koolidest õpilasi praktikantideks. Seda näiteks turismivaldkonnas, autoremonditöökodades jne.

Alternatiiv töötasule võib olla osaluse andmine ettevõtte võtmetöötajatele – kui töötaja aitab ettevõttel (käivitus)raskustest üle saada, siis headel aegadel kasumi jagamisel saab ta osa tulemusest.

Töötajatest osanike tegemisel tunnevad töötajad end vastutavana ettevõtte hea käekäigu eest, ettevõtte muutub nende omaks. Selline pakkumine ei sobi muidugi kõigile töötajatele, oluline on vaadata, mis inimest motiveerib – on see tunnustus, raha või töökeskkond – ja kuidas tema seotust ettevõttega säilitada.

Üks küsimus
Milliseid võimalusi kasvamiseks on alustaval ettevõttel?

ALARI REMMELG
SA Tuuru ettevõtluskonsultant

Alustava ettevõtte stardikapitali kokkusaamiseks soovitatakse läbi nalja pöörduda rumalate, fännide või sugulaste poole (investorid). Sellise soovituse võib anda sisuliselt ka töötajate leidmiseks, kõigepealt tuleb vaadata ringi oma tutvusringkonnas ja peres, ehk on seal olemas vajamineva hariduse või oskustega spetsialiste. Ja kui ei ole, siis jällegi, tasub küsida spetsialisti palkamiseks abi võimalikelt investoritelt või vastavatest rahastusfondidest.

Kui ettevõte soovib laieneda välisturgudele, siis selleks on olemas näiteks EASi ekspordi-toetused. Tootearenduseks on olemas innovatsiooniosak, mis aitab ettevõttel koostöös kõrgkooli, katselabori või intellektuaalomandi ekspertidega välja selgitada innovaatilised lahendused arengutakistustele.

Kõige suurem viga, mida tehakse, on see, et lükatakse laienemist edasi ega julgeta uusi inimesi palgale võtta, lootes ise kõik töö ära teha. Selline tegutsemine võib ühtpidi viia läbipõlemiseni, teisest küljest on tänapäeval siiski oluline kaalutud riske võtta ja ettevõtteid laiendada. Muidu võib tulla keegi teine ja suurema meeskonnaga sama idee ise ellu viia.

Äripäev
kinnisvarauudised.ee

ÄRIPÄEVA
KINNISVARAKONVERENTS 2016
. . . klientide, investorite, ehitajate, arendajate ja vahendajate kohtumispaik.
10. veebruaril 2016 Sokos Hótel Viru konverentsikeskuses

I SESSIOON: EESTI KINNISVARATURG EUROOPA, PÕHJAMAADE JA BALTIKUMI TURGUDE TAUSTAL

9.30 **Ärikinnisvara võrdlev analüüs ja märgid, mida tähele panna aastal 2016**
Deloitte Eesti partner ja vandeaudiitor **Veiko Hintsov**

10.00 **Elukondliku kinnisvara võrdlev analüüs ja prognoos aastaks 2016**
Uus Maa kinnisvarabüroo analüütik **Igor Habal**

10.30 **Äripäeva uuring: kelle käes on Eesti maa?**

10.45-11.15 Networking: igal osalejal on võimalik leppida kokku ärikohtumisi arendajatega, rahastajatega, ehitajatega, kinnisvara ostjate ja müüjatega.

II SESSIOON: ARENDUSPROJEKTID, MIS LOOVAD TRENDE

11.15 **Kuhu liigub linna süda?**
Rotermanni kvartali juht **Martin Ühtegi,**
Mainor Ülemiste AS nõukogu liige **Andrus Kaldalu**
Tallinna peaarhitekt **Endrik Mänd**

11.45 **Palju maksavad emotsioonid?**
Endover Kinnisvara turundusosakonna juht **Kristel Laud**

12.15 **Palju maksab energiasääst?**
Energiasäästlike arenduse eestvedaja **Kristjan-Thor Vähi**

12.45-13.45 lõuna

III SESSIOON: TRENDID, MIS LOOVAD ARENDUSPROJEKTE

13.45 **Rail Baltic: milliste piirkondade kinnisvara hinnad võivad tõusta või langeda?**
Rail Balticu planeeringute peaspetsialist **Andres Lindemann**

14.00 **Tallinn-Helsingi tunnel: milline on hetkel realiseerumise tõenäosus?**
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna juhataja **Kaupo Reede**

14.15 **Riik ja kinnisvara**
Äripäev esitas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ja Riigi Kinnisvara AS-le kolm küsimust:
Milline on riiklik tellimus aastal 2016?
Mida plaanitakse sotsiaalmajadega?
Milline on lahendus pagulaskorteritega?

14.45-15.15 Networking: igal osalejal on võimalik leppida kokku ärikohtumisi arendajatega, rahastajatega, ehitajatega, ostjate ja müüjatega.

IV SESSIOON: PANE TÄHELE!

15.15 **Uus raha kinnisvaraturul: ühisrahastusprojektid**
Crowdestate juht **Loit Linnupõld**

15.45 **FILM: maksuametniku külaskäik**
Mis juhtub, kui maksuametnik koputab ühel hommikul ettevõtte omanduses oleva korteri uksele...

16.00 **Pettused kinnisvaraturul, millest tasub teadlik olla**
Advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat **Urmas Ustav**

16.20 **Äripäeva uuring: mida räägivad kinnisvaraarendajate ja vahendajate finantsaruanded?**

16.50 Konverentsi lõpetamine

VIIMASEID PÄEVI SOODUSHINNAGA!

Osalustasu kuni 31. jaanuarini 249 + km (km-ga 298,80), tavahind 299 eurot (km-ga 358,8)

Registreerimine: saatke osaleja ja ettevõtte andmed registreerimine@aripaev.ee või helistage registreerimiskeskusesse tel 667 0411
Info ja programm: www.kinnisvarauudised.ee

Elektroskandia Estonia · KREDIIDIINFO · Green Fuel Energy Energia, mis teenib tulu · ENERGOGEN

Kui soovite tutvustada enda ettevõtet Kinnisvarakonverentsil, siis võtke ühendust **Marjen.Vosujalg@aripaev.ee**

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÄRILAUSE

Vello Kaasen:
Püüan tootmisele läheneda nii, et toode oleks unikaalne ja selle juures oleks tunda meistri kätt.

OÜ Liimeister juhatuse liige ekspordib Jaapani turule teadmises, et sealne tarbija on tervise- ja keskkonnateadlik.

VALITSUS ANNAB ARU

Oleme olnud konservatiivsed, ütles rahandusminister Sven Sester eilsel valitsuse pressikonverentsil stabiliseerimisfondist ülevaadet andes.
Kui on ülejääk, suuname raha reservidesse

SVEN SESTER
rahandusminister

Kui rääkida stabiliseerimisreservist, siis raha on hästi hoitud Eesti riigis. Nagu te teate, lisaeelarvet me ei tee. Kui on tulu suurem kui kulu, siis suuname raha reservi.

Stabiliseerimisreservi varade maht turuväärtuses on eelmise aasta lõpu seisuga 398,5 miljonit eurot. Kvartaliga suurenes reservi maht 25 miljonit eurot. Ja kui vaadata tervet eelmist aastat, 2015. aastat, siis paigutati 29 miljonit eurot täiendavalt juurde lisaks intressitulule, mida fond teenib.

See 29 miljonit, mida stabiliseerimisreservi täiendavalt juurde paigutati, tulenes kahest eraldisest. Üks on rahavooline ülejääk eelarvest, 24,7 miljonit eurot, ja teine, Eesti Panga kasumi eraldis, mille me suunasime loomulikult stabiliseerimisreservi summas 4,3 miljonit eurot.

Reserv ise kandis positiivses mõttes tulusust neljandas kvartalis 0,35% ja aasta kokkuvõttes 0,16%.

Kui vaadata raha paigutuse loogikat stabiliseerimisreservil, siis esimesel kohal on eesmärk, et vara väärtus oleks tagatud, et ta ei kahaneks. Teisel kohal on see, et reservi oleks võimalik vajaduse korral kiirelt kasutusele võtta. Ja alles kolmandal kohal on nn tulu teenimine sellele konkreetsele reservile.

Ja kui vaadata reservi vahendeid, kuhu nad siis investeeritakse, siis kaks kolmandikku reservist läheb praegu madala krediidiriskiga Euroopa Liidu valitsuste võlakirjadesse ja üks kolmandik euroala pankade võlakirjadesse ja hoiuseintressidesse.

Võib-olla suurematest paigutustest: Belgia riigi võlakirjad moodustavad portfellis natuke üle 18,3% ja Prantsuse riigi võlakirjad 16,8%.

LUGEJA ARVAB

Seda, et meie valitsus hetkel midagi ei tee ega kavatsegi teha, on siililegi selge. Kannatust on eestlastele antud aga kõige muu arvel. Valitsuses, nagu üldiselt kooliski, toimub ainult teineteise mahategemine ja -surumine. Isiklikud solvangud ja vastamata küsimused on saanud tavaks. Kui riietusruumis keegi veel vastu vahtimist ka saaks, oleks *jackpot*!

Kommentaar Mart Laari kolumnile "Pehmod, tehke ometi midagi!"

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Kolmanda lapse vanematele 15protsendine palgatõus

Minu tutvusringkonnas on üks väga tore kahelapseline pere, kus naine sooviks ka kolmandat last, kuid mees ei tule selle mõttega kaasa. Tema arvates ei tuleks nad kolmanda lapsega kaasnevate täiendavate kohustustega toime, ilma et harjumuspärane elukvaliteet halveneks. Ka hiljuti Eestis tehtud uuring näitas, et soovitud ja tegeliku laste arvu vahel on küllaltki suur vahe. Majanduslikel põhjustel on selles väga suur roll.

Kui iga järgneva lapse saamine halvendab pere elukvaliteeti, on kasulik lapsesaamise soove piirata. Seda valdavalt ka tehakse. Esimene laps sünnib kas ootamatult, suures tundetulvas või bioloogilise kella sunnil. Teine sageli selleks, et esimene end üksi ei tunneks. Kolmas laps jääb juba väheste entusiastide valikuks, kes on valmis suuremateks loobumisteks või keda majanduslikud aspektid ei takista. Väga suuri peresid on aga eriti vähe ja sageli vaadatakse neid kaastunde või isegi etteheitega kui natuke napakaid, kes ise oma elu raskeks teevad.

Tänane ühiskonnakorraldus ei suuda tasakaalustada laste kasvatamisega kaasnevat elukvaliteedi langust. Lapsetoetused töötavad pigem vaesuse leevendamise vahendina ega muuda laste kasvatamist märkimisväärselt mõttekamaks või atraktiivsemaks. Ka suurematest toetustest, isegi kui meil oleks selleks eelarves raha, ei oleks head abi. Suured toetused motiveeriksid lapsi saama ka neid, kes on rohkem huvitatud toetusest endast kui lastest. Pealegi, kes meist igatseks olla toetusest sõltuja rollis? Inimesele, kes saab ja tahab ise tööd teha, mõjub juba ainuüksi termin "toetus" ebakohase, ehk isegi solvavana. Eespool jutuks olnud pere oma finantsplaane toetustele kindlasti ei rajaks. Eriti halb on aga see, et laste arvu suurendamise eesmärgile, mida toetustega taotletakse, töötab vastu teine sotsiaalpoliitiline vahend – pension. Kui parema pensioni saamine on seotud suurema palga ja/või rohkema palgatööga, siis osutavad lapsed takistavaks teguriks, millest on kasulikum loobuda. Nii on tulevikus pensionimaksjaid veelgi vähem.

Mis oleks, kui kolmanda lapse lisandumisel perre tõuseks nii isa kui ka ema palk 15%? Kolmanda lapse saamine ei nõuaks enam nii palju loobumisi, vaid võimaldaks perel jätkata harjumuspärast elu. On usutav, et kui peres on olemas kaudnegi soov ja valmisolek kolmandat last saada, siis palgatõusu ootuses see ka täide viiakse.

Kust tuleb palgatõusu raha? Raha selliseks palgatõusuks ei saa tulla tööandja taskust, sest äriplaan ei saa toimida ettearvamatult tekkida võivate lisakulude tingimustes. Küll aga saab töötaja netopalka mõjutada riik maksusüsteemi kaudu.

Laste arvust sõltuvat palgatõusu võimaldaks kahaneva sotsiaalmaksu rakendamine. Praegu on sotsiaalmaks 33%, mis jaguneb mõtteliselt kaheks: 13% ravikindlustuseks ja 20% pensionikindlustuseks. Siinne ettepanek puudutab 20% pensionikindlustust. Selle algne määr võiks tõusta 30%-le, aga vastavalt laste arvule kahaneks näiteks järgnevalt: 0 last – maksumäär 30% (praegusega võrreldes 10% rohkem), 1 laps – maksumäär 25% (praegusega võrreldes 5% rohkem), 2 last – maksumäär 15% (praegusega võrreldes 5% vähem), 3 ja enam last – maksumäär 0% (praegusega võrreldes 20% vähem).

Seega, lapsi mittekasvatavate ja ühelapseliste perede maksukoormus tõuseks, kuid kahe ja enama lapsega perede maksukoormus langeks, mistõttu tõuseks ka nende netopalk. Laste lisandumine perre ei halvendaks enam perede toimetulekut ja endine elukvaliteet säiliks. Samas saaks kokku kogutud ka pensionideks vajalik hulk makse. Rahvastiku taaste seisukohalt on oluline saavutada just kolmanda lapse sünd, mistõttu ka palgakasv peaks olema tuntav just nendel peredel. Ka väga suured pered võidavad kirjeldatud meetmest, kuigi vähem. Suurperede puhul jääb sageli keegi perest koduseks ning palga kaudu pakutavad võimalused sel juhul ei aita. Neile on vaja lisaks ka muid, täiendavaid meetmeid.

Edukas Eesti

LEA DANILSON-JÄRG
kolme lapse ema

Kahanev sotsiaalmaks annaks võimaluse olla rõõmus ka siis, kui vanemahüvitis läbi.

Kahanev sotsiaalmaksu mõju peaks olema tuntav just nendel peredel.

Kahanev sotsiaalmaks on oluline ka õigluse seisukohast. Laste ja vanurite ülalpidamine on sotsiaalsed kohustused, mille täitmise koormus peaks olema ühiskonnaliikmete vahel senisest oluliselt paremini jagatud. Praegu on lapsevanemate õlgadele pandud korraga kaks väga suurt sotsiaalset koormat. Nende palgalt makstava sotsiaalmaksuga peetakse ülal pensionäre ja lisaks tuleb neil kasvatada ka lapsed. Lastetute koormus piirdub vaid pensionäride toetamisega.

Oleks õiglane, et need, kes kasvatavad lapsi, maksavad sotsiaalmaksu vähem või üldse mitte, ja need, kes lapsi ei kasvata – nende kohustuseks jääb pensionäride ülalpidamine. Neil, kel pole võimalust või kes ei tahagi lapsi kasvatada, peaks siiski olema võrdväärne osa ühiskonna kohustuste kandmises. Kui koormus jaotuks ühtlaselt, kaoksid ka ühiskondlikud etteheited ja kõigil oleks oma väärikas roll kas rohkem pensionäride ülalpidajana või siis järelkasvu eest hoolitsejana.

Pealegi, ka lastetute pension sõltub peamiselt sellest, kui palju on tulevikus maksumaksjaid. Seega võib suurenenud maksukoormust vaadata kui investeerimist pensionikindlustusse, mis tagab piisava hulga tulevasi pensionimaksjaid.

Sotsiaalne innovatsioon on Eesti edu võti. Kui laste saamine ei tooks enam kaasa vaesusriski suurenemist, paraneks ka lastega perede kuvand. Laste kasvatamine muutuks väärtustatud tegevuseks mitte ainult sõnades, vaid ka mõtetes ja tegudes. Vanemahüvitis on juba otsa lahti teinud ja toonud imikute vanemad välja kaastunnet tekitavast seisust. Rõõmsad ja toimetulekuprobleemidest muserdamata emad-isad patseerivad enesekindlalt beebikärudega ja neid vaadatakse isegi kadestava pilguga. Kahanev sotsiaalmaks annaks võimaluse sama rõõmus edasi olla ka siis, kui paar vanemahüvitise hooaega juba läbi ja peres mitu väikelast, kes kõik vajavad ruumi, sööki, riideid, huvitegevust jne, ning varasema sissetulekuga oleks võimatu endisel viisil hakkama saada. Jääb ju laste lisandumisel ka aega vähemaks, mida saaks kasutada töise lisatulu teenimiseks.

Sündimuse suurendamisel oleks oluline roll ka vähemalt kolmelapselist perekonda kui uut normi propageerival sotsiaalreklaamil. Kui inimeste tervisekäitumist, alkoholitarbimist või ka suitsuanduri kasutuselevõtmist saab sotsiaalreklaamiga mõjutada, siis miks ei peaks saama mõjutada ka perekäitumise aluseks olevaid mõttemudeleid, eriti kui seda toetab ka konkreetne majanduslik meede.

Vajab läbimõtlemist, millised täpselt oleks kõige tõhusamad maksu kahanemise astmed ja kui kõrge võiks olla maksu protsent lapsi (veel) mittekasvatavatele maksumaksjatele, et pensionikassa saaks endiselt vajalikus mahus täidetud.

Eduka Eesti jaoks pole sotsiaalne innovatsioon täna sugugi vähem oluline kui tehnoloogiline või majanduslik. Praeguses rahvastikuolukorras pole kaotada enam võimalik, ainult võita.

ARTIKKEL ILMUB TALLINNA KAUBAMAJA, DANSKE BANKI, EMT JA ELIONI, ACE LOGISTICSI, COMBIMILLI NING ÄRIPÄEVA ARVAMUSKONKURSI EDUKAS EESTI RAAMES.

LUGEJA LEMMIKUD www.aripaev.ee

Tühikäigul mootori soojendamine lõhub autot. Talv mõjub autole niigi laastavalt, kuid sõidueelne tühikäigul mootori soojendamine võib asja veelgi hullemaks teha, väidab mehhaanikainsener.
Mahapõlenud hotelli omanik: meil on oma versioon. Teisipäeva õhtupoolikul süttinud ja tules hävinud Otepää spaahotelli Bernhard omanik Madis Mutso ütles, et neil on oma versioon tulekahju tekkepõhjusest, kuid ta on uurijatele lubanud sellest praegu mitte rääkida..
Soome – Euroopa uus haige mees. Euroopa majanduse uueks haigeks meheks on kujunenud AAA-reitinguga Soome, kirjutas Bloomberg.
Suri Prits Libliku poeg ja pärija. Üleeile leiti kodust surnuna ettevõtja Ago Liblik.

TOIMETAJA VEERG

Miks mind pensionifondi tootlus **ei huvita**?

Pensioni kogumine on pikaajaline protsess, seetõttu ei peaks tähelepanu pöörama pensionifondide lühiajalisele kõikumisele.

RAINER SAAD
börsitoimetaja

Kui meil on võimalik iga päev jälgida oma pensionifondi käekäiku, siis näiteks Ameerika Ühendriikide 401 (k) pensioniplaan on välja töötatud nii, et inimesed ei näe oma hetkeseisu. Aastas paar korda saadab fondijuht inimestele ülevaate, kuidas läinud on, ja sellega asi piirdub. 401 (k) plaani eesmärk on valmistada inimesi rahaliselt ette pensionile jäämiseks, mis paljudele töötajatele on alles aastate kaugusel.

Kui inimesed näeksid iga päev fondi tootlust ja suuremaid kõikumisi, võib tekkida pensionipaanika ning paljud tormaksid oma raha kohe välja võtma. See võib viia raha ärakulutamiseni ning kui pensionipõlv käes, pole midagi kõrvale pandud.

Pikk protsess. Kui pidevalt jälgida aktsiaturgude ja pensionifondide kõikumisi, võivad tekkida igasugused huvitavad mõtted, mis soodustavad eelkõige lühiajalist mõtlemist ning spekuleerimist. See on aga vastupidine aastatepikkusele protsessile, mis pensioni kogumine ju tegelikult on.

> **Aastad ei ole vennad: tänane parim fond ei pruugi ka järgmisel aastal parim olla.**

Pensionifondid on meil äri, kus inimesi ahvatletakse suure tootlusega fondiga liituma. Ometi soodustavad sellised kampaaniad ja reklaamid pigem spekulatiivset, mitte pikaajalist mõtlemist. Avalik arvamus kaldub ikka sinnapoole, et muretumaks vanaduspõlveks peaks kõrgeima tootlusega fondiga liituma. Kuid ajalugu on tõestanud, et aastad ei pruugi olla vennad ja tänane parim fond ei pruugi ka järgmisel aastal parim olla.

Kuidas saada vanaduses kõrgemat pensioni? Üks võimalus oleks näiteks suurendada igakuiseid sissemakseid pensionifondi. Ühe panga väitel tuleks elamisväärse pensioni saamiseks iga kuu panna sissetulekust kõrvale vähemalt 10 protsenti, tagamaks, et pension moodustaks 60–70 protsenti viimasest palgast. Et sissemaksed suureneksid, võiksid need tulla automaatselt inimese palgatõusust.

Aktsiaturg käitubki nagu hullumeelne. Palgakasvuga hakatakse ka rohkem tarbima. Aga kui palju mõeldakse selle juures oma tuleviku kindlustamisele?

Kui pensioni kogumiseks suunatakse mingid protsendid palgakasvust, ei peaks inimene oma seniseid tarbimisharjumusi muutma.

Aktsiaturg ise enda liikumistega tekitab iga päev spekulatsioone. Ometi peaks arvestama sellega, et aktsiaturg käitubki nagu hullumeelne ning lühiajaliste kõikumiste jälgimise põhjal langetatud otsused ei käi kokku aastatepikkuse pensionikogumisega.

KOMMENTAAR

Et nullbürokraatiast ei kujuneks **nullimäng**

Mida teha, et nullbürokraatiast ei saaks nullimäng? Kuidas hoida ettevõtlike inimeste motivatsiooni, kes ka tegelikult üritavad midagi muuta?

Esiteks võiks jõuda kokkuleppele, et kuni nullbürokraatia ning aruandlus 3.0 algatuste lõpetamiseni või vahetulemuste kinnitamiseni tuleks keelata uute halduskoormust tekitavate regulatsioonide kehtestamine või väljatöötamine.

Uus regulatsioon eeldab vana kadu. Edaspidi peaks olema uusi halduskoormust tekitavaid regulatsioone võimalik kehtestada vaid juhul, kui summaarne koormus sellest ei muutu, st et midagi kaotatakse vastukaaluks ka ära.

Nii nagu justiitsminister on võtnud eesmärgiks piirata regulatsioonide mahu kasvu, tuleks suhtuda ka halduskoormust tekitavatesse algatustesse – juurde saab vaid juhul, kui midagi samal ajal kaotatakse. Siia peaks lisanduma ka põhimõte, et uute nõuete kohanemisega seotud otsesed kulud, näiteks IT-arendus, hüvitatakse ettevõtjaile või tellitakse ja tehakse vajalikud rakendused tasuta kättesaadavaks.

MAIT PALTS
tööstus-kaubanduskoja juht

> **Miks peaks ettevõtjad, kellel on kõik korras, kandma lisakulu raportite ja auditite pärast.**

Ning kolmandaks: kui ettevõtja peab esitama riigile midagi, mida ta enda ettevõtluse jaoks ei vaja, mis ei tule välja tema majandustehingutest, oleks õiglane maksta sellise info eest riigi poolt tasu.

Nagu riik küsib lõivu siis, kui soovite saada majandusaasta aruandeid või teha päringuid kinnistusraamatusse või soovite statistikaametilt tellimustööna midagi, mida neil käepärast ei ole.

Numbrid peavad omandama majandusliku mõõtme. Kindlasti võib tulla ette ka ülekaalukast avalikust huvist tulenevaid olukordi, kus halduskoormus võib olla põhjendatud, ja küllap on siis ka võimalik kulude jaotuses kokku leppida, kuid reegel peaks olema vastupidine.

Siis ei jää numbrid ainult numbriks paberil nagu täna, kui mõne uue kohustuse puhul võidakse küll selle rahaline kulu ettevõtjaile välja arvutada, kuid pelgaks numbriks see ka jääb. Nii omandaksid numbrid ka selge majandusliku mõõtme.

Miks peaksid ettevõtjad, kellel on soolise palgalõhe või pakendite taaskasutamisega kõik korras, kandma täiendavaid kulusid seoses auditite või raportitega, mida keegi on otsustanud rakendada, sest kuskil on probleemid.

29. veebruar 2016
KONVERENTS:
UUS!
MÜÜGI EDULOOD
Kaval Antsu talu Tallinnas, aadressil Toompuiestee 23

- *Müügist räägivad tippmüüjad ise, ehk kuulete nippe, kuidas müük päriselt toimib;*
- *Konverents on poolepäevane, seega ei kulu ära kogu müügipäev;*
- *Konverentsi hind on eriti soodne: 99 eurot+km*

13.00 kerged suupisted ja kohvilaud tervitavad
13.20 Konverentsi avamine:
5 tippmüüja tunnust ja kus neid jagatakse.
Müügipsühholoogia treener **AIRA TAMMEMÄE**

13.30-14.00
TIPPMÜÜJA NIPID:
KUIDAS MÜÜA SUURTELE JA OLULISTELE?
Fazer Eesti tippmüüja **RAIN PALMISTE**

14.00-14.30
TIPPMÜÜJA NIPID:
KUIDAS SAADA UUSI KLIENTE?
Domus Kinnisvara tippmüüja **RANDO VANAVESKI**

14.30-15.00
TIPPMÜÜJA NIPID:
KUIDAS MA TELEFONIMÜÜGIS KLIENDI KUULAMA SAAN?
Starmani tippmüüja **JANNA ZAGRITSHUK**

15.00-15.30 Energiapaus koos müügiviktoriiniga

15.30-16.00
TIPPMÜÜJA NIPID:
KUIDAS MÜÜA TEENINDADES?
Denim Dreami tippmüüja **JANE KESAMAA**

16.00-16.45
MIKS ON "MIKS" MÜÜGIS NII OLULINE?
Soovitusturunduse tippmüüja **TIIT BLANK**

16.45 lõpusõnad ja üllatused

SOODUSHIND 99 EUROT
(käibemaksuga 118,80)

Info ja registreerimine:
http://pood.aripaev.ee/konverents-muugi-edulood-vol2

Programmijuht
Aira Tammemäe
aira.tammemae@aripaev.ee,
tel 5025548

Äripäev

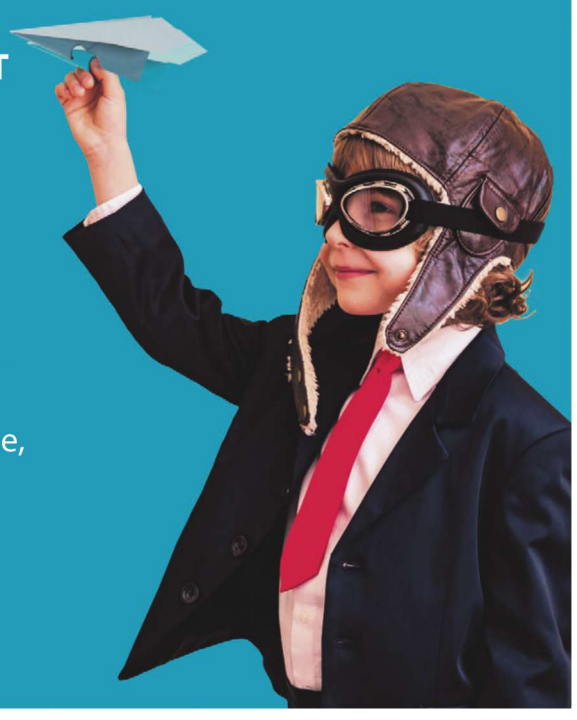

TÕUSJA
Nafta hinna järsk tõus tõmbas endaga kaasa ka energiasektori aktsiad.

LANGEJA
Samsung teatas kvartalitulemused ja nentis, et aasta võib üsna sünge tulla.

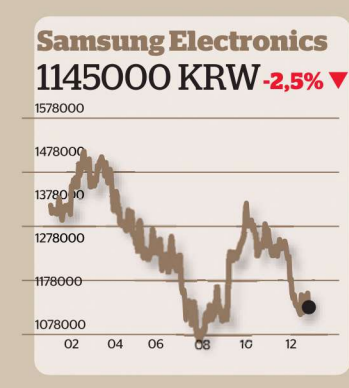

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Juhan Lang, tel 667 0136, e-post juhan.lang@aripaev.ee

INTERNET

Käes on aeg Twitter üle võtta. Kasutajate arv

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Twitteri aktsia on aastaga kukkunud 54,8%

hind USA dollarites

07.04.2015
52,87

29.01.2015
36,68

27.01.2016
16,78

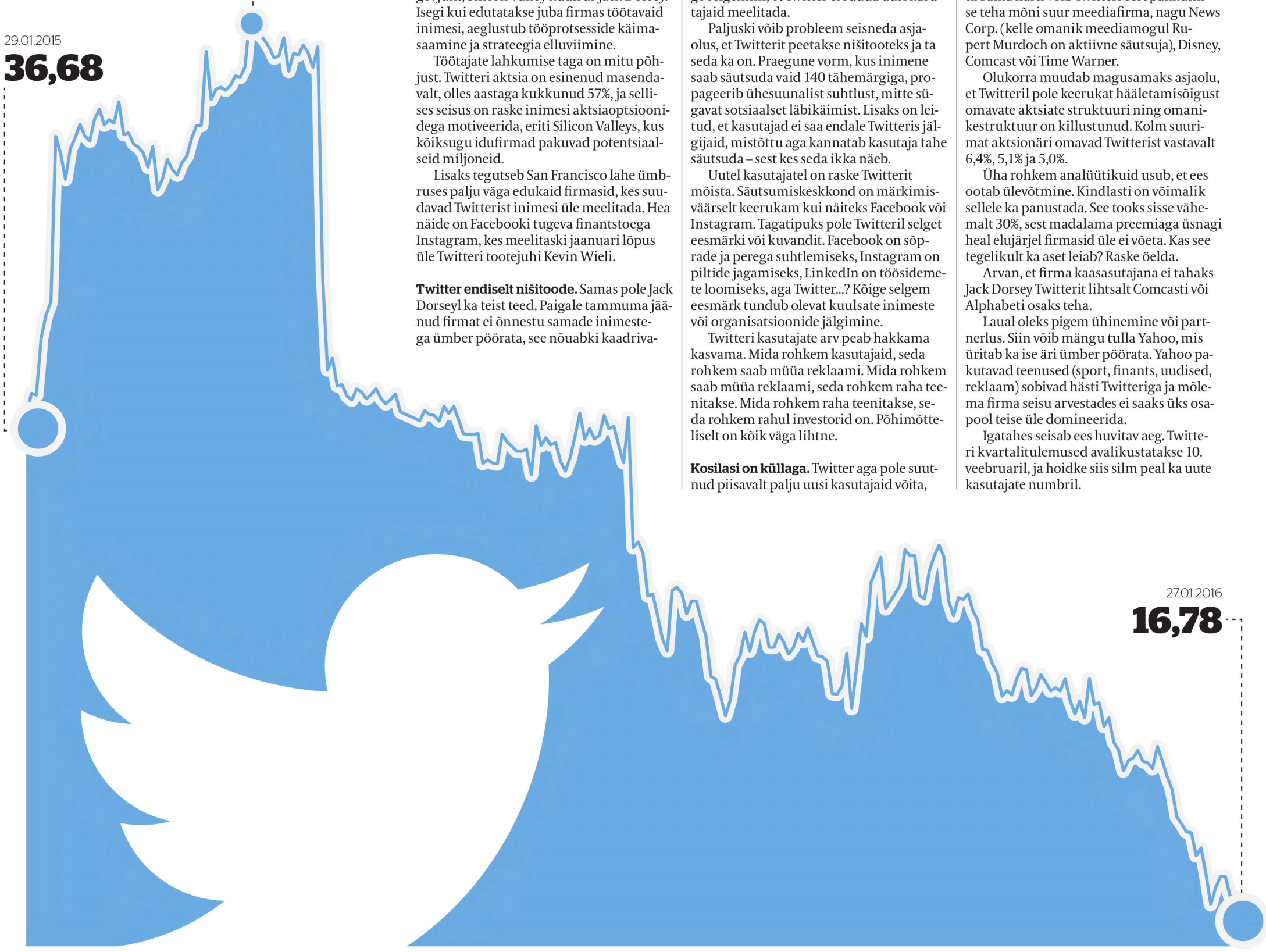

Mikroblogikeskkonna Twitteri elu börsil on olnud õnnetu. Kunagi üks kuumemaid idufirmasid on tõsises hädas uute kasutajate leidmisega, juhtkond lahkub ja aktsia odavneb. Samas – see on parim aeg ülevõtmiseks.

Eelmisel nädalavahetusel teatas Twitter viie tähtsa juhtkonnaliikme lahkumisest. See heitis varju firma plaanile äri uuele tasemele viia. Mõni lahkumine on küll seotud restruktureerimisega, aga viimastel kuudel on firmaga siiski hüvasti jätnud märkimisväärne hulk võtmetöötajaid.

Analüütikute sõnul muudab kaadrivahetus raskemaks äri uuele kursile viimise, mida kavandab mullu ametisse astunud tegevjuht, Silicon Valley kuulsus Jack Dorsey. Isegi kui edutatakse juba firmas töötavaid inimesi, aeglustub tööprotsesside käimasaamine ja strateegia elluviimine.

Töötajate lahkumise taga on mitu põhjust. Twitteri aktsia on esinenud masendavalt, olles aastaga kukkunud 57%, ja sellises seisus on raske inimesi aktsiaoptsioonidega motiveerida, eriti Silicon Valleys, kus kõiksugu idufirmad pakuvad potentsiaalseid miljoneid.

Lisaks tegutseb San Francisco lahe ümbruses palju väga edukaid firmasid, kes suudavad Twitterist inimesi üle meelitada. Hea näide on Facebooki tugeva finantstoega Instagram, kes meelitaski jaanuari lõpus üle Twitteri tootejuhi Kevin Wieli.

Twitter endiselt nišitoode. Samas pole Jack Dorseyl ka teist teed. Paigale tammuma jäänud firmat ei õnnestu samade inimestega ümber pöörata, see nõuabki kaadrivahetust. Uute juhtide peamine ülesanne on tõsta Twitteri populaarsust ja kasvatada aktiivsete kasutajate hulka. Just igakuiste aktiivsete kasutajate (MAU) number on see, mis investoreid närib. See on jäänud pidama umbes 300 miljoni kanti ja näitab kõige selgemini, et Twitter ei suuda uusi kasutajaid meelitada.

300

miljoni kanti on Twitteri igakuiste aktiivsete kasutajate arv püsima jäänud.

Paljuski võib probleem seisneda asjaolus, et Twitterit peetakse nišitooteks ja ta seda ka on. Praegune vorm, kus inimene saab säutsuda vaid 140 tähemärgiga, propageerib ühesuunalist suhtlust, mitte sügavat sotsiaalset läbikäimist. Lisaks on leitud, et kasutajad ei saa endale Twitteris jälgijaid, mistõttu aga kannatab kasutaja tahe säutsuda – sest kes seda ikka näeb.

Uutel kasutajatel on raske Twitterit mõista. Säutsumiskeskkond on märkimisväärselt keerukam kui näiteks Facebook või Instagram. Tagatipuks pole Twitteril selget eesmärki või kuvandit. Facebook on sõprade ja perega suhtlemiseks, Instagram on piltide jagamiseks, LinkedIn on töösidemete loomiseks, aga Twitter...? Kõige selgem eesmärk tundub olevat kuulsate inimeste või organisatsioonide jälgimine.

Twitteri kasutajate arv peab hakkama kasvama. Mida rohkem kasutajaid, seda rohkem saab müüa reklaami. Mida rohkem saab müüa reklaami, seda rohkem raha teenitakse. Mida rohkem raha teenitakse, seda rohkem rahul investorid on. Põhimõtteliselt on kõik väga lihtne.

Kosilasi on küllaga. Twitter aga pole suutnud piisavalt palju uusi kasutajaid võita, mistõttu on investorid üsna kõvasti aktsiaid müünud. 27. jaanuari seisuga maksis Twitteri aktsia 16,78 dollarit, olles vaid 1,3 dollari kaugusel 52 nädala põhjast. Meenutame, et 52 nädala tipp on 53,49 dollarit.

Aktsia tugeva kukkumise tõttu on firma turuväärtus kahanenud kõigest 11,5 miljardile dollarile. See on omakorda tekitanud kuulujutte, et Twitter on mõne suure korporatsiooni vaateväljas. Kosilasena nähakse mõnda suurt tehnoloogiafirmat või meediafirmat.

Twitteril on ju siiski üle 300 miljoni igakuise aktiivse kasutaja ja unikaalne reklaamiplatvorm. Analüütikud näevad kosilastena Alphabeti, Facebooki või Microsofti. Sama hästi võib Twitteri eest pakkumise teha mõni suur meediafirma, nagu News Corp. (kelle omanik meediamogul Rupert Murdoch on aktiivne säutsuja), Disney, Comcast või Time Warner.

Olukorra muudab magusamaks asjaolu, et Twitteril pole keerukat hääletamisõigust omavate aktsiate struktuuri ning omanikestruktuur on killustunud. Kolm suurimat aktsionäri omavad Twitterist vastavalt 6,4%, 5,1% ja 5,0%.

Üha rohkem analüütikuid usub, et ees ootab ülevõtmine. Kindlasti on võimalik sellele ka panustada. See tooks sisse vähemalt 30%, sest madalama preemiaga üsnagi heal elujärjel firmasid üle ei võeta. Kas see tegelikult ka aset leiab? Raske öelda.

Arvan, et firma kaasasutajana ei tahaks Jack Dorsey Twitterit lihtsalt Comcasti või Alphabeti osaks teha.

Laual oleks pigem ühinemine või partnerlus. Siin võib mängu tulla Yahoo, mis üritab ka ise äri ümber pöörata. Yahoo pakutavad teenused (sport, finants, uudised, reklaam) sobivad hästi Twitteriga ja mõlema firma seisu arvestades ei saaks üks osapool teise üle domineerida.

Igatahes seisab ees huvitav aeg. Twitteri kvartalitulemused avalikustatakse 10. veebruaril, ja hoidke siis silm peal ka uute kasutajate numbril.

NUMBER

7,9%

on aasta algusest langenud S&P 500 aktsiaindeks.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisandub lepingus ka käibemaks.

Nord Pool Eesti
28,25 **-3,72%▼**

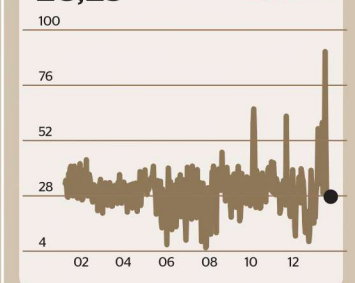

VALUUTA

Euroopa Keskpanga negatiivne intressimäär survestab eurot nõrgemaks.

EUR/USD
1,0903 **+0,14%▲**

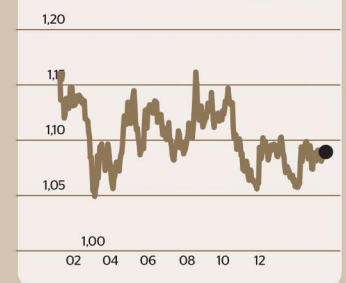

INTRESS

Euribor on EKP sammude tõttu olnud tugevas languses.

Euribor 6 kuud
-0,082% **0,000▲**

ei taha kasvada Facebooki tulemused üle ootuste head

Facebook teatas kolmapäeva hilisõhtul, et neljanda kvartali tulemused ületasid märkimisväärselt analüütikute ootusi. Maailma suurima sotsiaalvõrgustiku käive oli neljandas kvartalis 5,84 miljardit dollarit, samas kui analüütikud ootasid 5,37 miljardi dollari suurust käivet. Võrreldes 2014. aasta neljanda kvartaliga suurenes käive 52 protsenti.

Korrigeeritud puhaskasum aktsia kohta oli 0,79 dollarit analüütikute pakutud 0,68 vastu. Neljandas kvartalis oli Facebookil 1,59 miljardit aktiivset igakuist kasutajat. Aastases võrdluses tõusis näitaja viiendiku võrra. Päevaseid aktiivseid kasutajaid oli 1,04 miljardit, mis on 17 protsenti rohkem kui aasta tagasi samal ajal.

Neljandas kvartalis kasvas mobiilireklaam 69 protsendi võrra. See on oluline tulemus, kuna ligi 80 protsenti reklaamikäibest tuleb just mobiili kaudu. Pärast tulemuste teatamist tõusis Facebooki aktsia 13 protsendi võrra.

> **Praegune Twitteri vorm, kus inimene saab säutsuda vaid 140 tähemärgiga, propageerib ühesuunalist suhtlust, mitte sügavat sotsiaalset läbikäimist.**

Facebooki aktsia on aastaga tõusnud 23,9%

hind USA dollarites

Allikas: Bloomberg

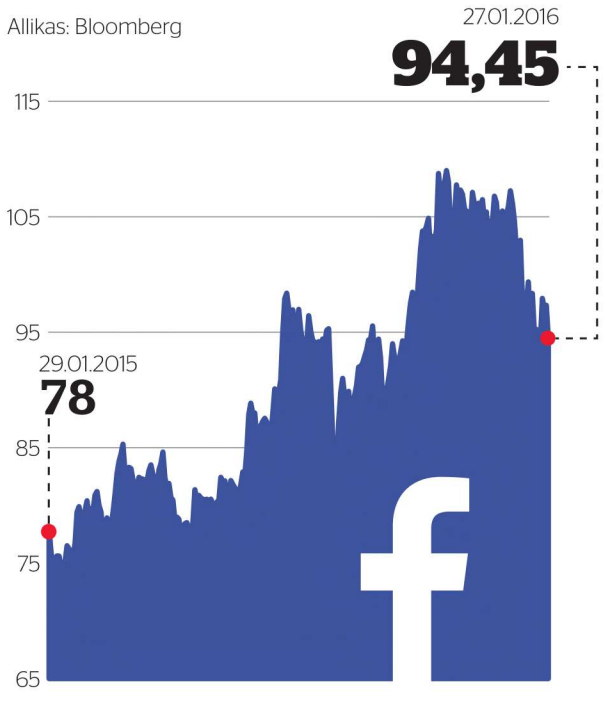

RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius % keskmiselt kuu jäägilt	jooksev hoius % kuu püsijäägilt	tähtajaline hoius % 1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank		0,00	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,60/1,60	0,70/1,70	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,00	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	200
Citadele Pank	-	-	-	-	-	0,05	0,1	0,70	1,0	1,40	150
Versobank	0,01	0,01	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,20	1,50	1,80	350
DNB	0,10 (7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,01	0,02	0,03	0,10	0,50	0,80	1,10	1,20	100/200 (4)
BIGBANK		-	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	-	-	0,60	0,90	1,20	1,50	2,00	2,25	500

tähtajaline hoius %, USD

pank	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	1,00	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,1	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,10	0,10	0,20	0,50	0,70	0,90	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

reklaam

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimiväärtus	emissiooni maht
Cofi (Inbank)	EE3300110584	29.09.2014	15.09.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
IuteCredit Europe A5	EE3300110725	15.09.2015	15.09.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	506 000
IuteCredit Europe A6	EE3300110808	8.12.2015	15.12.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	530 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	1 300 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	EUR 1000	

REDGATE CAPITAL

BÖRS

Tallinn 28.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,060	0,00	0	5,0	14,2%	0,71	0,9%
Baltika	0,307	1,66	1 525	-	-14,7%	1,42	0,0%
Ekspress Grupp	1,200	0,00	0	9,2	8,2%	0,76	3,3%
Harju Elekter	2,590	0,39	7 191	13,3	5,9%	0,79	5,8%
Merko Ehitus	7,780	0,00	1 945	13,4	7,8%	1,05	8,2%
Nordecon	1,000	0,00	0	22,5	3,9%	0,89	3,0%
Olympic EG	1,750	0,00	20 274	11,1	22,0%	2,43	5,7%
PRFoods	0,362	0,00	0	-	-2,0%	0,39	82,9%
Pro Kapital Grupp	2,300	0,00	0	5,5	26,5%	1,45	0,0%
Silvano FG	1,250	0,00	5 358	6,3	16,6%	1,05	24,0%
Tallink Grupp	0,850	0,00	50 863	8,3	8,8%	0,74	2,4%
Tln Kaubamaja	6,680	0,91	1 002	12,7	12,3%	1,57	6,0%
Tallinna Vesi	13,600	0,00	8 455	13,7	22,8%	3,12	6,6%
Trigon PD	0,500	0,00	91	-	10,4%	0,93	0,0%
Skano Group	0,737	0,00	0	-	-28,9%	0,63	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Helsingi 28.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,30	3,13	18,3	2,8	3,6
Citycon	2,17	1,40	12,5	0,9	6,4
Elisa Comm.	34,04	-2,01	22,9	6,3	3,9
Finnair	5,20	-2,07	-	1,2	-
Fortum	14,41	1,55	40,3	0,9	-
HKScan	3,59	0,84	25,6	0,5	13,6
Kesko	36,93	-0,08	38,1	1,7	4,1
Neste Oil	28,69	-0,03	-	2,6	2,3
Nokia	6,59	-1,13	-	2,6	-
Olvi	21,94	0,92	21,7	2,5	3,0
PKC Group	14,04	-0,78	-	2,3	5,0
Stockmann	6,58	-1,50	-	0,5	0
Stora Enso	7,51	-0,20	-	1,2	-
UPM Kymmene	15,10	0,33	-	1,0	4,6
YIT	4,84	1,89	11,3	1,1	3,7

Riia 28.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,03	0,00	-	0,4	-
Latvijas Gaze	9,82	-1,31	10,7	0,7	-
Olainfarm	7,10	-0,28	8,3	1,2	-

Vilnius 28.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,55	0,39	-	3,1	5,1
City Service	1,660	-0,60	10,1	0,8	-
Invalda	3,300	0,00	-	0,8	-
Linas Agro	0,655	0,31	12,0	0,6	-
Panevezio Statybos	0,900	0,00	-	1,4	-
Siauliu Bankas	0,295	0,34	4,5	0,6	-
Snaige	0,283	0,00	-	1,2	-
TEO LT (Telekomas)	0,988	-0,70	17,8	2,6	6,9

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼ 9,3046

EUR/RUB ▲ 83,5018

Austraalia dollar	AUD	1,542	Singapuri dollar	SGD	1,556
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,762
Hiina jüaan	CNY	7,171	Šveitsi frank	CHF	1,105
Hongkongi dollar	HKD	8,496	Taani kroon	DKK	7,463
India ruupia	INR	74,386	Tai baat	THB	39,067
Jaapani jeen	JPY	129,620	Tšehhi kroon	CZK	27,021
Kanada dollar	CAD	1,536	Türgi liir	TRY	3,249
Korea won	KRW	1316,360	Ungari forint	HUF	313,370
Norra kroon	NOK	9,447	USA dollar	USD	1,090
Poola zlott	PLN	4,453			
Rumeenia leu	RON	4,540			

BÖRSIKAUBAD

Kütused 28.01

USD	
Nafta IPE, bbl	35,41
Nafta NYMEX, bbl	34,39
Mootoribensiin, t	375,00
Diislikütus, t	293,50
Kerge kütteõli, t	284,50
Masuut (1% väävel), t	146,25
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,104

Põllumajandus 28.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	119,35
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	407,50
Kakao NYBOT, USD/t	2819,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	108,00
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	362

Värvilised metallid 27.01

USD/t	
Alumiinium LME	1505,5
Vask LME	4510
Plii LME	1657
Nikkel LME	8700
Tina LME	14075
Tsink LME	1595

Väärismetallid 28.01

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1114,22
Plaatina NYMEX	874,13
Pallaadium NYMEX	498,55
Hõbe COMEX	14,23

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
reklaamitoimetaja Marina Altmaa, tel 667 0161, e-post marina.altmaa@aripaev.ee

75 000 KLIENTI 20 RIIGIS USALDAVAD MEID.

Siseriiklik ja rahvusvaheline inkassoteenus
ETTEMAKSU-JA LEPINGUTASUTA

Teenustasusid arvestatakse vaid reaalselt tagasivõidetud summadelt. Helista kohe **+372 606 0990** ja küsi pakkumist.

intrum justitia

www.intrum.ee

investeerimisfondid INVESTOR 19

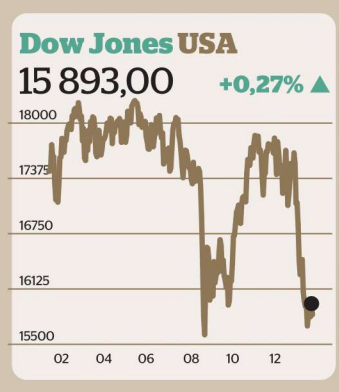

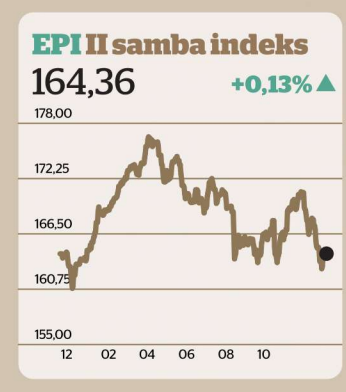

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Juhan Lang, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Ä FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

27.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Avaron Areneva Euroopa Fond D, EUR	12,13	11,89	11,89	9,86	-7,23	-5,85	4,17	2,02	40 970 623
Avaroni Privaatportfell B, EUR	15,67	15,67	15,67	2,72	-1,00	2,30	5,45	5,00	10 333 234
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,96	12,96	12,96	4,07	-0,55	6,01	7,13	-	7 163 800

Compensa Life

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Balti Kasvuportfell, EUR	-	-	1,50	-	-4,20	1,50	3,70	2,70	6 937 992
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	12,28	-	0,10	-0,40	1,20	2,30	912 905

Kasvuporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015. Võlakirjaporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015.

Danske Capital AS

27.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Danske Pension 25, EUR	1,03	1,05	1,05	4,72	-1,79	-2,47	2,80	2,55	13 562 459
Danske Pension 50, EUR	1,23	1,24	1,24	6,86	-3,05	-3,28	3,71	2,68	212 651 253
Danske Pension Intress, EUR	0,91	0,92	0,92	1,52	0,01	-0,51	1,67	2,32	4 710 256
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,63	1,67	1,65	9,34	-5,28	-4,39	5,60	3,90	4 549 755
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,78	0,80	0,78	2,13	-0,16	-1,34	1,13	1,95	524 164

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

LHV Varahaldus

27.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,50	1,51	1,51	3,16	-1,06	2,20	3,06	2,76	350 165 901
Pensionifond M, EUR	1,20	1,21	1,21	2,25	-0,05	2,16	2,96	3,37	49 837 055
Pensionifond S, EUR	1,25	1,26	1,26	1,92	0,48	0,08	2,26	3,35	52 797 993
Pensionifond XL, EUR	1,30	1,31	1,31	3,52	-1,32	2,84	3,60	2,95	85 204 033
Pensionifond XS, EUR	1,17	1,18	1,18	1,71	0,40	0,21	2,54	3,65	17 624 037
Täiendav Pensionifond, EUR	1,48	1,49	1,49	3,59	-1,48	4,21	4,70	3,61	7 451 632
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,55	9,64	9,64		-15,81	-28,51	3,26	5,04	9 842 074,27
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,31	8,39	8,39	12,33	-8,96	-1,71	0,08	-1,75	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,31	5,36	5,36	12,33	-8,96	-1,71	0,08	-1,76	1 355 966

Mandatum Life

26.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	116,21	115,63	115,63	-	-2,46	-3,19	0,68	-	-
Konservatiivne, EUR	114,78	113,64	113,64	-	-0,84	-3,58	0,89	-	-
Tasakaalustatud, EUR	115,27	113,57	113,57	-	0,49	-3,96	1,20	-	-
Progressiivne, EUR	111,48	109,29	109,29	-	1,61	-4,40	1,76	-	-
Agressiivne, EUR	121,08	118,71	118,71	-	2,00	-5,38	3,25	-	-
Investeerimisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	145,13	144,41	144,41	-	-0,82	-1,61	1,36	2,59	-
Mandatum Life Nordic High Yield Abs, EUR	90,48	90,03	90,03	-	-11,93	-11,84	-	-	-
Mandatum Life Convertible, EUR	102,05	101,54	101,54	-	-2,55	-5,61	-	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	126,85	124,36	124,36	-	1,00	-6,78	-	-	-

Nordea Pensions Estonia

27.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,01	1,02	1,02	6,56	-3,51	-3,66	3,31	3,19	167 146 777,45
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,84	0,85	0,85	9,76	-5,2	-4,17	4,23	3,45	19 161 466,20
Nordea Pensionifond B, EUR	0,93	0,94	0,94	4,27	-1,56	-3,06	1,7	2,67	19 501 217,12
Nordea Pensionifond C, EUR	0,87	0,87	0,87	2,15	0,36	-0,68	2,26	2,86	12 717 345,36
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,29	1,32	1,30	11,87	-7,18	-5,87	5,6	4,08	7 442 753,66
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,76	0,77	0,76	3,96	-1,22	-1,96	2,6	0	1 670 468,25

AS SEB Varahaldus

27.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Energiline Pf, EUR	0,785	0,793	0,793	9,35	-4,56	-6,89	2,78	1,13	33 163 191,97
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,893	0,902	0,902	1,83	-0,28	-2,06	-0,24	1,21	57 616 146,00
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,830	0,839	0,839	5,51	-2,02	-6,36	0,42	1,03	21 295 131,27
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,994	1,004	1,004	6,93	-3,09	-6,52	1,70	1,31	405 494 143,56
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,998	1,019	1,009	11,10	-6,26	-8,48	3,68	1,59	16 989 470,86
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,163	1,186	1,174	5,60	-1,96	-5,94	1,14	1,35	13 963 949,90

ASi SEB Pank vahendatavad fondid

27.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,592	1,592	1,592	2,1	-0,19	-1,85	2,12	3,84	287 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	113,853	114,992	113,853	5,71	-1,19	-3,96	2,86		896 500 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	111,696	111,696	111,696	3,16	-0,17	-1,78	2,16		1 794 400 000,00
SEB Strategy Growth Fund	116,504	117,669	116,504	11,9	-4,45	-11,54	3,5		367 200 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	115,025	116,175	115,025	8,55	-2,42	-7,58	3,51		624 400 000,00

Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.10.2015.

Fondivalitsejad

Avaron Asset Management Narva mnt 7D, B-korpus, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
AS GA Fund Management Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS GILD Property Asset Management Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com www.gildrealestate.com
AS SEB Varahaldus Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
Danske Capital AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee

Maaklerifirmad

Compensa Life Vienna Insurance Group SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402
Versobank AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
Danske Bank Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB Enskilda Equities Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802
Mandatum Life Insurance Baltic SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

Edukas Eesti

ootab uusi ideid
Eesti arengu kiirendamiseks.

Osalemiseks palume saata arvamusloo
koos oma fotoga aadressil **arvamus@aripaev.ee.**

Kolmele paremale artiklile on Äripäev koostöös EMT ja Elioni, Tallinna Kaubamaja, Danske Banki, Combimilli ja ACE Logisticsiga välja pannud väärikad auhinnad.

Võitja saab **10 000,**
teise koha omanik **3000** ja kolmas **2000** eurot.

Kaastöid võib saata 29. veebruarini 2016 (kaasa arvatud).
Laekunud tekste avaldame jooksvalt Äripäeva paberväljaandes ja veebis.Toimetus jätab endale õiguse tekste toimetaja ja lühendada.

Telia · Äripäev · COMBIMILL · kaubamaja · ace Logistics · Danske Bank

Edukas Eesti

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Rainer Saad, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

TEGIJA TURUL

Tim Cook:
Me ei disaini toodet nii, et see maksaks teatud summa. Me disainime suurepärase toote.

Apple'i tegevjuht ei nõustu analüütikute ettepanekuga iPhone'ide müügitulemuse parandamiseks toote hinda langetada.

OMX TALLINN
52 nädalat
Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Portfell
Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus
-0,02%

väärtus
232 190 €
26% raha
74% aktsiad

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

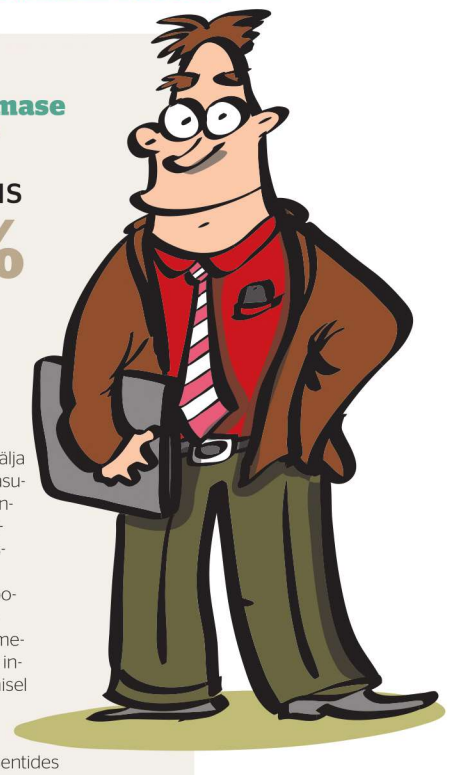

aktsiate päevane muutus, protsentides

Statoil	8,02
Microsoft	1,25
Leroy Seafood	0,61
Apple	0,51
Apranga	0,39
Tallinna Vesi	0
Tallink	0
Olympic EG	0
Berkshire Hathaway B-aktsia	-0,3
iShares Europe Stoxx 600	-1,27
Volkswagen	-1,86

Viimased tehingud
ostis: 14. jaanuaril 285 Statoili aktsiat hinnaga 100,50 Norra krooni aktsia. Tehingusumma oli 28 642,50 NOKi ja komisjonitasu 134,40 NOKi.
ostis: 5. jaanuaril 19 Volkswageni aktsiat hinnaga 130,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 2485,2 eurot. Swedbanki vahendusel tehtud tehingu teenustasu oli 14,06 eurot.

Sinu arvamus
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

Septembris ei maininud ma odavlennufirmat Norwegian Air Shuttle, kuid tegelikult mõlkus ka see mul meeles.

investor Toomas

Lennufirmad tekitavad minus kõhklusi

September alguses ilmusid mu radarile odavlennufirmad. Arvasin, et maailmamajanduses valitsevate ebakindlate meeleolude tõttu võiks lennundusse investeerida küll, aga nüüd ma selles enam nii kindel pole.

Olen hoidnud silma peal kolmel ettevõttel, kellest kahest kirjutasin ka oma septembri kommentaaris. Suurim huvi oli mul Iiri odavlennufirma Ryanair vastu, mille aktsia on pärast septembrit tõusnud 8 protsenti, kuid vaatamata sellele on aktsia jaanuari tipust langenud üle 10 protsendi.

Septembris oli minu radaril ka Briti odavlennufirma EasyJet, kuid selle aktsia on pärast seda langenud eurodes arvestatuna ligi 10 protsenti.

Septembris ei maininud ma odavlennufirmat Norwegian Air Shuttle, kuid tegelikult mõlkus ka see mul meeles. Viimase aktsia on aga langenud eurodes arvestatuna koguni 31 protsenti. Ettevõte veab vägikaigast USA regulaatoriga, kes tahtis üle Atlandi lennud ära keelata, kuna Norwegian maksab USA turul konkureerivate teiste lennufirmadega võrreldes oma pardatöötajatele väiksemat palka.

Eelistaksin Ryanairi. Kolmest tugevaim on minu arvates Ryanair. Seda näitavad nii aktsia hind kui ka ettevõtte optimistlikud prognoosid. Detsembris kasvas Ryanairi reisijate arv 25 protsenti, 7,5 miljonile. Terve eelmise aasta kasvas reisijate arv iga kuu üle 10 protsendi. Kolmapäeval teatas ettevõte, et suur nõudlus on Portugali ja Hispaania lendude järele – mujal maailmas valitseb terrorioht. Ryanairi turundusjuht Kenny Jacobs ütles, et ettevõte on praeguste näitajate üle õnnelik, samas kui konkurendid hoopis vähendavad liine.

Lennufirmad, sealhulgas odavlennufirmad, lõikavad kasu odavast naftast, kuid kõiksugu regulatiivsed vaidlused ja terroriaktid vähendavad nõudlust. Mulle tundub, et sellele on kõige paremini suutnud vastu panna Ryanair.

Hind
Ryanairi aktsia on aastaga tõusnud 27%

ALLIKAS: BLOOMBERG

Suured kalad tõusuvees, kuid... Mu osturadaril vilkusid korraks ka sellised suured kalad nagu KLM-Air France, Lufthansa, Finnair ja SAS. Nende lennufirmade aktsiatel on viimased neli kuud väga hästi läinud. Kütusekulude vähenemine ja kokkuleppele jõudmine ametiühingutega tähendas peadpööritavat tõusu. Näiteks KLM-Air France rallis 29 protsenti, Lufthansa 30 protsenti, Finnair 84 protsenti, SAS 70 protsenti. Euroopa lennufirmasid hõlmav MSCI Europe Airlines Index on tõusnud 5 protsenti.

Lennundussektorit haavavad kergesti geopoliitilised sündmused. Lisaks terrorismile ohustavad seda ka epideemiapuhangud. Ebola on küll taandumas, kuid esile on kerkinud uus oht – Zika viirus, mis on otsapidi jõudnud ka Põhjamaadesse.

Lennundussektor pakub mulle endiselt huvi, kuid mulle ei meeldi kõik ettenägematud asjaolud, mis võivad lennunduse aktsiad vabalangusse viia. Ryanairi ostmist ma siiski ei välista, jälgin aktsia hinna kulgu ja langetan millalgi otsuse.

TULEMUS
Tugev dollar rikkus H&Mi tulemused

Rootsi rõivafirma H&Mi kvartalitulemused jäid ootustele alla, põhjuseks tugevnenud dollar.

Ettevõtte maksueelne tulu langes 8,4 protsendi võrra, 7,15 miljardile Rootsi kroonile ehk 770 miljonile eurole. Analüütikud olid oodanud 7,27 miljardi krooni suurust kasumit. "Dollari tugev kurss on ostmise meile palju kallimaks muutnud," lausus ettevõtte juht Karl-Johan Persson. Ta lisas, et sellest hoolimata jääb jõusse ettevõtte plaan poodide arvu igal aastal 10 kuni 15 protsendi võrra suurendada. Ettevõtte neljanda kvartali brutomarginaaliks kujunes 57,5 protsenti. Lisaks tugevale dollarile mängis kasumi languses rolli tavatult pehme ilm. H&M on sarnaselt mitme teise ettevõttega otsustanud üha enam rõhku panna veebimüügile.

PANE TÄHELE

Samsung käib Apple'i jälgedes. Samsung teatas kvartalitulemused ja nentis, et aasta võib tehnoloogiasektorile üsna sünge tulla.

Nordea dividendiplaan kukkus läbi. Nordea panga plaan maksta 75 protsenti kasumist dividendideks kukkus läbi.

Tallinna Veelt tulemused. Täna avaldab Tallinna Vesi 2015. aasta IV kvartali ja 2015. aasta auditeerimata tulemused.

Loe veebist
Värsked börsiuudised
www.aripaev.ee/bors
Turgude ülevaade
investor.aripaev.ee

Äripäeva Akadeemia

UUS LEND!
alustab
2.03.2016

ÄRIPÄEVA JUHTIMISKOOL
Kuus peamist juhtimise valdkonda kogenud juhile

6päevane koolitus, 02.03.2016 – 14.06.2016
Koolituse hind 2599€ + km

Koolitajad: **Kaupo Saue, Mare Pork, Jaano Inno, Jari Kukkonen, Janek Mäggi, Hille Luht-Pihelgas, Andres Liinat**

Info ja registreerimine telefonil **667 0282,**
renate.steinberg@aripaev.ee või koduleheküljel **akadeemia.aripaev.ee**

Äripäev

Puhkepäev

4.03

ja 5.03 kl 19 toimub Laitse Graniitvillas etendus-õhtusöök "Oled see, mida sööd". Info: www.graniitvilla.ee.

| Nädalalõpulisa |

Kolm käiku maitsenaudinguid

Veebruaris saab ürituse Maitsev Tartu 2016 raames nautida põnevaid toiduelamusi 14 Tartu restoranis.

KAROLIINA VASLI
kaasautor (Õhtuleht)

Ürituse eestvedaja on Tartu linnavalitsuse ettevõtluse osakond. Sealse spetsialisti Marilin Krooni sõnul toimub Maitsev Tartu teist korda, varem on korraldatud näiteks rahvusköökide päevi.

"Kui restoranide eriüritused piirduvad tavaliselt nädalaga, siis Tartu kampaania kestab terve kuu. Kõik osalevad restoranid töötavad spetsiaalselt selle kuu jaoks välja uue kolmekäigulise erimenüü, mille hind on 19 eurot," rääkis Kroon.

Keskendutakse kodumaisele toorainele. Kodulehel on rõhutatud, et osaleb 14 Tartu parimat restorani. Tartus on kindlasti rohkemgi häid toitlustuskohti, kuid projektis osalevate restoranide hulka pääsemiseks oli nõutav aga *à la carte* menüü ja lauast teenindamine, sõnas Kroon. See on tinginud ka kohtade valiku.

"Erimenüüde koostamisel on eesmärgiks kasutada võimalikult suures osas eestimaist toorainet. Sellesse projekti ei kaasata rahvusköögi," jätkas ta. Kui mullu jagati osalistele loosi teel pearoa tooraine, siis tänavu on antud kokkadele vabad käed, et etteantud käsud ei seaks piiranguid ega pärsiks loovust.

Näiteks olgu toodud, et Emajõe kaldal asuva Atlantise restorani pearoaks on sel korral aedviljadega täidetud vutt hernepesto, *balsamicoga* kirsstomatite, salsa *romesco* ja kukeseenekastmega. Samas Spargel pakub eestlastele omaseid rukkiräimi koos kartuli-heeringavormiga. Magusasõpradele seostub Tartu ilmselt aga Werneri hõrkude kookidega. Sel korral on nende erimenüü kolmandaks käiguks šokolaadi-*mousse*.

Valitakse parim menüü. Peakokkade pingutuste hindamiseks on loodud ka omamoodi punktisüsteem. "Hindajaks on toidunautleja ise, kes pärast söömist saab anda hinnangu igale roale viie palli süsteemis. Hinnata saab nii pabersedelitel vahetult pärast söömist kui ka internetihääletusel kampaania kodulehel," ütles Kroon. Tulemused selguvad 3. märtsil.

Kui näiteks Tallinna Restoranide Nädala puhul on mõnda restorani kohta saada sama raske kui Tallinna Linnateatrisse piletit, siis Tartus on olukord rahulikum. Krooni sõnutsi neil ühtset piletimüügi- ja broneerimissüsteemi veel välja töötatud pole. "Soovituslik on eelnevalt siiski kontakteeruda restoraniga otse ja broneerida kohad."

> **Kõik osalevad restoranid töötavad spetsiaalselt selle kuu jaoks välja uue kolmekäigulise erimenüü, mille hind on 19 eurot.**
>
> **Tartu linnavalitsuse ettevõtluse arengu spetsialist Marilin Kroon**

Fookuses
Maitsev Tartu 2016

1.02–28.02 pakutakse 14 Tartu söögikohas erimenüüd
Komplekti hind: 19 eurot (hinda kuulub vesi).
Osalevad söögikohad: Atlantis, Cafe Truffe, Chez Andre, Dorpat, Eduard Vilde lokaal, Entri, Gustav Gastro Cafe, Meat Market, Pierre, Polpo, Püssirohukelder, Spargel, Umbroht, Werner
www.maitsevtartu.ee

Tasub teada
Sündmusi toidunautlejatele

Dmitri Roozi autoriõhtusöök
3.02 kl 18 restoranis Farm
Tippkokk Dmitri Rooz – Eesti esindaja Bocuse d'Or 2016 kokkade olümpial Budapestis – serveerib eksklusiivselt oma Eesti eelvooru võidutööd. Viiekäigulise õhtusöögi peakangelaseks on Peipsi koha unikaalses serveeringus.
Hind: 120 eurot
http://restaurant.farm

Kontsert-õhtusöögid restoranis Al Bastione
4.02 kl 19 esineb Trio Comodo
11.02 kl 19 esineb Elina Born
14.02 kl 19 esineb Karl-Erik Taukar
18.02 kl 19 esineb Tõnis Mägi
25.02 kl 19 esineb Uku Suviste
3.03 kl 19 esineb Jarek Kasar
8.03 kl 19 esineb Kristjan Kasearu
10.03 kl 19 esineb Liis Lemsalu
17.03 kl 19 esineb Jüri Pootsmann
25.03 kl 19 esineb Koit Toome
31.03 kl 19 esineb Ott Lepland
7.04 kl 19 esineb Bonzo
14.04 kl 19 esineb Tõnis Mägi
Muusikaelamuste kõrvale pakutakse õhtusööki.
Hind: 25–45 eurot, ainult kontserdipilet 15 eurot
www.albastione.ee

Mõrvamüsteeriumiga õhtusöök
11.02 ja 24.03 kl 19 Nõmme Jaamarestoran Elsas
Õhtu annab võimaluse sukelduda 1930. aasta Londoni kõrgseltskonna ellu ja selle müsteeriumidesse, kuhu kõrvale pakutakse 3käigulist õhtusööki.
Hind: 54 eurot
http://mysteerium.ee

Kosmiline õhtusöök
19.02 ja 18.03 kl 20 Teletorni restoranis
Kavas 4käiguline õhtusöök, muusikaline programm ja võimalus külastada teletorni näitust "Elus universum".
Hind: 55 eurot
www.teletorn.ee

PUHKEPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Signe Sillasoo, tel 667 0218, e-post signe.sillasoo@aripaev.ee

RESTORANIDE TOP 10

Heidi Vihma hinnang viimase kahe aasta külastuste põhjal

1. **Noa**, Ranna tee 3, Tallinn	30	
2. **Põhjaka**, Mäeküla küla, Paide vald	30	
3. **Tchaikovsky**, Vene 9, Tallinn	30	
4. **Tuljak**, Pirita tee 26E, Tallinn	30	
5. **Fabrik**, Vabriku 6, Tallinn	29	
6. **Horisont**, Tornimäe 3, Tallinn	28	
7. **Umami**, Kadaka tee 141, Tallinn	28	
8. **Kärme Küülik**, Karja 5, Haapsalu	28	
9. **Fellin**, Kauba 11, Viljandi	28	
10. **Cru**, Viru 8, Tallinn	28	

TOIMETAJA VEERG

Puuduste võlu

SIGNE SILLASOO
Puhkepäeva toimetaja

Kui läänemaailmas aetakse taga täiust ja eksimatust, siis tõusva päikese maal on vead, kahjustused ja puudused omaette väärtus.

Kas te teate, mis juhtub suurtootjate põllult tulnud kõverate porgandite, muhuliste kartulite või banaanipuu antud ebasümmeetriliste banaanidega läänemaailmas? Poe asemel jõuavad need viljad enamasti prügimäele. Need pole piisavalt täiuslikud läänemaailma tarbijate jaoks. Või võtame näiteks riided – väike valeõmblus või üleliigne niidike pluusil on põhjus, mille eest hakkaks vilunud ostleja läänemaailmas hinda alla tingima. See toode ei vasta lihtsalt standardile.

Täiuse taotlus on ühtepidi mõistetav, kõik me tahame ostes saada parima kvaliteediga toitu või kaupu. Teisalt aga paneb ka kulmu kergitama – kuna tootjate tootmisahela osi me tarbijatena ei näe, siis kuidas hinnata, kas see, mida meile pakutakse, ka tõesti parim ning hinna ja kvaliteedi suhtelt paigas on? Või, kas see haakub üldse meie nägemusega täiusest? Mul ei ole midagi kõverate porgandite või banaanide söömise vastu.

Jaapanis on kasutusel väljend *wabi sabi*. See on üks oluline põhimõte kauge saareriigi elanike elus. See tähendab, et iga asja ilu peitub tema puudustes, vigades, eksimustes, kahjustustes, rikutud osades. Nii leiab teisel pool maailma müügilt isegi tooteid, kuhu ebatäius on sisse disainitud.

Tassi tekkinud väike pragu ei ole midagi, mida peaks peitma. Vastupidi, see oma erilisuses väärib hoopis esiletoomist. Ka on *wabi sabi* põhimõtte kohaselt alati ilusamad asjad, millele on jätnud aeg või kasutajad oma jälje.

See on põhimõte, mis mind väga kõnetab. Selles valguses muutuvad paljud läänemaailma n-ö ebatäiused hoopis millekski eriliseks – olgu selleks siis kõverad porgandid või banaanid, lisaõmblus pluusil või mõni eksimus tööl. Puudused aitavad selle põhimõtte kohaselt õppida nägema täiust. Ilma vigu tegemata ei teaks ju, kuidas asju õigesti või hästi teha, ebasümmeetrilisuseta ei oskaks sümmeetrilisust nautida, pimeduseta valgust, koleduseta ilu, halvata head või talveta suve.

PUHKEPÄEV SOOVITAB

Kontsert: Rokklood džässilikus võtmes

Täna algusega kl 21 saab nautida Teater NO99 Jazziklubis kollektiivi Heavy Beauty kontserti. Kontserdi keskmes on bass-saksofon, instrument, mida tema suuruse, madala registri ning suure õhutarviduse tõttu harva kasutatakse, kuid millel on ilus ja muhe kõla. Rahvusvaheliselt tuntud leedu saksofonist Liudas Mockunas on just õige mees bass-saksofoni tujusid taltsutama. Nagu ansambli nimestki näha, on Heavy Beauty muusikas oluline osa raske roki kõlal, mida kannab edasi džässiliku improvisatsiooni esteetika. Piletid: 5–7 eurot. Lisainfo: www.no99.ee.

Võistlus: Tuleartistid võtavad Tallinnas mõõtu

5.–6. veebruaril kl 17 algavad Tallinnas Telliskivi Loomelinnakus (Telliskivi 60a) tuleartistide maailmakarika võistlused. Võistlustel selguvad maailma tuleartist 2016, parim tulegrupp 2016 ning improvisatsiooni kuningas 2016. Võistluste teemaks on "Oriental Express". Rahvusvaheline žürii hindab artistide mitmekülgsust: peale trikkide peaks artist oskama ka näidelda, tantsida, esineda ja olla huvitav. Kohal on esinejaid Ungarist, Saksamaalt ja isegi Braziiliast. Lisainfo: www.facebook.com/tuleartistid.

↑ **MARKOFKAS** **püsivat menüüd pole – kokad valmistavad nii enda kui ka sööjate rõõmuks iga päev midagi uut ja inspireerivat.** FOTO: RAUL

RESTORANITEST

Ilus ja maitsev Markofka

Markofka, lihtsa toidutoa trumbiks on peakokk Inga Paenurm, kes on töötanud ka presidendi kokana. Mis sobib presidendile, sobib ju ka meile, eksju?

HEIDI VIHMA
kaasautor

Uue aja sööklad, mis nüüd küll peamiselt söögi- ja toidutoa nime kannavad, on enamasti kõik mõnusad ja kodused. Markofka Tulika tänava Flora sisehoovis on aga eriliselt kaunis ja hubane.

Mitte et seal midagi erilist oleks, vastupidi, kõik on väga tagasihoidlik, aga krutskiga nimi koos kodusest kasemetsast ja vanaema kudumitest inspireeritud interjööriga loovad vägagi erilise atmosfääri. Tühjakssöödud nõude riiul on kaetud koduse kaltsuvaibaga ning isegi lambivarjud on seal kudujate näputöö. Väike veiniriiul lisab karedatele kudumitele ja kasetüvedele aga parajal määral peenemat hõngu.

Teenindaja, kes jääb meelde. Kui veab, saab Markofkas ka erakordselt sooja ja koduse teeninduse osaliseks. Aga mitte alati. Esimesel korral piirdus kogu suhtlus tavalise napi tere ja "kas lisandiks on kartul-riis-või-toorsalat" päringuga.

Teisel korral lendasid tere ja naeratus üle saali kohe, kui tuppa astusin. Küllap tunneb perenaine (kellega sellel korral tõenäoliselt tegemist oli) oma sööjaid nägupidi, ega ta muidu poleks pärinud, kas olen esimest korda. Ta tutvustas menüüd ja aitas ka rooga kokku seada, mis mulle kui algajale külastajale suureks abiks oli.

Kust mina saangi teada, kuidas nende toidud maitsevad ja mis millega kokku käib. Kas kaneeliga maitsestatud ahjulihaga sobib paremini külm kodujuustukaste või soe peedikaste. Nii et nõuanded kulusid marjaks ära. Ja see polnud nii mitte ainult minuga, ka järgmise külalisega mõtles perenaine kaasa, millist salatit ja kui palju tomati-juustupasta juurde sobitada.

Püsivat menüüd Markofkal ei ole. Nagu perenaine ütles, teeb see nii kokkade kui ka sööjate elu vaheldusrikkamaks: kokad võivad iga päev teha just seda, mis kõige enam inspireerib. Nii lisataksegi iga päev näguderaamatu leheküljele foto menüütahvlist, kus selle päeva road kirjas.

Iga päev uued road. Varasemaid menüüfotosid sirvides hakkavad silma lihtsa toidutoa kohta vägagi ebaharilikud road: jänese-aedviljapada, kanamaks, lamba- ja searibi, ahven veinitainas ja ahven õlletainas, porgandikaste, piimas hautatud suitsusiga, soe salat kitsejuustuga, safraniga küpsetatud lõhefilee, pardifilee punapeedikastmes, kaneeline seakael, mustas leivas seakael, aasiapärane loomalihasupp.

Uhke nimega veinitainas ahvenafilee jäi minu kogemuste järgi küll pigem ebaõnnestumiseks. Üheks põhjuseks kindlasti ka jämedatoimne ja -maitseline kapsasalat, mis õrna kalaga kuidagi ei haakunud. Hea nõu abil oleks kindlasti leti taga varjul olevatest pottidest ahvenakestele paremad kaaslased leidnud, aga sellel korral letitüdruk algajale sööjale appi ei tulnud.

Teisel korral otsustasin klassika kasuks – ahjus küpsetatud sealiha kartulipüreega, ja jäin väga rahule. Klassikat oli omajagu tuunitud – sealiha oli saanud kerge kaneelimaitsestuse, kaste sutsuke peeti. Tulemuseks oli meeleolukas roog, mis oma nelja eurot kuhja ja kapaga väärt.

Ä Maitseelamus Markofka toidutuba

Aadress: Tulika 19, Tallinn
Telefon: 56 667 778
Avatud: E–R 9–16

24

Toit ja jook
Teenindus
Interjöör
Põhiroogade hinnavahemik: 3,40–4,80 eurot

Ä Loe veebist

Äripäeva restoranitestid
www.aripaev.ee/restoranitest

29. jaanuar 2016 PUHKEPÄEV
toimetaja Signe Sillasoo, tel 667 0218, e-post signe.sillasoo@aripaev.ee

ÜTLES

Aivar Pohlak: Inimeseks olemine tähendab vähemalt seda, et meie, kes me tuleme eluga toime, ei tee seda teiste arvelt.

Aivar Pohlak, Eesti Jalgpalli Liidu president, 21.01, POSTIMEES

FILM

"Mees, kes jäi ellu" rabab **autentsuse ja meisterliku** režissööritööga

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Ääremaalase Hugh Glassi elust inspireeritud filmi püüdis režissöör Alejandro González Iñárritu üles võtta võimalikult elutruult, pannes vaatajat kahtlema, mis on mängult ja mis päriselt.

Oscariga pärjatud Iñárritu värskeimast linateosest võis midagi erakordset oodata juba enne võtete algust.

Oma nõudmistega võtta film üles kronoloogilises järjekorras, ainult autentseid võttepaiku kasutades ja üksnes loomuliku valguse käes ajas ta filmi eelarve lõpuks üle kahe korra lõhki, jäi ajagraafikust maha, vallandas või pani lahkuma mitu filmi juures töötanud inimest ja põhjustas tülisid näitlejatega. Osa filmi juures töötanud inimesi teatas, et selle tegemine on nende karjääri kõige hullem kogemus, lausa põrgulik.

← FILM võlub oma tõetruudusega, sest on filmitud ainult loomuliku valguse käes ja autentseid võttepaiku kasutades. Kiidusõnu väärivad ka grimmikunstnikud.
FOTO: TOOTJA

Autentsuse otsingud. Mullu filmiga "Lindmees" neli Oscarit võitnud Iñárritu võttis oma arusaama selle filmi tegemisest kokku ühe lausega: "Kui me otsustaksime filmida rohelise ekraani ees, juues kohvi ja tundes end mõnusalt, oleksid kõik küll õnnelikud, kuid film tuleks väga tõenäoliselt totaalne pask."

Iñárritu janu reaalsuse ja autentsuse järele paistab ka näitlejate näost. Ei tekkinud suuremat kahtlust, et lumes roomates hakkab päriselt ka külm. Või et toore liha söömine ajab iiveldama.

Film algab kohe sündmuste keskelt. Karusnahakauplejad on saanud just korraliku saagi, mida nad valmistuvad kokku pakkima, et metsaveerelt lahkuda. Peljatakse, et kohalik indiaanihõim saab jaole, enne kui kütid laevale ja nahad turule jõuavad. Sealt läheb lahti filmi viimaste minutiteni kestev võitlus ellujäämise nimel.

Suuremalt jaolt kehastab seda võitlust peakangelane, kes keeldub metsiku looduse vintsutustele alla vandumast. Tema raskused on ehe näide sellest, kuidas ennast ümbritsevasse tuleb suhtud austuse ja alandlikkusega, mida tasub ka tänapäeva inimesele meelde tuletada.

Hinnang "Mees, kes jäi ellu"

●●●●●●●●●○

Režissöör: Alejandro González Iñárritu
Osades: Tom Hardy, Leonardo DiCaprio, Domhnall Gleeson, Will Poulter, Lukas Haas, Kristoffer Joner jt
Filmi pikkus: 2 h 36 min
Kinodes alates: 22.01

Tunnustust vääriv meeskond. "Mees, kes jäi ellu" on esitatud 12 Oscari nominendiks. Kahtlane, et kõigis neis kategooriates ka võidetakse, kuid kindlasti väärivad tunnustust filmi kaameratöö, grimm ja muusika ning loomulikult kõige kroonina režissöör, kes suurepärase meeskonna kokku pani ja nii nauditava elamuse pakkus.

Mis aga puudutab Oscarite jagamise "igavest teist" Leonardo DiCapriot, kes kandideerib sel korral juba kuuendat korda kuldmehikesele, siis tema lootused sel korral võita on minu hinnangul sama suured nagu igal varasemal korral.

DiCaprio etteaste on filigraanne, tema pühendumus kaugele näha (ning selgunud ka hilisematest intervjuudest) ja näitlejameisterlikkus endiselt tasemel.

PLAAT

Rännak soulilikule rajale

Jamie Wooni uusim kauamängiv "Making Time" on mõnus rännak soulilikele radadele, teejuhiks artisti omapärane hääleköla.

Hinnang Jamie Woon "Making Time"

●●●●●●●●●○

Jamie Woon tegi debüüdi 2011. aastal albumiga "Mirrorwriting", mis mõjus minu jaoks toona kui värske tuulepuhang pop-soul-muusika maailmas. Eelmise aasta lõpus tuli ta välja uue kauamängivaga "Making Time", tunne on taas sama.

Kümnest palast koosnevat kogumikku võiks kirjeldada märksõnadega minimalistlik ja mõtlik, kuigi rahulikumad lood vahelduvad tempokamatega. Ühele kettale on kokku pandud nii tantsitajaid, mõtisklusi kui ka lugusid, mis sunnivad kõrva kikitama, et järge pidada loo mõtte tabamisel. Kõigi palade juures on tunda detailide viimseni paika timmimist – trummid, kitarrid, süntesaatorihelid kõlavad kokku värskelt, soulilikult, funkilikult, ühesõnaga mõnusalt ja harmooniliselt, juhtijaks Wooni omapärane hääl.

Kogumikku võiks võrrelda teise UKst pärit artisti Jessie Ware'i loominguga, kelle tähelend on toimunud Wooni omaga samaaegselt. Pop-soulilikku lähenemist on mõlema artisti loomingus. Sellist klassikalist, mis ei lähe niipea moest.

SIGNE SILLASOO

KOOMIKS

RAAMAT

Sõnadeta teineteisemõistmise illusioon ja muud meele algoritmid

MARI HIIEMÄE
kaasautor

Raamat "Meele algoritmid" paelub oma teistmoodi lähenemise ja rohkete näidetega inimmeelest ja selle arengust.

Huvitav oli jälgida raamatus ajaloolist ülevaadet sellest, kuidas Lääne ühiskonnas on arusaamad inimmeele kohta vähehaaval muutunud. Veider oli lugeda tõsielulisi näiteid, et vaid näiteks pisut üle saja aasta tagasi suutis üks indiaanihõim esmakordselt ajaloos kohtuvaidluse käigus tõestada, et indiaanlased on samuti mõtlemis- ja tundmisvõimelised inimesed, mitte arutud loomad. Või et veel kuni 1990. aastateni oli mitmel pool maailmas tavapärane opereerida imikuid ilma tuimastuseta, kuna arstid uskusid, et imikud ei tunne valu.

Raamatu autor, psühholoogiaprofessor Nicholas Epley kirjeldas veenvalt karisid, mis meid sotsiaalses maailmas navigeerimisel ähvardavad: liigset stereotüüpide usaldamist, oma mõtete ja arusaamade projitseerimist teistele, kaasinimese tegude põhjal automaatsete järelduste tegemist.

Hinnang "Meele algoritmid"

●●●●●●●●●○

Autor: Nicholas Epley
Kirjastus: MTÜ Aun

← PSÜHHOLOOGIAPROFESSOR **Nicholas Epley raamat illustreerib inimmeele eksikäike ja vääritimõistmisi.**

Lugedes sai selgeks, miks me vaatamata parimatele kavatsustele kipume isegi oma kõige lähedasemaid inimesi vääriti mõistma. Näiteks kirjeldas Epley ühte eksperimenti, mille käigus selgus, et kaua koos elanud paaride võime oma partnerit sõnadeta mõista suureneb ainult vähesel määral, seevastu nende endi usk oma võimesse partnerit sõnadeta mõista suureneb mitu korda rohkem.

Raamatu põnevaimad osad ongi rohkearvulised tõenduspõhised psühholoogiaeksperimendid. Raamatu autoril on õnnestunud tutvustada uusimaid teadusuuringuid kaasahaaraval moel ja ilma kuiva erialažargooni laskumata. Lisaks illustreerib autor neid haakuvate näidetega igapäevaelust ja õpetab kirjeldatud eksimusi vältima.

Lugedes oli üllatusmoment kohati sedavõrd suur, et olin sunnitud telefonitoru haarama ja oma heale sõbrale helistama, kellega mul on kombeks maailma asju arutada. Pidasin vajalikuks tedagi oma äsja saadud teadmistega rabada. Kokkuvõttes võib öelda, et raamat oli eluliselt väga silmiavav.

30.01

esietendub Tartus Sadamateatris Vanemuise teatri ballett-draama "Klaver". See on lugu Ada McGrathist ja tema tiibklaverist, mida ei pajatanud sugugi ainult naised; kõrtsis ja mõisas arutasid seda ka mehed – mõni värisedes, teine imestades, kui kaugele armastuse või kire nimel ometi võidakse minna. Koreograaf, lavastaja, stsenarist Marika Aidla.
Lisainfo: www.vanemuine.ee.

PUHKEPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Signe Sillasoo, tel 667 0218, e-post signe.sillasoo@aripaev.ee

29.01–04.02

EESTI DRAAMATEATER
29.01 kl 19 **"Tuhk ja akvaviit"**
29.01 kl 19 **"Vennas"**
30.01 kl 19 **"Viimasel minutil"**
30.01 kl 19 **"Põhiküsimus"**
31.01 kl 12 **"Kuldne Lurich"**
31.01 kl 19 **"Augustikuu"**
31.01 kl 19 **"Saatuse heidikute kuu"**
02.02 kl 19 **"Vennas"**
02.02 kl 19 **"Julia ja Romeo"**
03.02 kl 19 **"Kaart ja territoorium"**
03.02 kl 19 **"Hävituse ingel"**
04.02 kl 19 **"Laulud halli mere äärest"**
04.02 kl 19 **"Pangalaen"**
Pärnu mnt 5, Tallinn

ENDLA TEATER
29.01 kl 19 **"Eesti mees ja tema poeg"**
30.01 kl 19 **"Meie aja kangelane"**
30.01 kl 19 **"Gaasivalgus"**
01.02 kl 19 **"Kahe lugu"** Türi Kultuurimajas
02.02 kl 12 **"Peeter Paan"**
02.02 kl 19 **"Kõik naistest"**
04.02 kl 19 **"Uhkus ja eelarve"**
04.02 kl 19 **"Eedeni aed"**
Keskväljak 1, Pärnu

ESTONIA
29.01 kl 19 **"Tsirkusprintsess"**
30.01 kl 19 **"Rinaldo"**
31.01 kl 17 **"Bajadeer"**
03.02 kl 19 **"Minu veetlev leedi"**
04.02 kl 19 **"Medea"**
Estonia pst 4, Tallinn

KARLOVA TEATER
31.01 kl 16 **"Romeo vs. Julia"**
Tähe 66, Tartu

KELL KÜMME
31.01 kl 19 **"Armastus ei hüüa tulles!"** Sadamateatris
www.kell10.ee

KINOTEATER
01.02 kl 19 **"Õpetaja Tammiku rehabiliteerimine"** Kino Sõprus
02.02 kl 19 **"Õpetaja Tammiku rehabiliteerimine"** Kino Sõprus
www.kinoteater.ee

KURESSAARE LINNATEATER
29.01 kl 19 **"Ülevaataja"** Kärdla Kultuurikeskuses
02.02 kl 19 **"Ülevaataja"** Tartu Sadamateatris
03.02 kl 19 **"Ülevaataja"** Rapla Kultuurikeskuses
Tallinna 20, Kuressaare

MUST KAST
30.01 kl 19 **"5 grammi sisemist rahu"** Tallinna Kammerteatris
Magasini 5, Tartu

NUKU
29.01 kl 11 **"Gelsomiina tsirkus"** Auna teatrimajas
29.01 kl 19 **"Ajarefrään"** Auna teatrimajas
30.01 kl 12 **"Käed ja kindad"** Auna teatrimajas
30.01 kl 13.30 **"Seitsmepäine haldjas"** NUKU muuseumis
30.01 kl 15 **"Lugu kahest vereliblest"** Auna teatrimajas
31.01 kl 12 **"Lugu kahest vereliblest"** Auna teatrimajas
31.01 kl 13.30 **"Seitsmepäine haldjas"** NUKU muuseumis
31.01 kl 15 **"Isekas hiiglane"** Auna teatrimajas
02.02 kl 11 **"Pesamunad"** Auna teatrimajas
02.02 kl 19 **"Kentsakas juhtum koeraga öisel ajal"** Vaba Laval
02.02 kl 19 **"Ajarefrään"** Auna teatrimajas
03.02 kl 11 **"Pesamunad"** Auna teatrimajas
03.02 kl 12 **"Kentsakas juhtum koeraga öisel ajal"** Vaba Laval
03.02 kl 19 **"Ajarefrään"** Auna teatrimajas
04.02 kl 11 **"Lugu kahest vereliblest"** Auna teatrimajas
04.02 kl 11 **"Lutsukomm ja 200 vanaisa"** Auna teatrimajas
04.02 kl 13 **"Lugu kahest vereliblest"** Auna teatrimajas
Lai 1, Tallinn

PIIP JA TUUT TEATER
31.01 kl 12 **"Piip ja Tuut köögis"**
04.02 kl 19 **"Elevant"**
Toom-Kooli 13, Tallinn

RAKVERE TEATER
29.01 kl 19 **"8 armastavat naist"**
29.01 kl 19 **"Romaan"**
01.02 kl 19 **"Oscar ja Roosamamma: Kirjad Jumalale"** Vene Teatris
03.02 kl 19 **"Romaan"** Paide Kultuurikeskuses
04.02 kl 19 **"Majahoidja"**
Kreutzwaldi 2a, Rakvere

TALLINNA LINNATEATER
29.01 kl 19 **"Aeg ja perekond Conway"**
30.01 kl 19 **"Koletis kuu peal"**
30.01 kl 19 **"Krabat"**
01.02 kl 19 **"Koletis kuu peal"**
01.02 kl 19 **"Krabat"**
01.02 kl 17 **"Linnateater 50: sünnipäevaekskursioonid. Henrik Kalmet ja Veiko Tubin"**
02.02 kl 19 **"Krabat"**
02.02 kl 17 **"Linnateater 50: sünnipäevaekskursioonid. Kaspar Velberg ja Kristjan Üksküla"**
03.02 kl 19 **"Koletis kuu peal"**
03.02 kl 19 **"Krabat"**
03.02 kl 17 **"Linnateater 50: sünnipäevaekskursioonid. Alo Kõrve ja Indrek Ojari"**
04.02 kl 19 **"Amy seisukoht"**
04.02 kl 17 **"Linnateater 50: sünnipäevaekskursioonid. Raivo Põldmaa ja Kustav-Agu Püüman"**
04.02 kl 19 **"Neli aastaaega"**
Lai 23, Tallinn

TARTU UUS TEATER
29.01 kl 19 **"Baskin ehk Nalja põhivormid"**
30.01 kl 19 **"Baskin ehk Nalja põhivormid"**
04.02 kl 19 **"Baskin ehk Nalja põhivormid"**
Lai 37, Tartu

TEATER NO99
29.01 kl 19 **"Mu naine vihastas"**
30.01 kl 19 **"Mu naine vihastas"**
02.02 kl 19 **"Kadunud sõbra juhtum"**
03.02 kl 19 **"Kadunud sõbra juhtum"**
Sakala 3, Tallinn

TEOTEATER
31.01 kl 12 **"Timbulimbu ja lumemöldrid"**
Vana-Kalamaja 9a, Tallinn

UGALA TEATER
29.01 kl 19 **"Äärelinna bluus"**
30.01 kl 17 **"Kaheksajalg"**
01.02 kl 13 **"Väike Pii ja kiigelaud"** Teatris Vanemuine
01.02 kl 19 **"Meeste kodu"** Teatris Vanemuine
03.02 kl 19 **"Moraal"** Jõgeva Kultuurikeskuses
04.02 kl 19 **"Ema oli õunapuu"**
Vaksali 7, Viljandi

VABA LAVA
29.01 kl 19 **"Wake up! It's time to die"** MTÜ Kirbutsirkus
Telliskivi 60a, C1, Tallinn

VANEMUINE
29.01 kl 19 **"Hea põhjatuule vastu"** väikeses majas
29.01 kl 19 **"Ooperifantoom"**
30.01 kl 19 **"Fanny ja Alexander"** väikeses majas
30.01 kl 19 **"Klaver"** Sadamateatris
30.01 kl 19 **"Ooperifantoom"**
31.01 kl 12 **"Inetu pardipoeg"** Teatri Kodus
31.01 kl 16 **"Fanny ja Alexander"** väikeses majas
31.01 kl 16 **"Ooperifantoom"**
02.02 kl 12 **"Nukitsamees"** väikeses majas
02.02 kl 19 **"Gatsby/La Dolce Vita"** Rahvusooperis Estonia
03.02 kl 11 **"Pettson ja Findus"** Teatri Kodus
03.02 kl 19 **"Kaks vana naist"** Sadamateatris
03.02 kl 19 **"Naeru Akadeemia"** väikeses majas
04.02 kl 11 **"Inetu pardipoeg"** Teatri Kodus
04.02 kl 19 **"Tappa laulurästast"** Sadamateatris
Vanemuise 6, Tartu

↑ **NOORTELAVASTUS** **"Moraal", žanrimääratlusega *musical lecture*, lahkab läbi huumoriprisma teismeliste elu.** FOTO: UGALA TEATER

Moraalist ja selle allakäigust. Üle 30 tegelaskuju

MERILIN METS
kaasautor

Ugala teatri noored tegijad on toonud vaatajateni taanlase Heinrich Christenseni lavastuse "Moraal", mis lubab rohkelt muusikalisi numbreid, põnevat kostüümidraamat ning tsenseerimata sõnakasutust.

Lavastuse toimumispaigaks on ajalooline Viljandi Lennukitehas, mis funktsionaalse tänavakultuurikeskusena sobib eksperimentaalse ettevõtmise näitamiseks suurepäraselt.

Lavastuses "Moraal" on laval kaks näitlejat, kes toovad vaatajateni üle 30 erineva tegelaskuju – Adeele Sepp ja Rait Õunapuu. Muusikaliselt toetab neid ansamblist KaliBriis ning vonKuusk tuntud muusik ja helilooja Kaarel Kuusk. Kõike, vägisõnu, kostüümivahetusi ja muusikat, on palju ja üle võlli.

Kehvad eeskujud. Muusikali autori, Heinrich Christenseni inspireerivaks ideeks taolise etenduse loomisel oli mure noorsoo moraalse allakäigu pärast. "Kui ma kuulen, et noorte jaoks on mõistlik vahetuskaup seks burgeri vastu, saan vaid öelda, et see on murettekitav märk, kuivõrd puudulikud on noorte teadmised üldinimlikest väärtustest," selgitas Christensen.

Seetõttu on tema teos veniv ja provotseeriv moraalijutlus, mille ta esmajoones pühendas just neile noortele, kes vilistavad viisakusreeglitele ning kelle ainus armastus on iseenda eksponeerimine.

Kindlasti ei saa vastutust noorte ebakorrektse käitumise pärast veeretada ainult hukkaläinud põlvkonna kaela – see kõik on kaasaegse ühiskonna produkt ning tegelikkuses osaleb vastava sotsiaalse pinnase loomisel ühiskond tervikuna.

Heinrich Christenseni arvates peitubki probleem hoopis selles, et paljud täiskasvanud on enda rollimudeliks võtnud teismeliste elustiili.

Täiskasvanute elu vastutuseta. Eelkõige loobuvad keskeas inimesed vastutustundest, soovides olla sama pöörased kui neist aastaid nooremad ja mitmes mõttes palju mõjutatavamad teismelised. Vanemate roll on anda eeskuju jätkusuutlikuks tulevikuks, selle puudumisel pole aga noortel mitte millestki kinni haarata.

Tekib justkui surnud ring, kus kõik tahavad kõike, aga mitte keegi ei taha vastutada. See vähendab oluliselt aga reaalsustaju ning seos "igal teol on tagajärg" kipub järjest enam hääbuma, kui mitte sootuks teadvusest kustuma.

Võitlus iganenud arusaamade vastu. Eks tõdemus "noored on hukas" peab paika ilmselt igal ajastul, kuna minevikule kasvab peale hoopis uute tõekspidamistega tulevik, mis püüab hüljata vanu traditsioone ning võidelda iganenud arusaamade vastu.

Tundub, et kaasajal võib "hukas noorte" hulka liigitada ka lapsikud täiskasvanud, mistõttu ühiskond väljub üha enam tasakaalust. Vastutustundetute osakaal kasvab, samal ajal kui vastutajate õlule langeb järjest suurem koorem.

Draama
"Moraal" Ugala Teater

Lavastaja: Marika Palm
Osades: Adeele Sepp ja Rait Õunapuu
Esietendus: 27.01 Lennukitehases
Järgmised lavastused: 03. ja 10.02 Lennukitehases
Piletid: 10–13 eurot
Etendus pole soovitatav alla 14aastastele noortele
www.ugala.ee

> **Kui ma kuulen, et noorte jaoks on mõistlik vahetuskaup seks burgeri vastu, saan vaid öelda, et see on murettekitav märk, kuivõrd puudulikud on noorte teadmised üldinimlikest väärtustest.**
>
> **Heinrich Christensen**

29. jaanuar 2016 PUHKEPÄEV
toimetaja Signe Sillasoo, tel 667 0218, e-post signe.sillasoo@aripaev.ee

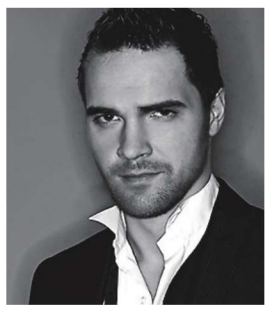

TULEB

Milles peitub Sinatra fenomen?

Täna õhtul kl 19 Mustpeade majas algaval kontsertetendusel sarjast „Ikoonid" uuritakse ühe 20. sajandi popmuusika ikooni jätkuva populaarsuse põhjuseid. Lavastaja-koreograaf Dmitri Harchenko otsib koos laulja Ott Leplandi, Siim Aimla bändi, tantsijate ja valguskunstnikuga seda, milles peitub suure laulja fenomen. 11 Grammyt, 150 miljonit müüdud heliplaati, filmi-Oscarid, teisalt aga skandaalid nii kuritegeliku allmaailma kui ka kaunite naistega... Mis oli Frank Sinatras sellist, mis erutab inimesi jätkuvalt – olenemata rahvusest ja ajast? Piletid: 10-15 eurot. Lisainfo: www.filharmoonia.ee.

MustonenFestil kõlab "Bütsantsi missa" maailmaesiettekanne.

Žanriülesed katsetused

KERSTI INNO
Klassikaraadio

MustonenFest toob taas kokku hulga klassikalise muusika suuri artiste ja ansambleid, kes pakuvad festivalil loomingulist programmi. "Põhiline on aga sisemine spirituaalsus, mis kõnetaks nii kuulajat kui ka muusikut," sõnas festivali kunstiline juht Andres Mustonen.

Festival algab erakordse muusikasündmusega – Aleksander Raskatovi "Bütsantsi missa" tervikversiooni maailmaesiettekandega, mille tekstide autor on 6. sajandist pärist Süüria munk. Teost esitavad Segakoor Latvija ja Eesti Riiklik Sümfooniaorkester Andres Mustoneni juhatusel.

"Toon alati festivalile inimesi, kellega olen koos musitseerinud ja kellega on tekkinud hingeline sõprus ja side, nende seas püüan saada siia tooniandvaid interpreete – seekord Boriss Berezovski, kes annab ka klaveri sooloõhtu. Väga mastaapne mängija! Tsiviliseerituse kõrgtase ja peenus pluss orkestraalsus," lisas Mustonen. Maailma tippkontserdisaalides eeskätt vene romantilise klaverimuusika interpreteerijana hinnatud Boriss Berezovski soleerib avakontserdil Rahmaninovi klaverikontserdis nr 3.

Džässartistid klassikat esitamas. Andres Mustonenil on väga tugev seos ka bütsantsi kollektiividega, kes tegelevad varakristliku muusikaga.

Nii Tartus, Pärnus kui ka Tallinnas esineb bütsantsi vaimuliku muusika koor. See on igapäevaselt tegutsev kloostrikoor, mis on pühendunud autentse traditsioonilise ortodoksi, serbia ning bütsantsi vaimuliku muusika uurimisele, säilitamisele ja esitamisele. Lisaks esitavad pikaajalised sõbrad, segakoor Latvija ja Hortus Musicus festivalil koos Veneetsia Püha Markuse kiriku repertuaari ning uut muusikat nii Eestist kui ka Lätist.

↑ **FESTIVALIL** esineb orkester Moskva Virtuoosid, mis on tegutsenud üle 35 aasta. FOTO: MUSTONENFEST

Festival
MustonenFest 2016

29.01-06.02 Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis, Peterburis
Piletid: 6,5–35 eurot
www.concert.ee/mustonenfest

> **Bach on minu jaoks kõige ehtsam džässhelilooja, kelle muusikas on improvisatoorsus ja spontaansus väga tugev.**
>
> **Andres Mustonen**

"Festivali üks toekamaid naelu on Giora Feidman Trio Iisraelist – karismaatiline juudi muusika saadik," lubas Andres Mustonen. Argentina päritolu klarnetilegend Giora Feidman on särav džässiartist, kes mängib klassikat, ladina-ameerika ja muidugi klezmer-muusikat.

Art Jazz Kvartett on klassikalise muusika džässitõlgendustega jõudnud aga J. S. Bachi "Brandenburgi kontsertideni". "Bach on minu jaoks kõige ehtsam džässhelilooja, kelle muusikas on improvisatoorsus ja spontaansus väga tugev. Mul on väga hea meel, et olen saanud kokku viia suure hulga inimesi, kes hindavad ja armastavad nüüd Bachi muusikat, aga ise on pärit džässi maailmast," mainis Andres Mustonen.

Juubel koos Moskva Virtuoosidega. Eesti Kontserdi 75. sünnipäeva tähistatakse kammerorkestri Moskva Virtuoosid kontsertidega. Maestro Vladimir Spivakovi orkester on kujunenud vene muusikakultuuri sümboliks. Orkestri kontserte tervitatakse tormiliselt kõikjal maailmas.

Andres Mustoneni ja orkestri koostöö on mitmel kontserdil Moskvas ovatsioonidega vastu võetud. Nüüd on nende ühist esinemist võimalik nautida ka Jõhvis ja Tallinnas. Kavas on Tšaikovski "Aastaajad" ning Telemanni, Sumera, Kantšeli ja Boccherini muusika.

Lõpetab galakontsert. Festivali lõpetab galakontsert, millel traditsiooniliselt osalevad festivali solistid Klaaspärlimäng Sinfonietta ees.

Sündmusele annab erilise kõlavärvi rahvusmeeskoor kontserdisaali rõdudel laulmas juudi sünagoogimuusikat, mida siin pole varem kuuldud. Ettekandele tuleb ka harva esitatav Bachi kolme klavessiini kontsert. Solistid on Ivo Sillamaa, Reinut Tepp ja Lembit Orgse.

29.01-04.02

CAFÉ AMIGO
29.01 kl 23 **Koit Toome**
30.01 kl 23 **Tanel Padar & The Sun**
Viru väljak 4, Tallinn

CLAZZ
29.01 kl 23 **Margus Vaher & Band**
30.01 kl 23 **Rene Paul Bluesband**
01.02 kl 21 **Edward Krimm**
02.02 kl 21 **Nzuzu & Denise Fontoura**
03.02 kl 21 **Karl-Kristjan Kingi & Rauno Pella**
04.02 kl 22 **Margus Vaher & Paul Neitsov**
Vana turg 2, Tallinn

EESTI SÕJAMUUSEUM
29.01 kl 19 **"Muusika Eestimaale"** Olev Ainomäe (oboe), Lembit Orgse (klavessiin)
Mõisa tee 1, Viimsi

ELIISABETI KIRIK
29.01 kl 19 **"MustonenFest"** Bütsantsi vaimuliku muusika koor (Serbia)
Nikolai 22, Pärnu

ESTONIA
29.01 kl 19 **" MustonenFest"** Aleksander Raskatov. "Bütsantsi missa"
30.01 kl 19 **"MustonenFest"** Boriss Berezovski (klaver, Venemaa)
Estonia pst 4, Tallinn

HOPNERI MAJA
30.01 kl 18 **"Maailmakuulsa bajaanivirtuoosi Juri Shishkini sookokontsert"**
Raekoja plats 18, Tallinn

IISAKU RAHVAMAJA
30.01 kl 16 **Mati Kõrts** (tenor)**, Henn Rebane** (akordion)
Tartu mnt 22, Iisaku

KADRIORU LOSS
31.01 kl 17 **"Lossimuusika"** Karmen Puis (sopran), Piia Paemurru (klaver)
A. Weizenbergi 37, Tallinn

KEILA JOA LOSS
31.01 kl 17 **"Kellaviietee"** Five O'Clock Tea muusikasalong
Keila-Joa alevik, Keila vald

KULTUURIKATEL
30.01 kl 19 **"Jääääär 25"**
Põhja pst 27a, Tallinn

KURESSAARE RAEKODA
29.01 kl 19 **Romantiline luulekava - Maian Kärmas ja Ain Agan**
Tallinna 2, Kuressaare

LOUNGE24
01.02 kl 19 **Land of Drum** Brian Melvin, Arno Kalbus ja Mart Soo
Rävala pst 3, Tallinn

MUSTPEADE MAJA
29.01 kl 19 **"Sari Ikoonid. Frank Sinatra"** Ott Lepland, Siim Aimla Kvartett, Tallinna Tantsuteatri Tantsijad, Valguskunstnik Triin Hook
31.01 kl 16 **"Sari TKO kammermuusika. Midagi kandmas on tuuled"** Olga Voronova, Yana Mägila, Lisanne Altrov (viiul), Laur Eensalu (viiola), Leho Karin, Theodor Sink (tšello), Andres Kungla (kontrabass), Kairi Vavilov (klaver)
04.02 kl 20 **Taff Club. Lauri Saatpalu & Bänd "isaga Draakonil"**
Pikk 26, Tallinn

NARVA KULTUURIKESKUS GENEVA
29.01 kl 19 **"Helisevad šedöövrid Kadriorus"** Konstantin Korovin. "Poeem"
Võidu pst 2, Narva

NIGULISTE KIRIK
31.01 kl 19 **"MustonenFest"** Bütsantsi vaimuliku muusika koor (Serbia)
Niguliste 3, Tallinn

TEATER NO99
29.01 kl 21 **Jazzklubi:** Heavy Beauty (Eesti-Leedu)
Sakala 3, Tallinn

TALLINNA JAANI KIRIK
30.01 kl 16 **"MustonenFest"** Segakoor Latvija (Läti), Hortus Musicus, dirigent Andres Mustonen
Vabaduse väljak 1, Tallinn

TARTU JAANI KIRIK
30.01 kl 19 **"MustonenFest"** Bütsantsi vaimuliku muusika koor (Serbia)
Jaani 5, Tartu

PÄRIMUSMUUSIKA AIT
30.01 kl 18 **"Hiiu kandle talvetrall"**
Tasuja pst 6, Viljandi

RAE KULTUURIKESKUS
29.01 kl 19 **"Õhtu laulud"** Jaan Sööt
Aruküla tee 9, Rae vald

SAKU SUURHALL
29.01 kl 19 **Imagine Dragons / Smoke+Mirrors**
Paldiski mnt 104B, Tallinn

TALLINNA RAEKODA
31.01 kl 17 **"J. S. Bach ja pojad"** Cantores Vagantes
Raekoja plats 1, Tallinn

TARTU JAZZ CLUB
29.01 kl 21 **Maria Väli trio Maria Väli**
30.01 kl 20 **Klaveriõhtu: Sven Kullerkupp**
03.02 kl 20 **Jam Session nr 100 - juubeli jamman!**
04.02 kl 20 **Jaanis Kill - Kristjan Rudanovski**
Ülikooli 20, Tartu

Black Sabbath jätab hüvasti

Pea viis dekaadi tegutsenud ja üle 70 miljoni albumi müünud bänd Black Sabbath jätab oma viimase tuuri "The End" raames Baltimaade fännidega hüvasti 5. juulil Arena Rigal.

Black Sabbathi viimane tuur sai alguse 20. jaanuaril USAs Omaha linnas. Lavale astusid originaalkoosseisust Ozzy Osbourne, Tony Iommi ja Geezer Butler. Kokku annab Black Sabbath oma viimase tuuri jooksul rohkem kui 60 kontserti üle maailma.

Ozzy Osbourne'i sõnul ei ole tegemist sellise viimase tuuriga, mille puhul viis aastat hiljem korraldatakse veel üks viimane. "See on Black Sabbathi jaoks kõik," ütles Osbourne. "See saab olema ühtepidi kurb, aga teistpidi ka suurepärane – see on viimane kord, mil inimesed meid kuulama tulla saavad! Anname endast igal õhtul 100%," kinnitas Geezer Butler. "On vägev, et alustasime ja lõpetame koos samade inimestega," lisas Tony Iommi.

Bändi liikmete sõnul ületab nende viimane kontsertreis oma võimsa produktsiooniga kõik eelnevad tuurid ja paneb nende pea viis aastakümmet kestnud karjäärile väärika punkti. Muusikute sõnul esitavad nad pigem vanemaid klassikuid kui uuemat muusikat.

PUHKEPÄEV

Metal
Black Sabbath

05.07 Riias Arena Rigal
Piletid: 59–99 eurot
www.fbi.ee

↑ **BLACK** Sabbathi viimane tuur.

PUHKEPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Signe Sillasoo, tel 667 0218, e-post signe.sillasoo@aripaev.ee

DVD

Kõnd üle urbanistliku tühjuse

12 inimest on kõndinud Kuu pinnal. Ainult üks on kõndinud aga üle tohutu tühjuse Maailma Kaubanduskeskuse kaksiktornide vahel. Film "Kõnd" räägib loo prantsuse köielkõndijast Philippe Petit'st aastal 1974 ja tema katsest kõndida köiel ilma julgestuseta tollal maailma kõige kõrgema hoone, New Yorgi Maailma Kaubanduskeskuse ühest kaksiktornist teise. Philippe Petit'id kehastab Joseph Gordon-Levitt.

"THE WALK", DVD SAADAVAL APOLLOS

EDETABEL

Apollo filmide TOP

1. "Labürindijooksja: Põlenu katsed"
2. "Vehkleja"
3. "Everest"
4. "1944"
5. "Pahupidi"

29.01–04.02

CINAMON

"Carol"
K kl 16.30; E, T kl 19.00
"Viies laine"
kl 13.15 (v.a K); K kl 15.30
"Staatus: Vallaline"
kl 16.45
"Trumbo"
kl 17.45 (v.a R–P); R–P kl 22.30
"Papside lahing"
R kl 14.30, 18.15; E, T, N kl 15.30; K, L, P kl 17.05; K kl 19.10; L, P kl 20.15
"Doktor Proktori ajavann"
kl 11.30 (v.a K, L, P), 16.00; K, L, P kl 11.15
"Star Wars: Tärkab jõud"
kl 11.45
"Operatsioon Arktika"
kl 13.30 (v.a K, L, P); K, L, P kl 11.30
"Snoopy ja Charlie Brown: Tobukeste film"
K, L, P kl 11.00
"Vihane kaheksa"
kl 21.30 (v.a. K, N, R); K, R kl 21.15
"Poiss"
kl 20.30 (v.a N); N kl 21.00
"Hea dinosaurus"
kl 12.45 (v.a K, L, P), 15.00 (v.a K); L, P kl 10.45; K kl 12.30, 14.45; K, L, P kl 13.30
"Mees, kes jäi ellu"
kl 13.45, 18.45, 21.45 (v.a R, L, P); R–P kl 22.00
"Ropp vanaisa"
kl 17.15 (v.a K, L, P), 20.00 (v.a K, L, P), 22.15 (v.a E, T, N); E, T, N kl 14.20, 22.00; L, P kl 14.30, 19.45; K, L, P kl 18.00; R kl 19.00; K kl 20.10
"Taani tüdruk"
kl 16.30 (v.a K, L, P), 19.30 (v.a L, P); K kl 13.00, 22.00; L, P kl 17.15, 19.10; R kl 21.45; E, T, N kl 22.15
"Jääkaru Norm"
kl 18.00 (v.a K, L, P); L, P kl 13.00
"Viiskümmend must varjundit"
N kl 19.00
"Brooklyn"
N kl 20.15

Turu 2, Tartu

SOLARIS KINO

"Laine"
R–K kl 17.20, 22.20; N kl 14.00, 22.20
"Staatus: Vallaline"
R–K kl 19.40, 22.00; N kl 14.10, 19.40
"Taani tüdruk"
R–K kl 14.10, 19.10, 22.00; N kl 18.45
"Trumbo"
R–K kl 14.10, 19.00, 21.40; N kl 14.10, 19.40
"Ropp vanaisa"
R–K kl 17.30, 19.45, 21.45; N kl 17.30, 22.20
"Doktor Proktori ajavann"
eesti keeles. R–N kl 16.50
"Mustang"
R kl 13.00; L–N kl 11.50
"Jääkaru Norm"
eesti keeles. R–K kl 11.15, 15.30; N kl 13.00, 15.00;
vene keeles. R–K kl 11.00; N kl 10.50
"Poiss"
R–K kl 22.15
"Mees, kes jäi ellu"
R–N kl 12.20, 15.30, 18.40, 21.50
"Carol"
R, P, E, K kl 17.40; L, T kl 11.40, 17.40; N kl 19.50
"Viies laine"
R, E kl 11.40, 15.10; L, P, T, K kl 15.10; N kl 15.00
"Papside lahing"
R kl 11.45, 20.10; L–K kl 13.00, 20.10; N kl 12.50
"Vihane kaheksa"
R–K kl 14.00, 18.50; N kl 16.20
"Joy"
R, L, E, T, N kl 16.15; P, K kl 11.40, 16.15
"Hea dinosaurus"
3D eesti keeles. R–K kl 13.15, 16.50; N kl 11.15, 16.15;
3D vene keeles. R–N kl 14.00;
2D eesti keeles. L, P, K kl 11.50
"Snoopy ja Charlie Brown: Tobukeste film"
3D eesti keeles. R, E, T, N kl 12.00
"Star Wars: Jõud tärkab"
2D: R–N kl 11.10
"Brooklyn"
N kl 21.00
"Viiskümmend musta varjundit"
N kl 21.10
"Suut vale"
N kl 21.30
"Elu valikud"
N kl 19.00

Estonia pst 9, Tallinn

↑ **FILMI "Taani tüdruk" keskmes on transseksuaalsus. Peaosa mänginud Eddie Redmayne (vasakul) tudeeris selleks rolliks pea kaks aastat erinevaid transseksuaalsust käsitlevaid teoseid ning vestles paljude soovahetuse protsessi läbi teinutega.** FOTO: TOOTJA

Naine mehe kehas. Peaosa ihkas endale hoopis Nicole Kidman

KAROLIINA VASLI
kaasautor, Õhtuleht

Filmis "Taani tüdruk" kehastab Oscari võitja Eddie Redmayne transseksuaali, kes ihkab olla naine. Kummastav on mõelda, et esiti pidi seda tegelaskuju kehastama hoopis Nicole Kidman.

David Ebershoffi samanimelisel romaanil põhinev armastuslugu räägib Taani kunstnikest abielupaarist Einar ja Gerda Wegenerist. Tegevus toimub 1920. aastate Kopenhaagenis ja Pariisis. Film tegeleb inimese seksuaalsuse ja sisemise sootunnetuse küsimusega ajastu raamistikus, mil sellised teemad olid samahästi kui tabu ning millest üleastujat võidi sulgeda vaimuhaiglasse.

Katked elust enesest. Kui portreekunstnikust Gerda palub oma abikaasal naljatamisi tõmmata jalga siidsukad ja heita üll õhkõrn taftkleit, et poseerida poolelioleva maali jaoks, saab alguse Einari muutumise teekond. Mehe süvenev lembus daamirõivaste vastu viib Gerda peagi tõdemuseni, et Einari puhul on tegu mehe kehasse sündinud naisega. Nii algab lugu Lili Elbest, teerajajast transseksuaalsuse vallas.

Draama
"Taani tüdruk"

Lavastaja: Tom Hooper
Osatäitjad: Eddie Redmayne, Alicia Vikander, Amber Heard jt.
Filmi pikkus: 2 h
Kinodes alates: 29.01

Filmi puhul rõhutatakse, et see põhineb tõsielulistel sündmustel. Tõesti, mõlemad olid reaalselt eksisteerinud inimesed, ent näiteks Wikipediast tausta otsimine filmielamust ära ei riku. Film ei matki elu ja on paljuski paarikese suhte keerdkäigud ümber pööranud. Näiteks paljusid filmis nähtud kõrvaltegelasi reaalsuses ei eksisteerinud.

Lavastaja Tom Hooper ("Kuninga kõne" (2010) ja "Hüljatud" (2012)) ise on intervjuudes rõhutanud, et eesmärk polegi üks ühele sündmustikku edasi anda, vaid panna vaatajaid mõtlema, et oleme ju kõik inimesed – olenemata soost või taustast.

Lavastaja vahetas Kidmani välja. Filmi algne eestvedaja oli tegelikult näitlejatar Nicole Kidman, kes tahtis ise mängida peategelast Einar Wegenerit/Lili Elbet. Projekt aga venis ja venis ning kui Tom Hooper lavastajakohustused üle võttis, otsustas ta teha näitlejate osas kannapöörde. Peaossa valis ta Eddie Redmayne'i, kes sai mullu Oscari peaosatäitmise eest filmis "Kõiksuse teooria". Parima meespeaosatäitja kuldmehikesele kandideerib ta ka Lili rolli eest tänavu. Muide, ta kandideerib samas kategoorias ka kuldsele vaarikale ehk Razzie'le (aasta kehvimad) rolli eest filmis "Jupiter Ascending".

Kandideerib vales kategoorias. "Taani tüdruku" puhul on aga rohkemgi räägitud Gerdat kehastavast Alicia Vikanderist, kes pälvis palju kiidusõnu ka filmi "Ex Machina" eest. Teda nimetatakse praegu Hollywoodi tõusvaks staariks. Mõneti ehk on näotu aga filmistuudio trikitamine Oscarite ümber. Ta esitati nominatsiooni kandidaadiks naiskõrvalosatäitja kategoorias. Nominentide hulka ta ka pääses, samas oli tal ekraaniaega isegi rohkem kui Eddie Redmayne'il ehk kõrvalosaks on seda pentsik nimetada.

Saatuse irooniana on tema vastas teine peaosatäitja – Rooney Mara filmi "Carol" eest. Tolle filmi produtsendid otsustasid esitada Cate Blanchetti peaosatäitja kategoorias ja jätta Mara kandideerima kõrvalosatäitjana. Reaalselt oli ka Maral ekraaniaega rohkem.

Stsenaristi võitlus sõnavabaduse eest

Tõsielul põhinev emotsionaalne draama "Trumbo" jutustab stsenarist Trumbo ja ta mõttekaaslaste võitlusest USA valitsuse ja stuudiobossidega sõnavabaduse eest.

Dalton Trumbo (Bryan Cranston) oli 1940. aastatel üks edukamaid stsenariste Hollywoodis ja terves maailmas. Tema stsenaariumi järgi valmisid sellised filmid nagu "Exodus", "Spartacus", "Thirty Seconds Over Tokyo", "Roman Holiday" ja "The Brave One". Varjunime all töötades võitis mees viimase kahe filmi eest ka parima stsenaariumi Oscari.

Esimese filmi, 1953. aastal valminud romantilise komöödia peaosades olid Audrey Hepburn ja Gregory Peck, teine "The Brave One" oli peredraama, mis valmis 1956. aastal.

Draama
"Trumbo"

Režissöör: Jay Roach
Osades: Bryan Cranston, Louis CK, Elle Fanning, John Goodman, Helen Mirren, Diane Lane, Michael Stuhlbarg, Alan Tudyk, Stephen Root
Filmi pikkus: 2 h 4 min
Kinodes alates: 29.01

↑ **DALTON Trumbo, 1940ndatel edu nautinud stsenarist, kes sattus hiljem musta nimekirja, asub võitlema koos oma kaaslastega sõnavabaduse eest.** FOTO: TOOTJA

Tema edu kestis hetkeni, mil ta sattus 1946. aasta suvel oma tõekspidamiste tõttu kurikuulsasse musta nimekirja, kuhu olid ritta seatud kommunismi ning Stalini režiimi pooldajate nimed. See oli ka põhjuseks, miks tal tuli hiljem asuda töötama varjunime all, saamata seejuures ise ka mainitud auhindu vastu võtta.

Dalton Trumbot kehastab filmis Bryan Cranston, kes kandideerib rolli eest ka parima meespeaosa Oscarile. Selleks rolliks ettevalmistudes lappas Cranston läbi arvukaid video-, audio- ja kirjalikke materjale, et Trumbo natuurist aimu saada.

PUHKEPÄEV

PUHKEPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Signe Sillasoo, tel 667 0218, e-post signe.sillasoo@aripaev.ee

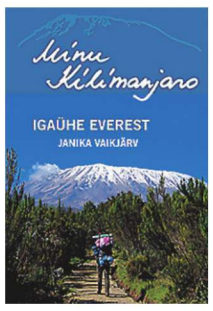

RAAMAT

Tõus Vabaduse tipule

Kui ma seljakotti pakin, küsib õde: "Kuidas sa ei ole siiani aru saanud, kui raske ja kurnav see on? Miks sa jälle lähed?" Kilimanjarol algab rännak endasse. Me läheme kõrgemale liikudes lukku, kuid hetked, mil end avame, on ausamast ausamad, kirjeldab "Minu Kilimanjaro" autor Janika Vaikjärv. Aafrika katusel käib aastas kuni 80 000 inimest. Ega seda mäge ilmaasjata igaühe Everestiks kutsuta! Kõigil matkajatel on oma lugu, kuid üks eesmärk – 5895 meetri kõrgune Uhuru Peak, tõlkes Vabaduse tipp. "MINU KILIMANJARO. IGAÜHE EVEREST", AUTOR: JANIKA VAIKJÄRV

Stalinismi helgem pool lõuendil.

Ideoloogiliselt korrektsed tööd

MERILIN METS
kaasautor

Hiljuti Eesti Kultuurkapitali aastapreemiate jagamisel pikaajalise silmapaistva tegevuse eest elutööpreemia saanud Eha Komissarovi kureeritud näitus stalinistlikust kunstis viib vaataja tagasi sügavasse nõukogude aega.

Täpsemalt viib näitus vaatajad mõne aasta kestnud ajajärku vahetult pärast teist maailmasõda.

Stalinismi tulek tähendas kultuurivaldkondadele, eriti just kujutavale kunstile, ränka tsensuuri. Ainsaks ametlikuks kunstistiiliks kuulutati sotsialistlik realism ja see tähendas rangetest ideoloogilistest reeglitest kinnipidamist.

Kohustuslikuks muutusid uhked paraadportreed käsikäes heroiliste jutustavate lugudega, seejuures nõuti individuaalse eksperimenteerimise asemel kunstnikelt traditsioonidest kinnipidamist.

Stalinistliku impressionismi sünd. Kõrvalekaldeid kaanonist jälgiti eriti teravalt ning kõige mässumeelsemaid ja allumatumaid ootasid ees tõsised karistused.

Ometi sündis räigetes poliitiliste oludes sootuks teistmoodi kunst – esteetiliselt väljapeetud stalinistlik impressionism.

1948. aastal tembeldati impressionism Nõukogude Liidus formalismiks, mistõttu selle viljelemine ametlikult keelati. Impressionismi võtteid olid aga kunstnikud kasutanud juba sõjaeelsetes nõukogulikes maalides, mis kujutasid linnavaateid ning kolhoosielu.

Stalinistlik impressionism oli seega justkui kompromiss ideoloogiliselt korrektse teema ja selle ebakorrektse teostuse vahel. Žanriliselt neutraalsematele kompositsioonidele tuli lihtsalt mingi formaalselt sobilik detail külge pookida.

Kumu näitus pakub välja rea taolisi kompromisse. Näiteks Leili Muuga "Ettevalmistus laulupeoks" kujutab rahvariideid õmblevaid naisi, keda ümbritseb vaikne idüll. Erinevalt tüüpilistest nõukogude vapratest kolhoosis töötavatest kangelannadest meenutavad need naised pigem tagasihoidlikke koduperenaisi, kes hoiavad au sees traditsioone. Samas viitab maal sellele, et Nõukogude Liidus pööratakse tähelepanu iga sotsialistliku vabariigi eripärale ning toetatakse traditsioonide jätkumist.

Isegi Viktor Karruse "Hommik", mis üldmuljena meenutab täiesti neutraalset impressionsistlikus laadis tehtud maastikumaali, kannab endas teatavat nõukogulikku hõngu. Ilmselt annab sellele kuvandile tooni pildi vasakus servas lehmadele seltsiks olev naisterahvas, kelle üsna visandlik kujutamine toob vägisi mõttesse tööka ja vapra nõukogude naise.

↑ **STALINISTLIKU impressionismi näol, milles loodud töid Kumus näha saab, on tegemist kompromissiga vormi rõhutava teema ja tonaalselt varjundirohke maali vahel.** FOTO: RAUL MEE

Ä Maal
"Romantiline ja edumeelne"

Stalinistlik impressionism Baltimaade maalikunstis 1940.–1950. aastatel
Kumu Kunstimuuseumis,
Weizenbergi 34/Valge 1, Tallinn
Näitus on avatud **kuni 01.05**
www.ekm.ee

← **TOLLE ajastu stiillinäide – Richard Uutmaa "Puise neemel" (1955).** FOTO: EESTI KUNSTIMUUSEUM

Künnapu astub moega ühte sammu

Tigutorn ja AHHAA teaduskeskus Tartus või Elevandimaja Tallinnas on näited arhitekt Vilen Künnapu viimase aja loomingust. Arhitektuurimuuseumis avatud näitus heidab pilgu aga ka arhitekti varasematele töödele.

Eesti Arhitektuurimuuseumi korraldatav näitus "Vilen Künnapu. Kunst, arhitektuur, revolutsioon" on esimene sellises mahus ülevaatenäitus Vilen Künnapu (s 1948) loomingust nii arhitekti kui ka kunstnikuna.

Künnapu on Eesti arhitektuuri elav klassik. Ta kuulub 1970. aastatel arhitektuuri uuendanute põlvkonda, kelle looming on alati hästi seostatud ajastu suundumuste ja moevooludega.

1990. aastate alguse muutuste perioodil olid Vilen Künnapu ja Ain Padrik ühed aktiivsemad rahvusvahelistest arhitektuurivõistlustest osavõtjad ning kohaliku arhitektuurielu edendajad. Künnapu ja Padrik suutsid tandemina edukalt läbi lüüa ka taasloodud Eesti Vabariigis, projekteerides mitu tähelepanuväärset, tihti teravaid diskussioone tekitanud hoonet Tallinnasse, Tartusse ja mujale.

21. sajandil on nende looming liikunud lihtsa geomeetria ja religioosse vaimumaailma suunas.

↑ **TIGUTORN ja teaduskeskus AHHAA Tartus (2007-2011), mille arhitektid on Vilen Künnapu ja Ain Padrik.** FOTO: ARNE MAASIK

Ä Arhitektuur
"Vilen Künnapu. Kunst, arhitektuur, revolutsioon"

Eesti Arhitektuurimuuseumis Rotermanni soolalaos, Ahtri 2, Tallinn
Näitus jääb avatuks **kuni 17.04**
www.arhitektuurimuuseum.ee

Arhitektuurimuuseumi näitus püüab kõrvutada Künnapu varasemaid, arhitektuuriajaloo klassikasse kuuluvaid hooneid arhitekti uute projektidega.

PUHKEPÄEV

29.01–04.02

ADAMSON-ERICU MUUSEUM
"Jumalate jälgedes" Jaapani kunstniku Torii Rei maalid, kuni 28.02
Püsiekspositsioon: "Kunstnik Adamson-Eric (1902–1968)"
Lühike jalg 3, Tallinn

DRAAKONI GALERII
"Elis Saareväli", kuni 30.01
"Kaire Rannik, Liina Siib", 01.02–20.02
Pikk 18, Tallinn

EESTI LOODUSMUUSEUM
"Metsanotsu – tõeline siga!", kuni 21.02
Püsiekspositsioon: mere ja jõgede saal, metsasaal, avastute ruum
Lai 29a, Tallinn

EESTI MAANTEEMUUSEUM
Püsiekspositsioon: "Tee ajalugu!", "Teeaeg"
Varbuse, Kanepi vald, Põlva maakond

EESTI RAHVA MUUSEUMI NÄITUSEMAJA
Püsinäitus: "EESTI. Maa, rahvas, kultuur"
J. Kuperjanovi 9, Tartu

EESTI RAHVA MUUSEUMI POSTIMUUSEUM
"Tossutäkuga mööda Eestimaad", kuni 08.05
Püsinäitus: "Iga ukseni päikeses ja sajus. Eesti rahvuslik postiametkond 90. Postis keelatud kaup"
Rüütli 15, Tartu

EESTI TARBEKUNSTI- JA DISAINIMUUSEUM
"Ruumikogemus" Eve Koha, kuni 07.02
Püsinäitus: "Ajamustrid 3"
Lai 17, Tallinn

EESTI TERVISHOIU MUUSEUM
"Tuleviku toit" National Geographicu fotonäitus, kuni 28.02
Lai 30, Tallinn

HAAPSALU KULTUURIKESKUS
"Marimekko – Soome disainiklassika", kuni 14.02
Posti 3, Haapsalu

HEIMTALI MUUSEUM
"Ema ja poeg" Laine ja Aapo Pukk, kuni 01.03
"Sõitsid saanid, sõitsid reed", kuni 01.03
Püsinäitus: "Põlvest põlve elutarkus"
Pärsti vald, Viljandimaa

HOBUSEPEA GALERII
"Tõnis Saadoja", kuni 01.02
Hobusepea 2, Tallinn

KADRIORU KUNSTIMUUSEUM
"Dresdeni ja Peterburi vahel. Kunstnikest kaksikvennad von Kügelgenid", kuni 13.03
Püsiekspositsioon: "16.–20. saj. maalikunst. Madalmaade, saksa, itaalia, vene meistrid", "18.–20. saj. Lääne-Euroopa ja Vene tarbekunst ning skulptuur"
Weizenbergi 37, Tallinn

KIEK IN DE KÖK
"Eduard Tüür 85" karikatuurinäitus, kuni 24.01
"Sõdalase tee. Jaapani võitluskunstide ajalugu", 04.02–10.04
Komandandi tee 2, Tallinn

KONDASE KESKUS
"Armastuse puu" Viive Noor, kuni 30.01
Püsinäitus: Paul Kondase maalid
Pikk 8, Viljandi

KUMU
"Ants Laikmaa. Vigala ja Capri", kuni 17.02
"Supersümmeetria" Ryoji Ikeda, kuni 28.02
"Saaga. Islandi kunsti lood", kuni 20.03
"Romantiline ja edumeelne. Suund stalinistlikule impressionismile Baltimaade maastikumaalis 1940.–1950. aastatel", kuni 01.05
Püsiväljapanek: Eesti kunsti klassika 18. sajandi algusest Teise maailmasõja lõpuni.
Eesti kunst Teise maailmasõja lõpust taasiseseisvumiseni
Weizenbergi 34 / Valge 1, Tallinn

LENNUSADAM
"Võidujooks maailma lõppu", kuni 03.04
Allveelaev "Lembit", vesilennukid, paadid ja jahid
Vesilennuki 6, Tallinn

NARVA MUUSEUM
"Jõulunäitus", kuni 31.01
Peterburi mnt 2, Narva

NIGULISTE MUUSEUM
"Rode altar lähivaates", kuni 31.12
Püsiväljapanek: "Kirikukunst 13.–18. sajandist", "Hõbedakamber: gildide, tsunftide, Mustpeade vennaskonna ja kiriku hõbevarad"
Niguliste 3, Tallinn

RMK TALLINNA TEABEPUNKT
"Vereta jaht" fotonäitus, kuni 29.01
Toompuiestee 24, Tallinn

TALLINNA KUNSTIHOONE
"Kõik kirjad on armastuskirjad" kuraator Marge Monko, kuni 06.03
Vabaduse Väljak 8, Tallinn

TALLINNA LINNAGALERII
"Vox populi" Edith Karlson, kuni 14.02
Harju 13, Tallinn

TARTU KUNSTIMAJA
"Graafika festival", kuni 07.02
Vanemuise 26, Tartu

TARTU KUNSTIMUUSEUM
"Plahvatusest tasandikule. Eesti kaasaegne foto 1991–2015", kuraator Anneli Porri, kuni 28.02
Raekoja plats 18, Tartu

TARTU MÄNGUASJAMUUSEUM
"Korralik kaos. Poiste mängud"
Püsiväljapanek: Nukud ja mänguasjad, millega lapsed on läbi aegade siinmail mänginud. Lisaks on väljas kunstnikunukud ning maailma rahvaste traditsioonilised mänguasjad ja suveniirnukud, Eesti filminukud
Lutsu 8, Tartu

TEADUSKESKUS AHHAA
"Ahhaa, ülisalajane!", kuni 17.04
Püsinäitused: "Tehnoloogiasaal"
"Elusaal"
"TÜ meditsiinikollektsioonid"
"TÜ Loodusmuuseumi kogud"
"Planetaarium"
Sadama 1, Tartu

VILJANDI MUUSEUM
"Tervitusi Revalist, Dorpatist, Narvast, Pernaust, Fellinist, Hapsalist ja Arensburgist" stereofotode näitus, kuni 27.02
Püsinäitus: Loodusnäitus. Esiaja näitus. Viljandimaa keskajast kuni 20. sajandini
Kindral Laidoneri plats 10, Viljandi

VÕRU LINNAGALERII
"Jüri Variku loodusfoto näitus", kuni 29.01
"Eestimaa taevas" Riina Rillo maalinäitus, kuni 29.01
"Hiline ärkamine" Kaja-Riina Plumanni isikunäitus, kuni 29.01
"Eesti Akvarellistide Ühendus", 01.02–26.02
Liiva 13, Võru

PUHKEPÄEV 29. jaanuar 2016
toimetaja Andres Haabu, tel 667 0344, e-post andres.haabu@aripaev.ee

Tallinki Tennisekeskus tuleb

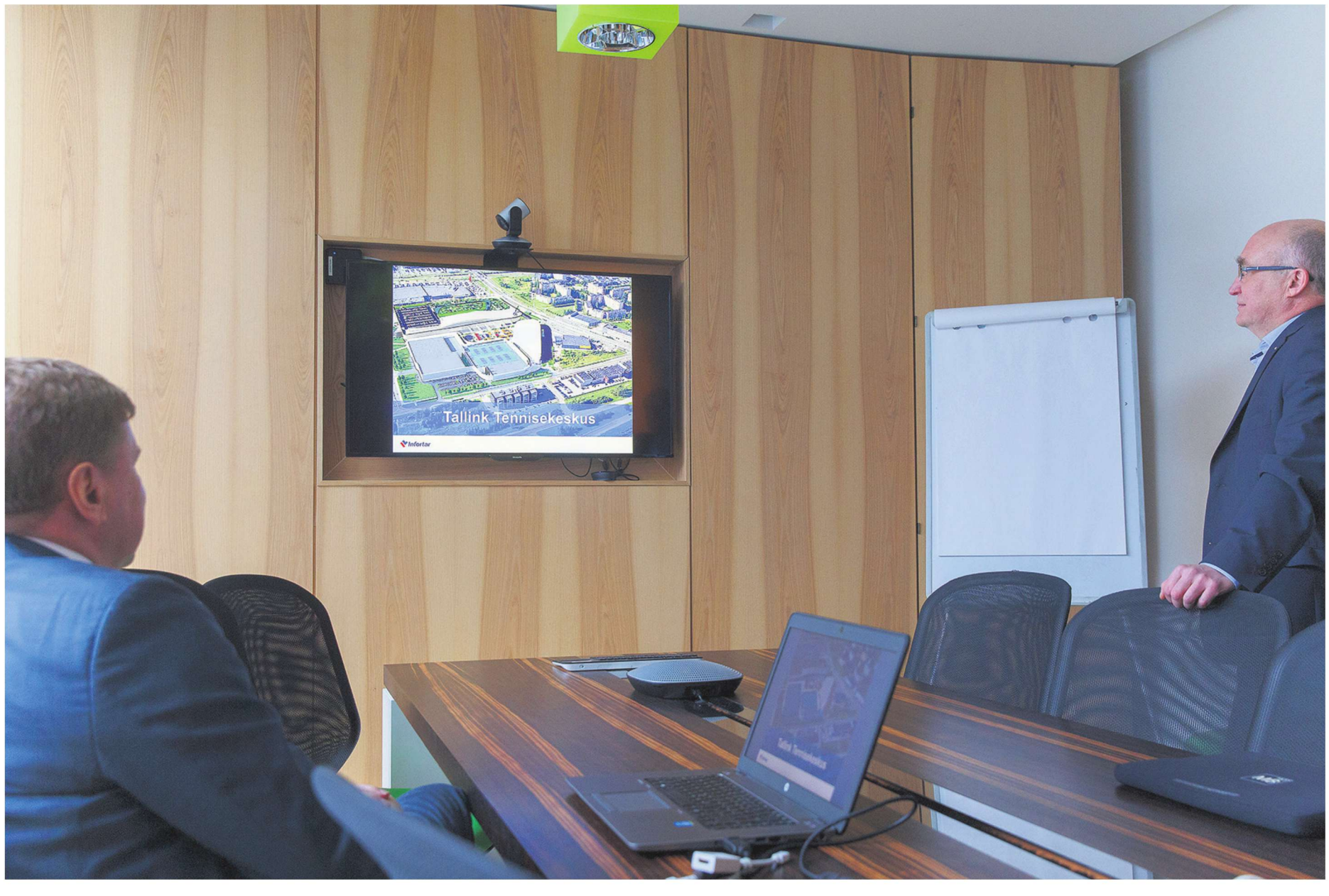

← INFORTARI juhatuse esimees Ain Hanschmidt ning Merko Ehitus Eesti juhatuse esimees Tiit Roben lubasid eile ühise laua taga, et Lasnamäele planeeritud Tallinki Tennisekeskus valmib aasta lõpuks. Keskuse pindala saab olema 14 500 ruutmeetrit ning lisaks tennise- ja sulgpalliväljakutele rajatakse ka kolm rühmatreeningusaali, jõusaal, pood ning kontoriruumid. FOTO: ANDRAS KRALLA

Trump koduaias

↑ USA presidendivalimisteni novembris jagub veel aega, kuid presidendiralli on juba täies hoos. Iowa osariigis Des Moinesi linnas on vabariiklaste presidendikandidaadi, miljardär Donald Trumpi tuline toetaja püstitanud oma koduaeda plakati, et toetada meest, kes Ameerika presidendiks saades lubab riigi taas suureks teha. FOTO SCANPIX

Õun hakkab kukkuma

↑ LAPSED kolmapäeval Hiinas Beijingi linnas asuvas Apple'i poes iPhone'i telefonidest unistamas. Apple prognoosib esimest korda enam kui 10 aasta jooksul järgmises kvartalis käibe langust. FOTO EPA

KIVISEPAD

arens

Symphony Grey 5133

Edasimüüja Eestis: Arens Mööbel www.arens.ee
Tallinnas: Pärnu mnt 139 e/2, Luise 40, Liivalaia 40 (Aet Piel Disain)
Tartus: Fortuuna 1b

caesarstone®

www.caesarstone.com Info: Tel. 5122 593 kivi@kivisepad.ee www.kivisepad.ee

MP 16
MOTOMESS
5.–7.2.
MESSUKESKUS
HELSINKI

Kohal on kõik suuremad mootorrattamargid!
Euroopa suurim sisetestirada!
Palju põnevust pakkuv programm!

Põhjamaade suurimal motonäitusel
leiab hooajauudiseid, nostalgiahõngulisi
vanu rattaid, stiilseid isetehtud rattaid,
mopeede, skuutreid ja muidugi laia valiku
mitmesugust varustust ning tarvikuid.

Avatud: R kl 10–20, L kl 9–18, P kl 10–17
Info ja sooduspääsmed
Profexpo OÜ – Messukeskus Helsinki esindaja Eestis
Tel 626 1347, www.profexpo.ee/messukeskus

www.mpmessut.fi

Messukeskus

Paadimessilt veteavarustele!

VENE BÅT

12.–21.2.2016
Messukeskus Helsinki

Põhja-Euroopa
suurim paadimess

VENE 16 BÅT PAKUB AINULAADSE ELAMUSE

TULE MESSILE JA VÕIDA!
Buster XSr Yamaha 20 hj mootoriga
(väärtus 9 970 €)

venemessut.fi facebook.com/venemessut #venemessut

Avatud: R 12.2. kl 14–18 (pääse 25 €), L–P 13.–14.2. kl 10–18,
E–R 15.–19.2. kl 11–20, L 20.2. kl 10–18 ja P 21.2. kl 10–17.

Pääsme hinnad: Messi ajal 18/11/39 €.
Eelmüügist kuni 11.2.: 15/9/36 € – shop.messukeskus.com.

Info, sooduspääsmed, messikülastuspaketid
Messukeskus Helsinki – esindaja Eestis Profexpo OÜ
Tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee/messukeskus

finn boat
Koostöös

Messukeskus

ÄRIPÄEV 29. jaanuar 2016
reklaamitoimetaja Marina Altmaa, tel 667 0161, e-post marina.altmaa@aripaev.ee

TEIEGA KOOS...

25 aastat

- Televisioon
- Internet
- Telefon
- STVGo!
- STVAir
- Turvateenused

www.stv.ee

STV

Pakume 16-52 kohalisi mugavaid busse reisimiseks nii Eestis kui välismaal

+372 681 3403 tellimine@sebe.ee www.tellimusreis.ee

Äripäev Reede, 29. jaanuar 2016
nr 20 (5380) 3 eurot

ISSN 1406-2585

alpiexpress

SUUSAREISID ALPIDESSE

MÄRTS 2016

SESTRIERE Itaalia
5.-12.03, 12.-19.03, 19.-26.03

400 km laskumisradu, kõrgeim tõstuk 2823 m, kõik majutused keskuses.
Torino olümpiamängude nõlvad, võimalus suusatada Prantsusmaale.
Hind apartemendis al 775€

SERRE CHEVALIER Prantsusmaa
5.-12.03, 12.-19.03, 19.-26.03

250 km laskumisradu, kõrgeim tõstuk 2736 m, kõik majutused kuni 300 m peatõstukist. Üks Prantsuse suurimaid keskusi ühendab neli suusaküla ja pakub suri kõrguste vahesid. Hind apartemendis al 715€

LES 2 ALPES Prantsusmaa
5.-12.03, 12.-19.03, 19.-26.03

225 km laskumisradu, kõrgeim tõstuk 3568 m, kõik majutused kuni 200 m peatõstukist. Alpide suurimaid suusa-liustikke pakub pehmet lund ka kevad-päikeses. Hind hommiku-ja õhtusöögiga al 1075€

TORINO OTSELENNUD
5.-12.03, 12.-19.03, 19.-26.03

Esmakordselt Tallinnast. Hea ligipääs Itaalia
ja Prantsuse suusakeskustele.
Hind al 295€

Reisikorraldaja Alpiexpress
www.alpiexpress.ee ▪ 23 aastat kogemust!